

**YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ANA BİLİM DALI**

**İSTANBUL İLİ ANADOLU YAKASI TİCARET LİSELERİNDE
ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN STAJ ÇALIŞMALARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

SERKAN ŞİMŞEK

İSTANBUL, 2007

**YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ
ANA BİLİM DALI**

**İSTANBUL İLİ ANADOLU YAKASI TİCARET LİSELERİNDE
ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİNİN STAJ ÇALIŞMALARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

SERKAN ŞİMŞEK

Danışman: PROF. DR. SUAT ANAR

İSTANBUL, 2007

İSTANBUL İLİ ANADOLU YAKASI TİCARET LİSELERİNDE
ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN STAJ ÇALIŞMALARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ

SERKAN ŞİMŞEK

ONAY

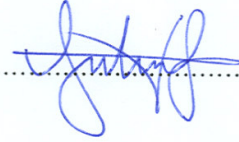
Jüri:

Prof. Dr. Suat ANAR

(Tez Danışmanı)

DOĞ. DR. CEM SÜTCÜ

YARD. DOĞ. DR. MUSTAFA MERAL

Yüksek Lisans Tez Kurulu Tarafından Onay Tarihi : ...7.../...14.../ 2007

ÖNSÖZ

Ülkelere gelişmeleri için uygun bir süreç içerisinde bu güç için Mesleki Teknik Eğitime (MTE) yatırım yapmak veya bu gücü ülke dışından ithal etmek durumundadırlar. Kalifiye insan gücü ithali pahalı olmakta, ülke yararı için de çeşitli güçlükleri de beraberinde getirmektedir. Ülke insanına yapılacak yatırım burada en doğru seçenek olmaktadır.

Mesleki Teknik Eğitim hayatın her alanında ihtiyaç duyulan mesleklere kalifiye elemanın yetiştirilmesi için verilen bilgi ve becerilerin eğitimidir. Teknolojinin her geçen gün önemli derecede geliştiği dikkate alınırsa MTE’ de verilen eğitim, ülkelerin çağın gereksinimleri ile bağlantılı ihtiyaç duydukları elemanları güncel bilgi ile donatmaları şeklinde olmalıdır. Gelişen teknoloji ve artan bilgi dikkate alınarak verilecek eğitim, içerik ve becerinin verilme yaklaşımlarını da beraberinde getirmektedir.

Tez çalışmamda bana yardımcı olan tüm öğrencilere, çalışmamın düzeltmelerini yapan ve bana destek olan eşim Nil Didem ŞİMŞEK’e, verilerin SPSS programında analizi konusunda yardımlarını esirgemeyen Sayın Cem SÜTÇÜ’ye ve çalışmanın bilimsel kriterlere uygun yürütülmesinde bana yön veren ve destek olan tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Suat ANAR’a teşekkür ederim.

KASIM 2007

Serkan ŞİMŞEK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
İÇİNDEKİLER	ii
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
TABLO LİSTESİ.....	xi
BÖLÜM: 1.....	1
GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
1.1. PROBLEM DURUMU	1
1.2. PROBLEM CÜMLESİ.....	4
1.3. ALT PROBLEMLER.....	4
1.4. DENENCELER	4
1.5. SAYIL TILAR	5
1.6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	5
1.7. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	6
1.8. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	6
1.9. TANIMLAR.....	6
BÖLÜM 2 İLGİLİ KAYNAKLAR	9
2.1. MESLEKİ EĞİTİM	9
2.1.1. Mesleki Eğitim Kavramı.....	10
2.1.2. Mesleki Eğitimin Yapılanması.....	11
2.1.3. Mesleki Eğitim Amacı.....	14
2.1.4. Mesleki Eğitimin Önemi	14
2.1.5. Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Mevcut Durumu	16
2.1.6. Mesleki Eğitimin Ekonomiye Katkısı.....	18
2.2. OKUL SANAYİ İŞBİRLİĞİ VE İŞLETMELERDE BECERİ EĞİTİMİ UYGULAMASI	19
2.2.1. İşletmelerde Mesleki Eğitim	19
2.2.2. Okul Sanayi İşbirliği	22
2.2.3. Okul Sanayi İşbirliği Amacı	23
2.2.4. Okul Sanayi İşbirliğinin Önemi.....	24
2.2.5. Okul-Sanayi İşbirliğinin Yararları.....	26
2.2.6. Okul-İşletme İşbirliğinde Mevcut Durum.....	29
2.3. OKUL SANAYİ İŞBİRLİĞİNE YÖNELİK UYGULAMALAR	30

2.3.1. OSANOR(Okul Sanayi Ortaklaşa Eğitim Projesi).....	30
2.3.2.METEP (Mesleki ve Teknik Eğitim Projesi)	32
2.3.3.METGE (Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme Projesi).....	32
2.3.4. Megep (Mesleki Ve Teknik Eğitimi Güçlendirme Projesi).....	34
2.4. OKUL-SANAYİ İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİNDE UYGULANAN YASALAR	
.....	38
2.4.1. 2089 sayılı "Çıraklık, Kalfalık ve Ustalık" Kanunu	38
2.4.2. 3308 Sayılı "Mesleki Eğitim" Kanunu	39
2.4.2.1. Yasanın Amacı.....	39
2.4.2.2. 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanununun Getirdiği Yenilikler	39
2.4.2.3. 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun Sağladığı Faydalar	40
2.4.3. 4702 Sayılı Yasa.....	41
2.4.3.1. 4702 Sayılı Yasanın Getirdiği Yenilikler	41
2.5. GÜNÜMÜZ TÜRKİYE’İNDE MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM	
SİSTEMİ	45
2.5.1. Örgün Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları	46
2.5.2. Ticaret ve Turizm Öğretimi.....	47
2.5.2.1. Ticaret Meslek Liseleri.....	49
2.5.2.2. Anadolu Ticaret Meslek Liseleri.....	49
2.5.2.3. Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri	49
2.5.2.4. Akşam Ticaret Meslek Liseleri	49
2.5.2.5. Anadolu Dış Ticaret Meslek Liseleri	50
BÖLÜM 3	51
METODOLOJİ	51
3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	51
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	51
3.3. VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ	51
3.4. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ.....	52
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	53
BULGULAR VE YORUM	53
4.1 ÖĞRENCİLERİN KİŞİSEL BİLGİLERİNE VE BAĞIMSIZ	
DEĞİŞKENLERE İLİŞKİN BULGULAR	53
4.2. ÖĞRENCİLERİN CİNSİYETLER ARASINDAKİ FARKLILIK	62
4.2.1. Okuldaki atölye-laboratuar uygulamalarına ilişkin farklılık.....	62
4.2.2 İşletme ile ilgili farklılık	64
4.2.3 İşletmede Yapılan Çalışmaların Eğitim Yönüyle Değerlendirilmesi İle	
İlgili farklılık	67
4.3 ÖĞRENCİLERİN EĞİTİM GÖRDÜKLERİ ALANA GÖRE FARKLILIK	
.....	70
4.3.1 Okuldaki atölye- laboratuar uygulamalarına ilişkin farklılık.....	70
4.3.2 İşletme ile ilgili farklılık	72

4.3.3 İşletmede yapılan çalışmaların eğitim yönüyle değerlendirilmesi ile ilgili farklılık.....	75
4.4 UYGULAMA GEREKTİREN DERSLERİN NEREDE YAPILDIĞINA İLİŞKİN FARKILIK	79
4.4.1 Okuldaki atölye- laboratuvar uygulamalarına ilişkin farklılık.....	79
4.4.2 İşletme İle İlgili Farklılıklar	81
4.4.3 İşletmede yapılan çalışmaların eğitim yönüyle değerlendirilmesi ile ilgili farklılık.....	83
4.4 STAJYER ÖĞRENCİ SAYISINA İLİŞKİN FARKLILIK	87
4.4.1 Okuldaki atölye- laboratuvar uygulamalarına ilişkin farklılık.....	87
4.4.2 İşletme ile ilgili farklılık	88
4.4.3 İşletmede yapılan çalışmaların eğitim yönüyle değerlendirilmesi ile ilgili farklılık.....	91
4.5 İŞLETMEDE EĞİTİM DEPARTMANI İLE İLGİLİ FARKLILIK.....	95
4.5.1 Okuldaki atölye- laboratuvar uygulamalarına ilişkin farklılık.....	95
4.5.2 İşletme ile ilgili farklılık	97
4.5.3 İşletmede yapılan çalışmaların eğitim yönüyle değerlendirilmesi ile ilgili farklılık.....	101
4.6 İŞLETMEDE EĞİTİM SORUMLUSU İLE İLGİLİ FARKLILIK	105
4.6.1 Okuldaki atölye- laboratuvar uygulamalarına ilişkin farklılık.....	105
4.6.2 İşletme ile ilgili farklılık	106
4.6.3 İşletmede yapılan çalışmaların eğitim yönüyle değerlendirilmesi ile ilgili farklılık.....	110
4.7 KOORDİNATÖR ÖĞRETMEN İLE İLGİLİ FARKLILIK	114
4.7.1 Okuldaki atölye- laboratuvar uygulamalarına ilişkin farklılık.....	114
4.7.2 İşletme ile ilgili farklılık	115
4.7.3 İşletmede yapılan çalışmaların eğitim yönüyle değerlendirilmesi ile ilgili farklılık.....	119
BÖLÜM 5 SONUÇ VE ÖNERİLER	122
5.1. Sonuçlar	122
5.1.1. Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Sonuçlar	122
5.1.2. Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin Cinsiyet Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar.....	123
5.1.3. Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin Alan Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar	124
5.1.4. Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin Uygulama Gerektiren Dersler Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar	124
5.1.5. Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin, Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar	125

5.1.6. Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin, Eğitim Departmanı Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar	125
5.1.7. Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin, Eğitim Sorumlusu Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar	126
5.1.8. Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin, Koordinatör Öğretmenin Alan Öğretmeni Olmasına İlişkin Elde Edilen Sonuçlar	127
5.2. Öneriler	127
<i>YARARLANILAN KAYNAKLAR</i>	<i>125</i>
<i>EKLER</i>	<i>134</i>

ÖZET

Mesleki Eğitim Kurumlarından Ticaret Meslek Liseleri Öğrencilerinin İşletmede Görmüş Oldukları Staj Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Mesleki eğitim, eğitimin ekonomik boyutuyla ilgilidir. Mesleki eğitimin temel işlevi iş hayatının ihtiyaçlarıyla uyumlu becerikli ve teknik işgücünü yetiştirmektir.

Özellikle mesleki-teknik eğitimde okul-çevre (iş dünyası) arasında sıkı bir işbirliği zorunlu görülmektedir. Çünkü mesleki eğitim, değişik kademelere dayalı, kişilere yaşam boyu eğitim veren, sürekliliği olan bir eğitim sürecidir. Mesleki-teknik eğitimde teorik-pratik, iş-eğitim bütünlüğü esastır. Mesleki-teknik eğitiminde başarı, mezunlarına kazandırılan yeterliklerin istihdam sektörünün yöntemleri ve gereksinmelerine uygunluğu ile ölçülmektedir. Mesleki-teknik eğitim bu özelliği ile planlı ve sürekli gelişmeye açık tutulmak zorundadır.

Yapılan bu çalışmada, Ticaret Meslek Liselerinin son sınıfında eğitim gören öğrencilerin işletmede görmüş oldukları mesleki eğitim uygulamasının yeterliliği incelenecektir. İşletmede mesleki eğitim gören öğrencilerin görüş ve düşünceleri doğrultusunda; cinsiyet, mesleki eğitime alınan işletmedeki eğitim departmanı, stajyer öğrenci sayısı, eğitim sorumlusu ve koordinatör öğretmenin alan değişkenlerine göre durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Tüm bunlar göz önünde bulundurularak öğrencilerin yapmış oldukları mesleki eğitim çalışmaları hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Araştırmada Ticaret Liselerinin son sınıfında beceri eğitimi gören öğrencilere literatür taraması ve uzman kişilerin görüşü alınarak hazırlanan anket 382 öğrenciye uygulanmıştır.

Uygulanan anketlerin SPSS istatistik programında sonuçları çıkartılmıştır. Bu

sonuçlar doğrultusunda işletmelerin çoğunluğunun az sayıda stajyer ğrenci çalıştırdığı, uygulama gerektiren derslerin sınıflarda yapıldığı, ticaret meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin bölümlerine göre atölye-laboratuvar ortamlarının yeterliliğinin değişkenlik gösterdiği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Kasım 2007

Serkan şİMŞEK

ABSTRACT

The common aim of education is to help individual's individual development and the adaptation of the social norms and life styles.

Vocational education is related to the dimension of education's economy. The main function of vocational education is to educate the capable and technical workforce who are harmonious with the needs of worklife.

Especially, a close relationships between the school and envireoment seems necessary in the vocational-technical education. Because vocational education based on many positions, giving a life-long education, is a continual educational process. The basis of vocational and technical education is the integrity of theory-practice and work-education. The success in the vocational education is measured with the appropriateness of the qualifiedness acquired by the graduates and suitability with the requirements. This feature of vocational-technical education should be kept accessible to the changes.

This work is going to research the qualifidness of the vocational educational practise in the institutions given to the fourt class students of vocational lycees. According to the opinions and thoughts of the students who participate in vocational education in a institution and according to sex, educational department of the institution under enducation, the number of trainees, responsible person for the education and coordinator teacher's field varieties their situations were tried to determine their situations. By taking all of these into consideration some suggestions about student's vocational education were proposed.

The poll which was prepared by taking many experts' opinions was applied to 382 students.

The results of the applied poll in SPSS statistics program were prepared. By the light of these results some conclusions were reached just like many institutions employ small amount of trainee students, the lessons need practising are taught in the classes,

the adequacy of atelier and laboratories of the students in trade-vocational lycee students shows great varieties

Kasım 2007

Serkan ŞİMŞEK

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1. Türk Eğitim Sistemi'nin şematik görünümü.....	46
Grafik 2. Meslek Lisesi Türlerine Göre Öğrenci Sayıları	47
Grafik 4.3 Örneklem Grubunun Cinsiyet Değişkenine Bağlı Olarak Dağılımı.....	54
Grafik 4.4 Örneklem Grubunun Eğitim Alanı Değişkenine Bağlı Olarak Dağılımı.....	55
Grafik 4.5 Örneklem Grubunun Uygulamalı Dersleri Yaptıkları Yerlere Bağlı Olarak Dağılımı	56
Grafik 4.6 Örneklem Grubunun İşletmede Staj Gören Kişi Sayısına Bağlı Olarak Dağılımı	57
Grafik 4.7 Örneklem Grubunun İşletmede Eğitim Departmanı Bulunma Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı.....	58
Grafik 4.8 Örneklem Grubunun İşletmede Eğitim Sorumlusu Bulunma Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı.....	59
Grafik 4.9 Örneklem Grubunun İş Kazası Geçirme Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı	60
Grafik 4.10 Örneklem Grubunun Koordinatör Öğretmenin Uzmanlığına Bağlı Olarak Dağılımı	61

TABLO LİSTESİ

Tablo-1. İşletmelerde Beceri Eğitimine İlişkin Sayısal Veriler.....	21
Tablo 2 2006-2007 Öğretim Yılı Okul, Öğrenci Ve Öğretmen Sayıları.....	47
Tablo 4.3 Örneklem Grubunun Cinsiyet Değişkenine Bağlı Olarak Dağılımı.....	54
Tablo 4.4 Örneklem Grubunun Eğitim Alanı Değişkenine Bağlı Olarak Dağılımı.....	55
Tablo 4.5 Örneklem Grubunun Uygulamalı Dersleri Yaptıkları Yerlere Bağlı Olarak Dağılım	56
Tablo 4.6 Örneklem Grubunun İşletmede Staj Gören Kişi Sayısına Bağlı Olarak Dağılımı	57
Tablo 4.7 Örneklem Grubunun İşletmede Eğitim Departmanı Bulunma Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı	58
Tablo 4.8 Örneklem Grubunun İşletmede Eğitim Sorumlusu Bulunma Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı	59
Tablo 4.9 Örneklem Grubunun İş Kazası Geçirme Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı..	60
Tablo 4.10 Örneklem Grubunun Koordinatör Öğretmenin Uzmanlığına Bağlı Olarak Dağılımı	61
Tablo 4.12 Mann-Whitney Test Tablosu.....	63
Tablo 4.13 Mann-Whitney Test Sonuçları	63
Tablo 4.14 Mann-Whitney Test Tablosu.....	65
Tablo 4.15 Mann-Whitney Test Sonuçları	66
Tablo 4.16 Mann-Whitney Test Tablosu.....	68
Tablo 4.17 Mann-Whitney Test Sonuçları	69
Tablo 4.18 Kruskal Wallis Test Tablosu	71
Tablo 4.19 NPar Tests guruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler arasındaki farklar.....	71
Tablo 4.20 Kruskal Wallis Test Tablosu	73
Tablo 4.21 NPar Tests guruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler arasındaki farklar.....	74
Tablo 4.22 Kruskal Wallis Test Tablosu	77
Tablo 4.23 NPar Tests guruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler arasındaki farklar.....	77
Tablo 4.24 Mann-Whitney Test Tablosu.....	80
Tablo 4.25 Mann-Whitney Test Sonuçları	81
Tablo 4.26 Mann-Whitney Test Tablosu.....	83
Tablo 4.27 Mann-Whitney Test Tablosu.....	85
Tablo 4.28 Mann-Whitney Test Sonuçları	86
Tablo 4.29 Kruskal Wallis Test Tablosu.....	88
Tablo 4.30 Kruskal Wallis Test Tablosu.....	90
Tablo 4.31 NPar Tests guruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler arasındaki farklar.....	90
Tablo 4.32 Kruskal Wallis Test Tablosu.....	93
Tablo 4.33 NPar Tests guruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler arasındaki farklar.....	94
Tablo 4.34 Mann-Whitney Test Tablosu.....	96
Tablo 4.35 Mann-Whitney Test Sonuçları	96
Tablo 4.36 Mann-Whitney Test Sonuçları	99
Tablo 4.37 Mann-Whitney Test Sonuçları	100
Tablo 4.38 Mann-Whitney Test Sonuçları	103

Tablo 4.39 Mann-Whitney Test Sonuçları	104
Tablo 4.40 Mann-Whitney Test Sonuçları	106
Tablo 4.41 Mann-Whitney Test Sonuçları	108
Tablo 4.42 Mann-Whitney Test Sonuçları	109
Tablo 4.43 Mann-Whitney Test Sonuçları	112
Tablo 4.44 Mann-Whitney Test Sonuçları	113
Tablo 4.45 Mann-Whitney Test Sonuçları	115
Tablo 4.46 Mann-Whitney Test Sonuçları	117
Tablo 4.47 Mann-Whitney Test Sonuçları	118
Tablo 4.48 Mann-Whitney Test Sonuçları	121

BÖLÜM: 1

GİRİŞ VE AMAÇ

Bu bölümde; araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, denenceler, sayıtlar, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlamalar, terimler ve tanımlamalar yer almaktadır.

1.1. PROBLEM DURUMU

Dünyadaki yeni toplumsal, kültürel ve ekonomik değişmeler, insan niteliklerinin ve kurumlarının değişmesini zorunlu hale getirmiştir. (Ünal, 1997, s.331)

Bir toplumun insanların sahip olduğu eğitimin niteliği, o ülkenin gelişmişlik düzeyini belirleyen ölçüt olmuştur. Bunun için günümüzde bilgi ve eğitim; kalkınmanın, gelişmenin ve saygınlığın en etkili aracı olarak görülmekte, bu amaçla eğitim harcamaları toplumun insana, insan gücü kaynaklarına yapılan değerli yatırımı olarak nitelendirilmektedir. (Ataünal, 1994, s.111)

Endüstrileşme, ülkemiz kalkınmasında yararlanılacak araçların başında gelmektedir. Kalkınma planlarında endüstri için öngörülen hedeflerin gerçekleşebilmesi ile eğitim sistemimiz arasında çok yakın bir ilişki vardır. Eğitim sistemi endüstrinin ihtiyacı olan her seviyedeki insan gücünü nitel ve nicel yönden karşılayabildiği ölçüde etkilidir. Çağımızda bilim ve teknolojiye meydana gelen hızlı gelişmeler, endüstriye çok boyutlu karmaşık bir yapı kazandırmıştır. (Sezgin, 1987, s.210)

Mesleki ve teknik eğitim insanoğlunun binlerce yıllık çalışma, deneyim ve tecrübelerinin doğal oluşumudur. İş; insanoğlunun gereksinimlerini gidermede araç olduğundan “çalışmayı öğrenme” üzerinde durulan olgudur. Medeniyetler geliştikçe eğitim alanında da birçok aşamalar gözlenmiştir. Örneğin; taklit evde meslekler arası ilişkiler, çıraklık eğitim sistemi ve organize okul eğitim uygulamaları mesleki eğitimi

etkilemiştir. (Yıldırım ve Fındık, 2005, s.74)

Ülkemizde mesleki ve teknik öğretim, genel klasik öğretime nazaran daima aşağı bir statüde kalmıştır. Bunun nedeni ise toplumumuzda el işlerinin, elle yapılan, bedeni faaliyeti gerektiren mesleklerin eskiden beri küçük görülmesidir. “Çiftçi veya sanatkâr olacaksanız tahsile ihtiyacınız yoktur” zihniyeti toplumumuzda öteden beri yerleşmiştir. (Tezcan, 1972, s.189)

Bu nedenle gençlerin değişmelere uyabilecek ve katkıda bulunabilecek şekilde yetiştirilmeleri, bütün ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de en fazla üzerinde durulan sorun olmaktadır.

İçinde yaşadığımız hızlı bilimsel ve teknolojik gelişmeler dünyanın her bölgesine yayılmakta ve dünya çapında bilgi toplumunun oluşmasıyla sonuçlanan bir iletişim devrimini gerçekleştirmektedir. Bu gelişmelerin toplumların ekonomik, politik ve kültürel yapılarında açtığı hızlı, sürekli ve çok yönlü değişme süreci, günümüzde gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun hemen her ülkede insanların hayat, kültür, öğrenme ve iş (çalışma) hakkındaki düşüncelerini dramatik olarak değiştirmekte, toplumsal yaşamı derinden etkilemektedir.

Mesafelerin her gün daha da küçüldüğü, iletişimde sınır tanımaz bir dünyada rekabet şartlarının devamlı ağırlaştığı, çözümlerin ulusal sınırların ötesinde global açılımlara ortam hazırlayıcı olması mecburiyetinde; kişisel, kurumsal ve ülke olarak geleceğin uluslararası toplumunda onurlu bir şekilde var olabilmek için bütün imkan ve kaynaklarımızın akıllı bir yaklaşımla doğru tercihler yönünde kullanılması gerekmektedir.

Ekonomik ve teknolojik gelişmenin en önemli unsurlarından birisi olan becerikli insan gücünün yetiştirilmesi mesleki ve teknik eğitim kurumlarına büyük görev ve sorumluluk yüklemektedir. Sanayileşme sürecinde çok önemli mesafeler kat eden ülkemizde bilişim teknolojilerinin çağ atlatıcı etkileri de göz önüne alındığında ülkemizde üretim ve hizmet endüstrilerindeki teknolojik gelişmelere uyumlu, talebe uygun mesleki ve teknik eğitim becerileri ile donatılmış, nitelikli insan gücüne olan

ihtiyaç sürekli olarak artmaktadır. Öte yandan 65 milyonluk nüfusunun 35 milyonu 25 yaşın altında olup her kademedede eğitime ihtiyaç duyan bu nüfusun özellikle mesleki ve teknik eğitime yönlendirilmesi hayati önem arz etmektedir. Üstelik istihdam edilen iş gücünün de sürekli eğitim ihtiyacı içerisinde olduğu açıktır.(Iveta Konferansı, 1998, s.1)

Globalleşme, kalkınma için yeni bir uluslararası gündem ortaya çıkarmıştır. Dünya bilgi tabanlı bir ekonomiye gitmektedir. Üstünlük, ürün ve hizmet kalitesi ile belirlenmektedir. Globalleşen ekonominin temel sorunu, hızla değişen ortam (çevre)da rekabet edebilme ve uyum sağlayabilmedir. 21. yüzyılda rekabet edebilmenin kritik başarı faktörü verimli ve esnek bir iş gücünün yetiştirilebilmesidir. Globalizasyon ve bilişim teknolojilerindeki devrim, yeni bir "insan merkezli kalkınma modeli"nin gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Her ülke; vatandaşlarının hayatlarını sürdürebilmek için ihtiyaçları olan becerileri kazandırmaya ve yaşam kalitesini (hayat standartlarını) iyileştirmeye yönelik zorunluluklarla karşı karşıya gelecektir. Çünkü iş dünyasının talepleri, muhtemelen, insanları becerisiz işsiz veya istihdam edilemez hale getirecektir. Bu sebeple, her ülke kalkınmışlık düzeyine bakılmaksızın, gelecek yüzyılın iş gücü taleplerine cevap verecek şekilde Milli Mesleki ve Teknik Eğitim (MTE) programlarını yeniden düzenlemek zorunda kalacaktır.

Bugün artık, eğitilmiş insan gücünün, eğitilmemiş olana kıyasla daha etkili olduğu kabul edilmektedir. İşveren, eğitilmiş insan gücünün daha verimli olduğu görüşünü benimsemekte ve ona daha fazla ücret ödeme eğilimi göstermektedir. Her düzeyde pahalı ve zor bir eğitim olan mesleki ve teknik eğitimin, mesleksel eğitimi tam anlamıyla vermeyi amaçlayan bir uygulamadan çok, daha az yatırım gerektiren ve bireye daha çok kendini iş yaşamında geliştirme eğilimi kazandıran bir eğitim olarak tartışılması daha akılcı bir yol olarak görülebilir. Ancak böyle bir uygulamanın da daha başarılı ve sağlıklı sonuçlar verebilmesi için, çeşitli yönleriyle zaman zaman değerlendirilmesi gerekir. Bu nedenle, bu araştırmada temel amaç, 3308 Sayılı "Mesleki Eğitim Kanunu" gereğince ve ilgili yönetmelik hükümlerine göre Ticaret Liseleri öğrencilerine yaptırılmış olan beceri eğitimi uygulamasının değerlendirilmesidir.

1.2. PROBLEM CÜMLESİ

Ticaret Meslek Liselerinde öğrenime devam eden öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerilerin, işletmelerde yapmış oldukları staj çalışmaları ile geliştirdikleri davranış ve deneyimleri ne derece uyumludur?

1.3. ALT PROBLEMLER

1. İşletmelerde uygulanan mesleki eğitimin düzeyi nedir?
2. İşletmelerde uygulanan mesleki eğitim için kazandırılan davranışlarla, muhasebe programlarındaki davranışlar arasında benzerlik var mıdır?
3. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliği cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
4. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliği alan değişkenine farklılık göstermekte midir?
5. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliği, işletmede eğitim departmanı olup olmadığına göre farklılık göstermekte midir?
6. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliği eğitim sorumlusu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
7. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliği koordinatör öğretmenin alan öğretmeni olup olmaması değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

1.4. DENENCELER

1. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin düzeyi hedeflenen yeterliliği göstermektedir.
2. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliği cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermektedir.

3. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliği alan değişkenine farklılık göstermemektedir.
4. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliğini eğitim departmanı etkilemektedir.
5. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliğini eğitim sorumlusu etkilemektedir.
6. İşletmede uygulanan mesleki eğitimin yeterliliğini koordinatör öğretmenin alan öğretmeni olması etkilememektedir.

1.5. SAYILTILAR

1. Seçilen örneklem evreni temsil etmektedir.
2. Araştırmaya katılan denekler, anket formlarını kendi istekleri ile cevaplandırmışlardır.
3. Kullanılan ölçme aracıyla ve izlenen yöntemle araştırmanın amaçlarına ulaşılır.
4. Uygulanan anket formunun geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmıştır.

1.6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

1. Araştırma İstanbul ili Anadolu yakasında bulunan Anadolu Ticaret ve Ticaret Meslek liselerinde öğrenim gören 11. sınıf öğrencilerinin, işletmede uygulanan mesleki eğitime yönelik öğrenci görüşleri ile sınırlandırılmıştır.
2. Denekler 2006–2007 Eğitim-Öğretim yılında, Ticaret ve Turizm Genel Müdürlüğüne bağlı ortaöğretim kurumlarında, öğrenim gören öğrencilerdir.
3. Ankete katılan öğrenciler tesadüfî örneklem yöntemi ile seçilmiştir.

4. Elde edilen bilgiler anketteki sorular ve 2006-2007 yılına ait verilerle sınırlıdır.

1.7. ARAŞTIRMANIN AMACI

Yapılan bu çalışmada, ortaöğretim kurumlarında Ticaret Meslek Liselerinin son sınıfında eğitim gören öğrencilerin eğitimlerini sürdürdükleri işletmelerde aldıkları eğitimin kıyaslamasını yapmaktır. Alınan eğitimin uygulamada temel bilgi ve beceriyi sağlayıp sağlamadığını; öğrencilerin görüş ve düşünceleri doğrultusunda cinsiyet, alan, mesleki eğitim alınan işletmedeki eğitim departmanı, mesleki eğitim alınan işletmedeki eğitim sorumlusu ve koordinatör öğretmenin alan değişkenlerine göre belirlemeye çalışılacaktır.

1.8. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Mesleki eğitim genel anlamda, iş ile birey arasında uyum sağlama sürecidir. Mesleki eğitim gerçekleştirmek istediği hedeflere göre farklılık göstermektedir. Temel mesleki eğitim iş hayatının talebi ile uyumlu olarak bir meslek alanında işe giriş için gerekli asgari meslek davranışları kazandırmayı amaçlar.

Bu araştırma ile Ticaret Liselerinde eğitim gören öğrencilerin işletmede gördükleri staj çalışmalarının yeterliliğinin ne düzeyde olduğu ortaya konacaktır. Elde edilen sonuçlar ile öğrencilerin işletmelerde uygulanan mesleki eğitim çalışmalarının daha verimli geçirmelerini sağlayacak katkılar yapacağı düşünülmektedir.

1.9. TANIMLAR

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim: İş ve meslek alanlarına iş gücü yetiştiren ve öğrencileri yükseköğretime hazırlayan öğretim kurumlarıdır. (Cumhuriyetin 75. Yılında Gelişmeler ve Hedefler, 1998, s.55)

Mesleki teknik ortaöğretim:

1. Erkek teknik öğretim okulları,
2. Kız teknik öğretim okulları,
3. Ticaret ve turizm öğretimi okulları,
4. Din öğretimi okullarından oluşmaktadır.

Ticaret ve Turizm Öğretimi: Ülkemizin ticaret, turizm, muhasebe, bilgisayar, maliye, pazarlama, bankacılık, kooperatifçilik, sekreterlik, emlak komisyonculuğu, borsa hizmetleri, sigortacılık, mahalli idareler ve iletişim gibi alanlarda; kamu ve özel sektörün gereksinim duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştiren ortaöğretim kurumlarıdır. (2000 Yılında Milli Eğitim, 1999, s.25)

Anadolu Meslek Liseleri: Anadolu Meslek Liseleri, önünde hazırlık sınıfı bulunan meslek liseleridir. Bu okulların öğrenim süresi hazırlık sınıfından sonra üç yıldır. Bu okullara merkezi sınavla öğrenci kabul edilmektedir. Anadolu meslek liselerinde, mesleği ile ilgili gelişmeleri yabancı dillerde takip edebilecek becerili iş gücünün yetiştirilmesi hedeflenmektedir. (Akpınar; Ercan, 2002, s.62)

Ticaret Meslek Liseleri: Kamu ve özel sektörün ticaretle ilgili alanlarda gereksinim duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmeyi amaçlayan bu okulların öğretim süresi 3 yıldır. Mezunların hem çalışma yaşamına katılma hem de yükseköğretime devam etme olanakları vardır. İş dünyasına girenler genellikle hizmet sektöründe görev almaktadırlar. (Türkiye’de Mesleki Teknik Eğitimin Yeniden Yapılandırılması, 1999, s.78)

Anadolu Ticaret Meslek Liseleri: Bu okulların amacı, yabancı dil yeterliğine sahip ve hizmet sektöründe çalışacak olan işgücünü yetiştirmektir. Öğretim süresi 4 yıl olup, yabancı dil ağırlıklı eğitim yapılmaktadır. Birinci yıldaki hazırlık sınıfını başarıyla tamamlayan öğrenciler, ikinci yıl boyunca mesleğe geçiş ve yöneltme eğitimine katılmaktadırlar. (Türkiye’de Mesleki Teknik Eğitimin Yeniden Yapılandırılması, 1999, s.78)

İşletmelerde Meslekî Eğitim: Meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin beceri eğitimlerini işletmelerde, teorik eğitimlerini ise meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumlarında veya işletme ve kurumlarca tesis edilen eğitim birimlerinde yaptıkları eğitim uygulamalarıdır. (http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24804_1.html)

İşletme: Mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum, kuruluş ve iş yerleridir. (http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24804_1.html)

Öğrenci: İşletmelerde, meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumlarında örgün eğitim görenlerdir. (http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24804_1.html)

Eğitici Personel: Meslekî yeterliğe sahip öğrencilerin iş yerindeki eğitiminden sorumlu, iş pedagojisi eğitimi almış, meslekî eğitim yöntem ve tekniklerini bilen, uygulayan veya meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumlarında atölye, laboratuvar ve meslek dersleri öğretmenliği yapabilme yetkisine sahip kişidir. (http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24804_1.html)

Usta Öğretici: Ustalık yeterliğini kazanmış; aday çırak, çırak, kalfa ile meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrenci/kursiyerlerinin iş yerindeki eğitiminden sorumlu, meslekî eğitim tekniklerini bilen ve uygulayan, usta öğreticilik belgesi sahibi olan kişidir. (http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24804_1.html)

BÖLÜM 2

İLGİLİ KAYNAKLAR

2.1. MESLEKİ EĞİTİM

İnsanların yeterli bir eğitim görmeden uygarca ve gönençli yaşamaları imkânsızdır. İnsanlar eğitim gereksinimlerini, kendilerini eğitecek insanlarla ilişki kurarak karşılarlar. Bir toplumu oluşturan insanların eğitmek için öteki üyelerle ilişkiye geçmesi toplumda eğitime özgü bir ilişkiler dokusu yaratır. Toplumdaki bu insanlar arası eğitsel ilişkiler dokusuna ‘eğitim kurumu’ denir. (Başaran, 2000, s.12)

Eğitimi “eğitim kurumlarında verilen eğitim” ve “kurum dışı eğitim olarak” ikiye ayırabiliriz. Eğitim kurumlarını öğrencilerin yaş gruplarına göre ilk, orta ve yüksek eğitim; kurum dışındaki eğitimi de aile içi eğitim, mesleki eğitim ya da medya ve yayın yoluyla gerçekleştirilen eğitim olarak alt gruplara bölmek mümkündür. (Akkoyunlu, 2005, s.3)

Eğitim kişinin kendi yaşantısı yoluyla istendik yönde ve dereceye kadar kalıcı değişmeler meydana getirme süreci olarak tanımlanmaktadır. (Sönmez, 1993, s.41)

Sosyal bilimler toplumun gelişmesi, pozitif ilimler ise zekâ gelişmesinin ürünleridir. Bütün bunların kaynağında bir nokta vardır, o da insan eğitimidir. (Söylemez, 1997, s.11)

21. asırda insanı geçmişteki gibi tesadüfî bir eğitime terk etmek imkânsızdır. Üçüncü bin yılın eşğinde dünyamız önemli değişmelere sahne olmaktadır. Bilimsel ve teknolojik devrim çağı diye adlandırılan bu çağ, tüm dünyayı ve toplumları zorlamakta bilgi ve teknoloji toplumu olma yolunda başlayan ülkeler arası yarış giderek daha da artan bir hızla sürdürülmektedir.

Gelişen teknolojilerin tüm sektörde yaygınlaşması, yeni üretim teknikleri ve buna bağlı olarak yeni ürünler ve sanayi dalları oluşması, bu alanlarda çalışan kişilerin teknik bilgi düzeylerinin sürekli bir biçimde artırılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu durumda mesleki eğitimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gelecekte, bugünkünden çok daha yoğun ve sürekli yatırımlara ihtiyaç duyulacağı açıktır. Çünkü işletmelerin geleceği, üretim yapılarındaki hızlı değişime cevap verebilecek yeni sanayi kültürünün yerleştirilmesine ve sürekli bir biçimde geliştirilmesine bağlıdır. (Avrupa Topluluğu'nda ve Türkiye'de Mesleki Eğitim, 1992, s.1)

2.1.1. Mesleki Eğitim Kavramı

Mesleki ve teknik eğitim, Milli Eğitim Sistemi'nin bütünlüğü içinde endüstri, tarım ve hizmet sektörleriyle birlikte her türlü mesleki ve teknik eğitim hizmetlerinin planlaması, araştırılması, geliştirilmesi organizasyon ve eşgüdümü ile yönetim, denetim ve öğretim etkinliklerinin bütünü olarak tanımlanabilir. (Doğan ve Diğerleri, 1997, s.3)

Mesleki ve teknik eğitim; bilimsel ve teknolojiye paralel olarak, bireylere iş hayatındaki belirli bir meslekle ilgili bilgi, beceri, davranışlar kazandıran ve bireylerin yeteneklerini geliştiren eğitim sürecidir. Milli Eğitim Temel Kanununun 3. maddesine göre mesleki ve teknik eğitim; İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamaktır. (MATARGEM, 1997, s.1) Bir başka ifade ile yetişmiş insan gücü sağlayabilmek için eğitim veren kurumlar, mesleki ve teknik eğitim kurumlarıdır. Ancak mesleki ve teknik eğitim sağlayan kurumların sadece örgün eğitim kurumları içerisinde sınırlandırılması yanlıştır. Bunun haricinde usta-çırak ilişkisine dayalı olan eğitim süreçleri de, mesleki ve teknik eğitim kurumlarına dâhil edilebilir. Nitekim ülkemizde bu konuda usta-çırak ilişkisine dayalı eğitimde bir eksiklik olan, genel eğitim eksikliğini giderebilmek amacı ile hizmet eden çıraklık eğitim merkezleri mesleki eğitimin önemli bir parçasıdır. (Çoklar ve Akdağ, 2004, s.93)

Mesleki eğitim, eğitimin ekonomik boyutuyla ilgilidir. Mesleki eğitimin temel işlevi iş hayatının ihtiyaçlarıyla uyumlu becerikli ve teknik işgücünü yetiştirmektir. Mesleki eğitim sürecinde iş bir eğitim aracı olarak kullanılarak bireyin davranışları çok yönlü geliştirilebilir. İş hayatının ihtiyaçları ile uyumlu olarak eğitilmiş işgücü, çok yönlü kalkınmanın hızlandırılmasını, istihdamın artırılmasını, Türkiye'nin yükselmesinin olumlu yönde etkiler. (Sezgin, 1987, s. 211)

2.1.2. Mesleki Eğitimin Yapılanması

Başlangıç döneminde XIV. yüzyıla kadar Osmanlı Devleti'nde diğer ülkelerde olduğu gibi, ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli sanat ve meslek adamlarını yetiştirmek üzere açılmış örgün eğitim kurumları yoktu. Bunların fonksiyonunu Selçuklulardan itibaren Ahi teşkilatının kendine özgü yaygın eğitim sistemi icra ediyordu. Ahilik yüzyıllar içerisinde bir takım değişikliklere uğrayıp lonca sistemine dönüşmek suretiyle etkilerini imparatorluğun son dönemlerine kadar sürdürmüştür. (Öztürk, 1998, s.347)

Türk mesleki ve teknik eğitiminin tarihsel gelişimi ve dolayısıyla sistemin yeniden yapılanması 1) Başlangıç, 2) Kuruluş, 3) Ülke çapında yaygınlaşma, 4) Ulusal nitelik kazanma evrelerinden geçmiştir. Başlangıç dönemi, Osmanlı İmparatorluğu zamanında yerel ve münferit girişimleri içermektedir. Bunlar: Çıraklık ve Lonca sistemi, askeri alanda eleman yetiştirme, endüstrileşme girişimleri, ilk açılan okullardır.

Bu dönemde Sadık Rıfat Paşa (1807–1857), mesleki ve genel eğitimi bir bütün olarak düşünmüş, İdare-i Hükümetin Kavaid-i Esasiyesi adlı eserinde el sanatları ile endüstri alanında eleman yetiştirecek okulların açılmasını önermiştir. Bu dönemde 1839–1864 yılları arasındaki çeyrek yüzyıllık çalışmalar sonucunda, meslek adamı yetiştirme ve endüstriyi oluşturmada olumlu sonuç alınamamıştır.

19. yüzyılın ikinci yarısı ile 20. yüzyılın başlarında ise, Sadık Rıfat Paşa'nın fikirlerinden yararlanan Midhat Paşa tarafından erkek ve kız okullarıyla ticaret öğretimi okulları açılmış, ıslahane ve vilayet okulları kurulmuştur. Ancak bu dönemdeki girişimler de endüstriyel kalkınmaya istenilen gelişimi sağlayamamıştır. (Alkan, 1999, s.225)

İkinci dönem, Türkiye Cumhuriyeti'nde mesleki ve teknik öğretimin Türk milli eğitim sistemi içinde "kuruluş" dönemidir. 1923–1940 yılları arasındaki bu döneme, "yapılanma dönemi" de denilebilir. Mesleki ve teknik eğitim, Cumhuriyet'in bu ilk yıllarında ekonomik kalkınma planlarına paralel bir yapılandırma konusu olarak ele alınmıştır. Temel hedef; mesleki ve teknik eğitime, eğitim sistemi bütünlüğü içinde gereken önemi kazandırmak, bu eğitim kademesini ülkenin gelişen ve değişen ekonomik ve sosyal koşullarına uygun olarak yeniden düzenlemektir. Bu doğrultuda yabancı uzmanların incelemeleri, merkezi örgütlenme, gerekli insan gücünü yetiştirme, mevcut kurumları geliştirme, yeni kurumlar açma, bütçe ve ödenek olanakları sağlama, öğretmen yetiştirme ve planlı gelişim gibi girişimler dikkati çekmektedir. 1926 yılında mesleki ve teknik öğretim alanında 1052 sayılı yasa ile öğretmen yetiştirme, program geliştirme ve eğitim ortamı oluşturma sorumluluğu Maarif Vekâleti'ne (Milli Eğitim Bakanlığı) verilmiş; 1927–1939 yıllarında yurtdışına eleman gönderme ve dışardan uzman getirme girişimlerinde bulunulmuş; 1933 yılında 2287 sayılı yasa ile bu alanda genel müdürlük oluşturulmuştur. 1929 yılında ise, 1941 sayılı yasa ile alandaki okulların iase ve öğretmen masrafları milli eğitim bütçesinden sağlanmaya başlanmış; 1931 yılında 1967 sayılı yasa ile 9 Mesleki ve Teknik Eğitim Bölge Okulu oluşturulmuştur. 1934 yılında mesleki ve teknik eğitimle ilgili bakanlıklar arası komisyon kurularak bu alanda planlama doğrultusunda ilk adım atılmış; 1935 yılından itibaren 2765 sayılı yasa ile meslek okullarının masrafları devlet tarafından karşılanmaya başlanmış; 1936 yılında bu komisyon rapor hazırlamış ve bu rapor doğrultusunda program geliştirilmiştir. 1941 yılında 4113 sayılı yasayla Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kurulmuştur.

Ülke çapında yaygınlaşma olan üçüncü dönem ise, 1940 ve 1960 yılları arasındaki yirmi yıllık süredir ve mesleki ve teknik öğretimin ikinci dönemdeki yapılanmasının vatan sathında yaygınlaşması ve gelişim aşamasıdır. Bu dönemde mesleki ve teknik eğitim, müsteşarlık düzeyinde yapılanmış ve merkezi örgütü genişletilmiştir. Değişik kademe ve alanlarda çok sayıda okul açılmış ve özel finansman olanakları sağlanmıştır. Örneğin, 1942 yılında 4304 sayılı yasayla on yıllık bir uygulama ve yaygınlaşma ele alınmış, alanla ilgili bina, tesis ve öğretim ortamları oluşturulmuştur. 1949 yılında yeni bir bakanlıklar arası kurul toplantısı yapılmış; 1950 yılında ikinci on yıllık girişim planı uygulanmak üzere 5642 sayılı yasa geliştirilmiş; bu girişimlerle 1960 yılına kadar sistem genişletilmiş; okullar ise ortaokula dayalı mesleki lise durumunda yapılaştırmış, teknisyen okulları kurulmuş, ayrıca

mühendislik ve mimarlık akademileri oluşturulmuştur. (Alkan, 1999, s.226)

1960 yılından günümüze kadar, diğer bir ifadeyle Cumhuriyet'in yetmiş beşinci yılına kadar otuz sekiz yıllık süre, mesleki ve teknik eğitime milli, bilimsel, teknolojik ve küresel nitelik kazandırma gayretlerinin yer aldığı bir dönemdir. Bu dönemde; alanda yaygınlaşma, işlevselleşme, ulusal bir niteliğe kavuşma gibi açılımlar söz konusudur. Cumhuriyet döneminde mesleki ve teknik eğitim, bu yapılanmada, köy kurslarından yükseköğretime kadar örgün ve yaygın eğitim boyutlarıyla bütünleştirilmiştir. Eğitim kademelerinde ortaöğretim, önlisans, lisans ve yüksek lisans düzeyine kadar organize edilmiştir. Genel meslek eğitimi, iş eğitimi, eğitimin yatay düzey boyutlar ile örgün ve yaygın eğitim bütünleşmesi öngörülmüştür.

Mesleki ve teknik eğitimin bu doğrultudaki yapılanmasında Atatürk'ün önderliğinde Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel ve mesleki teknik öğretimin ilk müsteşarı Rüştü Uzel'in katkıları belirleyicidir. Örneğin Atatürk, mesleki ve teknik öğretimin ilköğretimden yükseköğretime kadar kurulması gereğini, 1 Kasım 1928'de TBMM'nin üçüncü dönem ikinci toplantısında "Mesleki ve teknik öğretim ilk ve orta kademedeki en yüksek dereceye kadar tümü ile milli eğitimin temel politikası olarak esas alınmaktadır" düşüncesini dile getirmiştir. (Alkan, 1999, s. 226)

Cumhuriyet döneminde mesleki ve teknik eğitimin yapılanmasına verilen önem, sağlanan gelişim, bu alanda esas alınan temel ilkeler, alanın bugünkü düzeye erişmesine büyük katkıda bulunmuştur. 1923–1940 yılları sistemin kuruluşu, 1940–1950 yılları gelişim ve yayılma, 1950–1960 dönemi politik baskıların artması ve 1960 sonrası etkisiz ve istikrarsız bir dönem olarak nitelenebilir. Ancak bugün sistemin terminal bir nitelikte olduğu, aşırı merkezîyetçiliği temsil ettiği, kapalı ve içe dönük bir yapıda olduğu, bilimsel, profesyonel açıdan ve uygulama yönüyle yetersiz kaldığı dikkati çekmektedir.

Yapılan araştırmalar, mesleki ve teknik eğitimin bugünkü yapı ve işleyişinin çağdaş düzeyde bilimsel ve profesyonel açıdan yeniden incelenmesi ve yapılanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Gerçekten de erken Cumhuriyet dönemi, mesleki ve teknik eğitimde iyi bir yapılanma ve gelişimi temsil etmekle beraber, 1960'lardan sonraki neredeyse

40 yıllık dönemde bu alanda çözümleri gerektiren sorunların bulunduğu ve daha olumlu bir yönde gelişimin gerekli olduğu dikkati çekmektedir. (Alkan, 1999, s.228)

2.1.3. Mesleki Eğitim Amacı

Toplumsal kalkınmayı gerçekleştirebilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi büyük ölçüde eğitim sisteminin görevidir. Eğitim sistemi, bu görevini yerine getirirken, öğrencileri üretken birer yurttaş olarak görür ve onları toplum yaşamına, meslekler dünyasına ya da ileri eğitime hazırlar. Bu görevlerin her biri, eğitim sisteminin değişik aşamalarında gerçekleşir. Özellikle ortaöğretimde, söz konusu işlevler tutarlı biçimde kaynaştırılarak bütünlüğü olan bir program uygulanmaya çalışılır.

Çoğu ülkede ortaöğretim, genel ve mesleki olmak üzere iki alt sistemden oluşur. Genel eğitim veren kurumlardaki gençler, daha çok akademik bir programı tamamlar ve yükseköğretime hazırlanırlar. Mesleki ve teknik programlara katılan gençler ise, genel kültürün yanı sıra, belli bir meslek alanında uygulama ağırlıklı eğitim alırlar. Mesleki ve teknik ortaöğretime tamamlayan gençler, ya iş yaşamına katılırlar ya da yükseköğretim kurumlarına giderler. (Şimşek, 1999, s.237)

2.1.4. Mesleki Eğitimin Önemi

İnsanoğlu yaşamını sürdürebilmek için sürekli olarak üretim yapmak zorundadır. Üretim, buharlı makinelerin icadı ile girilen sanayi devrimi sonrası hızlı bir ivme kazanmıştır. Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzde bu ivme çok daha hızlı bir şekilde artmaktadır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyi, özellikle teknolojik açıdan üretim yapma gücüne göre sınıflandırılmaktadır (I. Dünya ülkesi, II. Dünya ülkesi vs.). Bu nedenle teknolojiyi üretebilmede, yetişmiş insan gücü ön plana çıkmaktadır.

Bir ülkenin gelişmişlik-refah düzeyi ve hayat standardı, teknik işgücü ile çalışan nüfusun oranına bağlıdır. İstenilen seviyeyi ulaşılması, ancak insan kaynağının geliştirilmesi ile mümkündür. Öte yandan hayatını devam ettirebilmek için her birey, toplumda bir meslek sahibi olmak, statü kazanmak zorundadır. Bunu da, ancak bireyin eğitim düzeyi belirler. O halde, ferдин belli bir seviyede eğitim görmesi esastır. Çünkü onun eğitiminden sadece kendisi değil, aynı zamanda çevresi ve içinde bulunduğu

toplum da yarar görür. Bu genel çerçeve içerisinde, genel ve mesleki eğitimin ortak amaçları olarak sıralanabilir. Diğer yandan ülke gelişimini etkileyen temel faktörlerin başında, toprak ve doğal kaynaklar ile insan gücü gelmektedir. Doğal kaynaklardan en iyi şekilde faydalanılması da, insan gücünün bu konuda yetiştirilmesine bağlıdır. Bu da, örgütlenmiş eğitim kurumlarıyla sağlanmaktadır. (Çoklar ve Akdağ, 2004, s.94)

Bir ülkenin bağımsızlığını sürdürülebilmesi için ihtiyaç duyulan üretim gücünde en önemli ihtiyaç olan nitelikli insan gücü ancak mesleki ve teknik eğitime verilen önemle paralel olarak gelişmektedir. Gelişmiş ülkelere bakıldığında teknolojiyi üretebilecek ve kullanabilecek gerekli insan gücünün istenen nitelik ve nicelikte yetiştirme kaygısıyla gerekli kalkınmayı hedefleyen toplumlarda nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, eğitim sistemi önemli bir görev üstlenmektedir. (Kazu ve Demirli, 2002, s. Milli Eğitim Dergisi)

Genel olarak ilgili literatürde mesleki-teknik eğitime duyulan gereksinimlerin bireysel, sosyal, ekonomik ve ulusal kökenli nedenlerden kaynaklandığına dikkat çekilmektedir. Anılan nedenlerden bazıları sıralandığında ise aşağıdaki görünüm belirmektedir.

- Bir ülkenin gelişmesini etkileyen temel unsurlar arasında ulusal doğal kaynaklar ve işgücü bulunmaktadır. Bunların, verimi yüksek üretim şeklinde sonuçlanabilmesi, korunarak değerlendirilmesi için de nitelikli işgücünün sağlayacak mesleki-teknik eğitim gerekmektedir.

Eğitim özde psiko-sosyal bir süreçtir. Bu sürecin sosyal boyutunda bireylerin toplumsal etkinliklere katılmaları başka bir deyişle meslek edinmeleri yer almaktadır. Bu olgu da mesleki-teknik eğitimi zorunlu kılmaktadır.

- Gelişen ve yenilenen teknolojik süreçte tarımsal yapıdan, endüstriyel yapıya geçişi kolaylaştırarak, bireylerin üretim yeterliliklerinin artırılabilmesi için de mesleki teknik eğitim gereği vardır.

- Yeni teknolojilerle birlikte ortaya çıkan yeni mesleklerin yapısına ilişkin bilgi verilmesi, işin sosyo-ekonomik işlevlerinin tanıtılması da mesleki-teknik eğitime bağlı bulunmaktadır.
- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılımı siyasal bir süreç olarak işlerken bunun önümüzdeki yıllarda gerçekleşmesi beklenmektedir. Söz konusu beklentinin gerçekleşmesiyle işgücünün serbest dolaşımı sağlanabilecektir. Bu durumda uluslararası standartların öngördüğü düzeyde işgücü yetiştirme zorunluluğu kaçınılmazdır. Bu zorunluluk da mesleki-teknik eğitimi ön plana çıkarmaktadır.
- Ulusal üretim gücünün artırılması, hızla değişen sosyal ve ekonomik yapıdan bilinçli yararlanabilecek bireylerin yetiştirilmesi, çalışanların yaşam düzeylerinin yükseltilmesi gibi nedenler de mesleki-teknik eğitim ile çok yakın ilişkili bulunmaktadır.
- Meslek-teknik alan uzmanlarının ortak görüşü “eğitimde kaynakların sınırlılığı nedeniyle eğitimde önceliğin zihinsel mükemmeliyet yerine ekonomik verimlilik ilkesine verilmesi” yönündedir. Bunun gerçekleştirilebilmesi ise ancak ulusal ölçekte planlı, yeterli ve tutarlı bir mesleki-teknik eğitim sistemine bağlı bulunmaktadır.

Yukarıdaki genel hatlarla sıralanan nedenlerin her biri de mesleki-teknik eğitime olan gereksinimi ön plana çıkarmaktadır. Bu anlamda mesleki-teknik eğitimin hem bireysel hem de toplumsal ve ulusal beklentilerin karşılanmasındaki etkinliği ve yararları oldukça önemsenmektedir. (Karaağaçlı, 2000, s.39)

2.1.5. Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Mevcut Durumu

Türkiye’de mesleki ve teknik eğitimin yapılanması incelendiğinde 137 yıllık bir gelişim sürecine sahip olduğu, ancak en olumlu yapılanma ve gelişimin Cumhuriyet’in başlangıç dönemindeki çeyrek yüzyıllık sürede gerçekleştiği görülmektedir. Bu dönemde konu,

Atatürk reformları ve devrimleri açısından ele alınmıştır.

Ancak son yıllarda mesleki ve teknik eğitimde önemli olumsuzlukların gündeme gelmesi, felsefi, bilimsel, politik, profesyonel ve teknolojik alanlarda, geleneksel değerlerle çatışmalar doğurmuştur. Oysa bugün uluslararası düzeyde, bilim ve teknolojiye yeni gelişmeler ve bu doğrultuda ekonomik ve toplumsal yapılaşmanın yeniden oluşumu söz konusudur. Mesleki ve teknik eğitim alanında bu doğrultuda özel teşvik önlemleri alınmadığından, bilimsel ve profesyonel öncelik verilmemesi durumunda gelişimin devamı mümkün değildir.

Genel olarak eğitim açısından mevcut durum incelendiğinde: 1) Çağın ötesine geçme hedefine karşın çağı yakalayamadığı, 2) Eğitimde bilimselleşme, profesyonelleşme, bütünleşme, uzmanlaşma ve örgütlenme gereksiniminin olduğu, 3) Eğitimin gerilemekte olduğu, 4) Eğitimdeki mevcut durumda yeniden yapılanmanın bir zorunluluk olduğu görülmektedir. (Alkan, 1999, s.228)

Toplumsal açıdan mevcut durum incelendiğinde ise: 1) Kavramsal, işlevsel ve yapısal değişim gereğinin gündemde olduğu, 2) Bilgi toplumuna geçiş sürecinin geliştirilmesinin gerekli olduğu, 3) İnsan profilinin düşünen ve yapan doğrultuda gerçekleştirilmesi gereksinimi olduğu, 4) Eğitim, kültür, ekonomi ve teknoloji arası dengeler oluşturma ihtiyacının mevcut olduğu, 5) Eğitimin işlevini etkili biçimde gerçekleştirecek çağdaş eğitim teknolojisinin oluşturulması ve işe konulmasının gerekli olduğu ortaya çıkmaktadır. Mesleki ve teknik eğitim alanındaki mevcut durum incelendiğinde ise, mesleki ve teknik eğitim sisteminin bugün karşı karşıya olduğu sorunlar şöyle sıralanabilir: 1) Ülkedeki nüfus artışına, politik, sosyal, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gelişmelere ayak uyduramamaktadır. 2) Kavram, kuram, yapı ve işleyiş yönünden yetersizdir. 3) Kurumsal temeller, kavramlar ve değer yargıları yönünden çağın ve toplumun gereksinimlerine cevap verememektedir. 4) Sistem, kurumsal, yerel, merkezi, ulusal ve evrensel boyutlarda, yapı ve işleyiş yönünden gelişim gereksinimi içindedir. 5) Yasal dayanakları geliştirme ve uygulamaya koyma gereksinimi vardır. 6) Finansman kaynaklarının geliştirilmesi ve sistemin işlevsel olarak yapılandırılması gereklidir. 7) Alanla ilgili eğitici personelin temini, yetiştirilmesi ve istihdamı konusunda nitelik ve nicelik, sayısal, kalite, uzmanlık ve profesyonellik yönünden sorunlar vardır. 8) Mesleki rehberlik,

yönlendirme ve danışmanlık hizmetleri geliştirilmeye muhtaçtır. 9) İnsan gücü ihtiyacı projeksiyonları, mesleki sınıflandırma, meslek standartları oluşturma, ücret politikaları ve istihdam sorunları bulunmaktadır. 10) Sistem kendi kendini sürekli geliştirmektedir. 11) Mesleki ve teknik öğretim süreçlerinde ve programlarında kuram ile uygulama arasında ikilem vardır ve bütünlük sağlanamamaktadır. 12) Çağdaş, bilimsel, teknolojik, sosyal, ekonomik gelişmelerle uyumda yetersizlik söz konusudur. Ayrıca, mesleki ve teknik eğitime gerçek değerini verememe, toplumun beklentilerini yeterli düzeyde karşılayamama, bireysel ve kitlesel ilginin yetersiz olması, okul, öğretmen ve programların dengesiz dağılımı, geleneksel model yapısı, yüksek maliyet ve düşük verim, öğrenciyi mesleğe hazırlama, istihdamını ve yükseköğretime devamını sağlama konusunda büyük yetersizlik gibi sorunlar çözüm beklemektedir. (Alkan, 1999, s.229)

2.1.6. Mesleki Eğitimin Ekonomiye Katkısı

Küreselleşmenin yaşandığı günümüzde, sınırlar ortadan kalkmakta ve ekonomik rekabet gücü olan ülkeler dünyanın yeni yapılanmasında belirleyici rol alabilmektedirler. Çağımızda bir ülke ekonomisinin uluslararası piyasalarda sahip olduğu konum, sunduğu ürün ve hizmetlerin kalitesi, doğrudan ilişkindir. Söz konusu ürün ve hizmetlerin kalitesi, üretimden pazarlamaya kadar uzanan zincir içinde görev alan personelin eğitim ve kalitesinin yükseltilmesi ile yakından ilgilidir. (Üstün, 2005, s.417)

Küreselleşme sürecinde, diğer üretim faktörleriyle birlikte, bilgi ve teknolojinin daha hızlı dolaşımı sonucu olarak üretimde uluslararası düzeye ulaşma çabaları önemli boyutlara varmıştır. Firmalar, dünya ekonomisinin giderek tek “Pazar” haline gelmekte olduğunu dikkate alarak, yatırım üretim ve rekabet stratejilerini oluşturmaya başlamışlardır. Firmaların üretim yerlerinin seçimine ilişkin kararların verilmesinde, nitelikli ucuz insan kaynakları ile teknolojik alt yapısının varlığı önemli bir etken olabilmektedir. Bu bakımdan, nitelikli insan kaynaklarının uygun şekilde mesleki teknik eğitim verilerek yetiştirilmesi, bu etkinin sürdürülebilmesi bakımından temel koşuldur.

Bir ülkenin kalkınmışlık düzeyini belirlemede kullanılan en önemli ölçütlerden biri o ülkenin sahip olduğu insan kaynaklarının niteliğidir. Genel olarak bakıldığında,

gelişmiş ülkeler, ulusal kalkınma çabalarının gerektirdiği insan kaynaklarını istenen nitelik ve nicelikte yetiştirmiş durumdadır. Buna karşılık, geri kalmış ülkelerin çoğu, ekonomilerinin gereksinim duyduğu insan kaynaklarını geliştirme konusunda ciddi bir sorun yaşamaktadır. Toplumsal kalkınmayı gerçekleştirebilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi büyük ölçüde eğitim sisteminin görevidir; kişiyi üretken birer yurttaş olarak görür ve onları toplum yaşamına meslekler dünyasına ya da yüksek eğitime hazırlar. Bu görevlerin her biri eğitim sisteminin değişik aşamalarında gerçekleşir. Özellikle orta öğretimde söz konusu işlevler tutarlı biçimde kaynaştırılarak bütünlüğü olan bir program uygulanmaya çalışılır. (Üstün, 2005, s.418)

Yukarıdaki açıklamalardan sonra mesleki eğitimin, memleketin ekonomik alandaki iş hayatına etkilerini şöylece özetleyebiliriz:

1. Mesleki ve teknik okul mezunları, ülke ekonomisi ve sanayisine çalışmalarıyla katkıda bulunarak gelir kaynaklarının sürekliliğini ve etkinliğini sağlar.
2. Teknik öğretim kurumlarından yetişenlerin kurduğu atölyelerde birçok kişiye yeni iş imkânı sağlanmış olur.
3. Mesleki ve teknik öğretim kurumları, meslek sahibi olmayanları bir mesleğe kavuşturarak üretken hale getirir.
4. Mesleki eğitim, çalışan kesimin gelirinin artmasında önemli etkindir. (Turan, 1992, s.17)

2.2. OKUL SANAYİ İŞBİRLİĞİ VE İŞLETMELERDE BECERİ EĞİTİMİ UYGULAMASI

2.2.1. İşletmelerde Mesleki Eğitim

İşletmelerde mesleki eğitimlerine ayrılan süre meslek alanlarına ve okul türlerine göre değişiklik göstermektedir. Bu eğitimlere ayrılan süreler ileri sınıflarda

artmaktadır.

Meslek liselerinin son sınıfında beceri eğitimine ayrılan süre genelde haftada 24 saattir. Böylece, öğrencilerin beceri eğitimlerini haftada üç gün süre ile iş yerlerinde yapmalarına fırsat tanınmaktadır.

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile mesleki ve teknik ortaöğretim öğrencilerinin beceri eğitimlerini iş yerlerinde yapmalarına fırsat tanınmış ve bunun için gerekli alt yapı hazırlanmıştır.

Meslek lisesi öğrencileri, ilk iki sınıfta beceri eğitimlerini okulda görmektedirler. Üçüncü sınıfta ise öğrencilerin beceri eğitimlerini işletmelerde görmeleri teşvik edilmektedir. Okul ile iş yaşamı arasında güçlü bağların oluşmasını sağlayan bu uygulamanın daha da yaygınlaştırılması için ek önlemler alınmaktadır. Bu uygulamaya katılan öğrenciler, haftada iki gün teorik eğitim, üç gün de iş yerlerinde beceri eğitimi görürler. Haftada en az 12 saat olarak düzenlenen teorik eğitim, okulda veya işletmelerin eğitim birimlerinde yapılabilmektedir. Bazı programların uygulanmasında teorik eğitim yoğunlaştırılarak verilmekte ve öğrenciler işlerin yoğun olduğu dönemlerde sürekli biçimde beceri eğitimi görmektedirler.

Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinde beceri eğitimi, sektörün özelliği de dikkate alınarak, turizm bakımından hareketsiz olan ekim-mart ayları arasındaki altı aylık sürede okulda; nisan-eylül ayları arasındaki ikinci altı aylık sürede ise turizm işletmelerinde gerçekleştirilmektedir.

Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinde uygulamalı eğitim, IX. sınıfın sonu ile X. sınıf sonunda olmak üzere iki yıl süreyle yaz aylarında yoğun olarak verilmektedir.

On beş yıldır yaygınlaştırılmaya çalışılan işletmelerde beceri eğitimi uygulamasında önemli mesafeler alınmıştır. Öğrenci sayısında artış olmadığı hâlde 1997-2001 döneminde işletmelerde beceri eğitimi yapan öğrencilerin sayısında %25, öğrencilerin eğitim gördükleri işletme sayısında ise %33 artış sağlanmıştır. Tablo-3.12'de dikkat çeken diğer bir husus ise işletmelerde beceri eğitimine giden öğrenci ve

bu öğrencileri kabul eden işletme sayısının artmasına karşın bu uygulamayı yapan okul sayısının azalmasıdır. Bu durum bazı okulların sözü edilen uygulamada uzmanlaşmalarına karşın, bazı okulların çeşitli sebeplerle uygulamanın dışına çıktığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca, işletmelerde beceri eğitiminin ticaret ve turizm okullarında daha yaygın şekilde uygulandığı görülmektedir.

Tablo-1. İşletmelerde Beceri Eğitime İlişkin Sayısal Veriler

		Öğretim Daireleri			TOPLAM
		Erkek Teknik	Kız Teknik	Ticaret ve Turizm	
1997-1998	İşletmelere Öğrenci Gönderen Okul Sayısı	421	529	536	1.486
	İşletme Sayısı	19.085	3.057	24.499	46.641
	İşletmelerde Meslek Eğitimi Gören Öğrenci sayısı	56.195	9.091	56.867	122.153
	Usta öğretici Sayısı	18.243	828	23.550	42.621
1998-1999	İşletmelere Girene: Gönderen Okul Sayısı	467	212	571	1.250
	İşletme Sayısı	21.597	3.780	25.945	51.322
	İşletmelerde Mesleki Öğretim Gören Öğrenci Sayısı	64.930	12.679	68.475	146.084
	Usta Öğretici Sayısı	24.237	2.244	24.150	50.631
1999-2000	İşletmelere Öğrenci Gönderen Oku! Sayısı	430	254	550	1.234
	İşletme Sayısı	19.920	4.607	32.817	57.344
	İşletmelerde Meslek Eğitimi Gören Öğrenci Sayısı	56.692	12.833	71.079	140.604

	Usta öğretici Sayısı	15.972	1.586	27.307	44.865
2000– 2001	İşletmelere Öğrenci Gönderen Okul Sayısı	458	237	516	1.211
	İşletme Sayısı	23.282	5.439	32.773	61.494
	İşletmelerde Meslek Eğitimi Gören Öğrenci Sayısı	65.910	14.542	72.684	153.136
	Usta Öğretici Sayısı	19.700	1.844	28.317	49.861

Kaynak MEB: Millî Eğitim Sayısal Veriler (2000, 2001). Ankara.

İşletmelerde beceri eğitimi arzının hazırlanması, 2001 yılında yapılan yasal düzenleme ile yeni standartlara kavuşturulmuştur. Buna göre 20'den az çalışanı bulunan iş yerleri istedikleri takdirde meslek lisesi öğrencilerine beceri eğitimi yaptırabilmektedirler. Ancak, 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu'na göre meslek eğitimi kapsamına alınan il ve mesleklerde faaliyet gösteren ve 20'den fazla çalışanı bulunan işletmeler, meslek lisesi öğrencilerine beceri eğitimi imkânı sunmak zorundadırlar. Bu işletmeler, çalışan sayılarının %5'inden az ve %10'undan çok olmayan sayıda meslek lisesi öğrencisine beceri eğitimi yaptırmakla yükümlüdürler. Ayrıca, 200'den fazla çalışanı olan işletmeler, beceri eğitimi için birim kurmak ve bu birimde eğitici personel görevlendirmek zorundadırlar.

Öğrencilerin iş yerindeki beceri eğitimlerinden usta öğreticiler sorumludur. Usta öğreticiler meslekî yeterliliğini kanıtlamış (ustalık belgesine sahip) olmanın yanında iş pedagojisi kurslarını da tamamlamış kişilerdir. (Akpınar; Ercan, 2002, s.64-66)

2.2.2.Okul Sanayi İşbirliği

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı gelişmeler bilgi patlamasına yol açmıştır. Bilgi üretimindeki bu yoğunluk ve hızlilik insan yaşamını tüm yönleriyle etkilemektedir. Günümüzde bilgi yoğun sanayiler ve ileri üretim metotları hızlı kalkınmanın belirleyici unsurları durumundadır. Bu yeni döneme ayak uydurabilmek bilim ve teknolojiye tam olarak faydalanıp, insanımızı doğru içerik, yöntem ve

tekniklerde çok yoğun bir şekilde eğitime tabi tutmakla mümkün olabilir. Bu kapsamda bir eğitimi de sadece devlet imkânları ile sağlamanın güçlüğü ortadadır. İş hayatının eğitim sürecine katılımı ve katkısının sağlanması günümüz rekabet ortamında sürdürülebilir kalkınmanın temel şartı olarak görülmektedir. (Ceyhan ve Kılıç, 1998, s.13)

Mesleki eğitimin sadece devlet eli ve imkânları ile okullarda yürütülmesi bu eğitimi iş hayatından koparmaktadır. Okullarda iş yeri ortamı yaratılması güç olan meslekler için temel bilgi ve beceriler okulda kazandırıldıktan sonra bunların uygulanmasının mutlaka işyerinde yapılması gerekmektedir. (Koç , 1999, s.44)

2.2.3. Okul Sanayi İşbirliği Amacı

Ülkemizde endüstrileşme sürecinde sağlanan sonuçlar okulların endüstri ile düzenli ilişkiler kurmasını zorunlu hale getirmiş ve hızlı endüstrileşme öğretim kurumlarının toplumdaki rollerinde değişiklikler meydana getirmiştir.

Hızlı bir kalkınma ve sanayileşme içerisinde olan ülkemizin mesleki ve teknik alanlarda eğitilmiş insan gücüne ihtiyacı olduğu bilinmektedir. (Koç, 1999, s.44)

Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının endüstriden öğrenebileceği pek çok şey vardır. Bir ülkenin sanayi alanında gerekli olan yetişmiş ana insan gücü ve bilgi birikiminin kaynağı olan mesleki ve teknik eğitim kurumları olması gerekmektedir. Bu ilişki hem sanayinin hem de mesleki teknik eğitim kurumlarının kendilerini yenileme ve geliştirmeleri bakımından büyük önem taşımaktadır.

Okul sanayi işbirliğinin temel amacı: Okuyan ve çalışan öğrencilere öğrenimlerini tamamlamak ve aynı zamanda bir meslek alanına hazırlama olanağı sağlamaktır. Bu işbirliği programları ortak sorumluluk, mevcut kaynaklardan optimum düzeyde yararlanma, gençliğe ve topluma hizmet, eğitim olanaklarını zenginleştirme gibi temel kavramlara dayalı olarak şu amaçları gerçekleştirmeye çalışmaktadır. (Alkan, 1987, s.115)

1. Öğrenmeyi daha anlamlı ve işlevsel yapmak, kuram ve uygulama arasındaki boşluğu doldurmak, sınıf çalışmalarını gerçek çalışma koşullarıyla ilişkili kılmak.
2. Genel ve özel nitelikte iş becerileri, alışkanlıkları, bilgi kazanma ve istendik tutum ve davranışlar geliştirme olanağı sağlamak.
3. Okul ve işyeri arasında gerekli koordinasyon olanaklarını sağlamak.
4. Özel ve iş kollarında meslek eğitimi olanakları yaratarak örgün meslek eğitimi hizmetlerini takviye etmek.
5. Ekonomik nedenlerle eğitime devam edemeyen öğrencilere ekonomik olanaklar sağlamak.
6. Okuldan iş yaşamına geçişte uyumu kolaylaştırmak.
7. Belirli iş kollarında arz ve talep dengesinin sağlanmasına yardım etmek.
8. Toplumun ve endüstrinin mevcut olanaklarından ve kaynaklarından yararlanmak.
9. Genel ve mesleki eğitim veren okulların eğitim hizmetlerinin kapsamını genişletmek.

2.2.4. Okul Sanayi İşbirliğinin Önemi

Çağdaş bilim ve teknolojik yöntemleri bilen, yorumlayan kullanan, geliştiren ve alanlarındaki yeniliklere kısa sürede uyum sağlayan nitelikli insan gücünü geleceğe hazırlamasıdır. Bunu gerçekleştirecek araçlardan biri okul-iş dünyasının birlikte karşılıklı sorumlulukları içinde çalışmasıdır. (Gürol, 1997, s.27)

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliği için hazırlıklarını tamamlamaya çalıştığı bir dönemde, iş gücünün serbest dolaşım imkânlarına kavuşturulacağı gerçeği de göz önünde bulundurulduğu takdirde, mesleki ve teknik eğitimin kazanacağı boyut ve bu sayede işsizliğin azalmasıyla emek piyasasının rekabet gücü ve bunun olumlu

sonuçları daha iyi anlaşılacaktır.

Avrupa Birliği'nde genel eğitim içinde mesleki eğitimin payının yüzde 60'lar civarında olduğu bilinmektedir. Türkiye'nin aynı seviyeye ulaşabilmesi için mesleki ve teknik eğitime büyük bir ağırlık vererek, günümüzde yüzde 30'larda olan payın yükseltilmesi gerekmektedir. İç emek piyasasının ihtiyaçlarını karşılamak yanında Avrupa Birliği piyasasına yönelik bir eğitimin de verilmesi gerekmektedir. Özellikle gelişmiş sanayi ülkelerinde mesleki eğitim ve üniversite sanayi işbirliği, teknolojik bilgilendirmeye ve enformasyon sanayi işbirliği, teknolojik bilgilendirmeye ve enformasyon teknolojisinin kullanımına yönelik çalışmaktadır. Böylece işletmelerin imkânlarından daha fazla yararlanılmaktadır. (Koç, 1999, s.65)

Eğitimin genel amacına baktığımızda, bunun bireylerin bireysel gelişim ve toplum değerlerine ve yaşama biçimlerine sağlıklı uyumuna yardım etmek olduğunu görmekteyiz. Eğitimde, bu uyumu gerçekleştirmek için çevre ile işbirliğine gidilmesi ve bu yöndeki çabaların desteklenmesi gerekmektedir. Bu nedenle, hangi düzeyde ve nitelikte, eğitim programı uygulanırsa uygulansın, okul çevre ile düzenli ilişkiler kurmak zorundadır. Eğitim kurumunun çevre ile kuracağı sağlıklı ilişkiler hem varlığını güvence altına alacak hem de programların daha işlevsel özellikler kazanmasına yardımcı olacaktır. Okul ve çevrenin birbirini etkilemesi, aynı amaçlara dönük çalışması, birlik ve bütünlük özelliği göstermesi karşılıklı sorumluluk esasına göre tasarlanmış bir eğitim modelini gerektirmektedir. Özellikle mesleki-teknik eğitimde okul-çevre (iş dünyası) arasında sıkı bir işbirliği zorunlu görülmektedir. Çünkü mesleki eğitim, değişik kademelere dayalı, kişilere yaşam boyu eğitim veren, sürekliliği olan bir eğitim sürecidir. Mesleki-teknik eğitimde teori-pratik, iş-eğitim bütünlüğü esastır. Mesleki-teknik eğitimde başarı, mezunlarına kazandırılan yeterliklerin istihdam sektörünün yöntemleri ve gereksinmelerine uygunluğu ile ölçülmektedir, Mesleki-teknik eğitim bu özelliği ile planlı ve sürekli gelişmeye açık tutulmak zorundadır. Unutulmaması gereken diğer bir husus da mesleki-teknik eğitim programlarının, bütün dünya ülkelerinde geçerli olan temel ilkelere dayandırılmasıdır. Bu ilkeler; ilgili tarafların sorumluluğuna dayalı işbirliği, gelişmelere sürekli uyum, meslekler dünyasına yanıt verme, eğitimde gerçek iş ortamına uygunluk gibi hususlardır.

Ülkemiz 21. yüzyıla hazırlanmaktadır. Türk Milletinin bütün bireylerinin refah düzeyinin özgür ve güvenli bir ortamda yükseltilmesi; ülkemizin dengeli, hızlı ve istikrarlı büyümesinin sağlanması temel hedefimizdir. Kalkınmanın önemli aracı, insan gücü planlamalarına uygun olarak çağdaş bilim ve teknolojik yöntemleri bilen, yorumlayan, kullanan, geliştiren ve alanındaki yeniliklere kısa sürede uyum sağlayan nitelikli insan gücünün geleceğe hazırlanmasıdır. Bunu gerçekleştirecek araçlardan biri okul-iş dünyasının birlikte, karşılıklı sorumluluk içinde çalışmasıdır. (Gürol, 1997, s.27)

2.2.5. Okul-Sanayi İşbirliğinin Yararları

Eğitim sistemlerinde mevcut programların, karşılaşılan eğitim taleplerini gidermede sınırlı ve yetersiz oluşu yeni yaklaşımlar ve programlar geliştirip, denemeyi gerektirmektedir. İşletmelerde meslek eğitimi programı bu yönden birtakım olanaklar sağlayan bir plan olduğu için gerekli görülmektedir. Okul-endüstri işbirliğinin ilgililere sağlayacağı yararlar şöyle sıralanabilir (Doğan ve diğerleri, 1997, s.55; Gürol, 1997, s.35; Akhun, 1987, s.205)

1. Öğrenciye Yararları

- Öğrenirken gelir elde eder.
- Teori ile pratiği bütünleştirir.
- İş bulma olanağı artar
- Mesleki becerilerini gerçek iş ortamında geliştirir.
- Mezuniyetten sonra işe uyumunu kolaylaştırır.
- Kendine güveni artar.
- Sorumluluk duygusu gelişir.
- Olumlu çalışma alışkanlığı geliştirir.
- İşbirliği içinde ve ekip halinde çalışma alışkanlığı geliştirir.

- İş güvenliği kurallarına gerçek koşullar içinde uymayı öğrenir.
- Çalıştığı işte süreklilik sağlanır.
- Mezuniyetten önce, sanayideki üretim ve yönetim akışını tanır.
- İşçi-işveren ilişkileri, işçilerin sosyal hak ve dayanışmaları ücret vergi, işletmecilik konularında bilgi ve görgülerinin gelişmesine olanak verir.
- Endüstrideki ilerlemeler, uygulanan yeni teknoloji yöntemlerini yerinde ve anında görmelerini sağlar.
- Yaptığı eğitimden, işten tatmin olur.
- Ailesine ve topluma yararı olur.

2. Okula Yararları

- Eğitim giderlerinde tasarruf sağlar.
- Yürüttüğü mesleki eğitimin daha gerçekçi ve verimli olmasını sağlar.
- Endüstrideki teknolojik yenilikleri ve gelişmeleri yakından izler ve gerekli önlemleri alır.
- Eğitim programlarını endüstrinin ihtiyaçlarına göre yeniler ve geliştirir.
- Endüstri okulun laboratuvarı olur ve endüstrideki yetişen elemanlar da okulun eğitimine katkıda bulunurlar.
- Endüstrideki araç, gereç ve insan gücünden yararlanarak eğitim yapılan meslek dallarının sayısını artırır ve kalitesini geliştirir.
- Çevresindeki iş dünyası arasında güçlü ilişkiler oluşturur.

- Sınıf ve işyeri arasında öğrencilerin değişimini sağlayarak esas itibariyle sınıftaki her bir sandalye için iki öğrenci kaydedebilir.
- İstihdam sektöründeki sürekli girdiler ve endüstrideki değişmelerle eğitim programlarının güncelleşmesini sağlar

3. Sanayi Sektörüne Yararları

- Daha sonra tam zamanlı olarak işe alacağı becerili elemanları önceden denemiş olur.
- İntibak eğitimi süresi kısalmış ve masrafları azalır.
- İşçi devri azalmış olur.
- Okul ve yöneticiler ile işyeri ilişkileri artar.
- Koordinatör öğretmenin işbirliğinden yararlanır.
- Eğitim programları geliştirirken sanayinin ihtiyaçları yansıtılır.
- Sürekli iş alma kararlarına bir temel olarak, bireyin iş performansını deneyerek, personel seçme süreçlerini geliştirir.

4. Çevreye Yararları

- Topluma, ekonomik yönden kendi kendine yeterli elemanlar kazandırır.
- Becerili ve deneyimli insan gücü potansiyelini geliştirir.
- Gençlere, toplumun eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını gidermek için çeşitli yollarla yardım eder.
- Gençleri meslekler hazırlayarak, işsiz gençlerin ulusal düzeydeki problemlerini ortaya koymaya yardım eder ve onları üretici duruma getirir. Böylece toplumlarda genç insanların korunması artar.

- Gençlerin iş ve yaşama hazırlanması hususunda toplumdaki diğer kurumların ilgi ve işbirliğini sağlar.

2.2.6. Okul-İşletme İşbirliğinde Mevcut Durum

3308 sayılı Yasaya göre 2003–2004 öğretim yılında yaklaşık 150.000 öğrenci işletmelerde beceri eğitimine katılmaktadır. İşletmelerle işbirliğinin gelecek yıllarda daha da yoğunlaşacağı düşünülmektedir. Bu bakımdan mevcut okul işletme işbirliğinin olumlu ve zayıf noktalarının incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu konuyla ilgili çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Araştırma bulguları birbirini destekler durumdadır. Aşağıda okul-işletme işbirliğine ilişkin araştırma sonuçları görülmektedir

İşletmelerin, yasal bir zorunluluk olmasa dahi, "İşletmenin iyi eğitilmiş işçiye ihtiyacı olması" nedeni ile kaliteli işgücünün yetiştirilmesinde sorumluluk almaya hazır oldukları gözlenmektedir. 3308 sayılı Yasaya göre öğrenci alması zorunlu olmayan birçok işletme tesislerini meslek lisesi öğrencilerine açmaktadır.

İşletmelerin büyük çoğunluğu, öğrencileri lise ikinci sınıftan itibaren kabul edebileceklerini söyleyerek mesleki eğitimde daha çok sorumluluk almak istedikleri anlaşılmaktadır.

İşletmelerde yapılan beceri eğitimi genelde tüm taraflarca (öğrenci, öğretmen, eğitici, usta, işveren) başarılı bulunmaktadır. Ancak geliştirilecek noktaların varlığı kabul edilmektedir.

İşletmelerde öğrencilerin mesleki becerilerini geliştirmek için, tekrara dayalı işlerden çok farklı işlerde çalışmalarını gerekir. Bu amacın tam olarak gerçekleşmediği birçok öğrencinin aynı tür işleri yaparak beceri eğitimini tamamladığı anlaşılmaktadır.

Okul yöneticileri il mesleki eğitim kurullarının okul-işletme işbirliğine yönelik görevlerini etkin olarak yapamadıkları gözlenmektedir.

İşletmede beceri eğitimini yönlendiren mevzuat yeniden düzenlenmelidir. İl ve okul-işletme düzeyindeki koordinasyon geliştirilmelidir. (Tisk Eğitim Kurumu İşletme Diyalogu, 2004, s.39)

2.3. OKUL SANAYİ İŞBİRLİĞİNE YÖNELİK UYGULAMALAR

2.3.1. OSANOR (Okul Sanayi Ortaklaşa Eğitim Projesi)

Bu proje ile ilk olarak, okul-endüstri işbirliğinin belirli esaslara dayalı ve sistemli olarak uygulaması gerçekleştirilmiştir. Proje, MEB ile Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Araştırmaları Merkezi arasında yapılan bir anlaşma ile 1977–1978 öğretim yılında dört endüstri meslek lisesinde (Adana Merkez, Bursa Tophane, İzmir Mithatpaşa, İstanbul Kartal) başlatılmıştır. Projenin mimarları Prof. Dr. Hıfzı Doğan ile Prof. Dr. İlhan Akhun'dur. Proje ile şu hedefler öngörülmüştür. (Akhun, 1987, s. 187-188; Gürol, 1997, s.69)

- Okula gidecek öğrenciler için standartları saptamak
- Gerçek üretim koşullarında eğitim yapmak
- Mezunlara iş bulmak ve izlemek
- İnsan gücü-istihdam dengesini kurmak.
- Okul-işyeri arasında eğitici personel değişimini sağlamak.
- Eğitim programlarını sanayi ile birlikte hazırlamak.
- Kullanılacak basılı materyallerini, öğretim yöntemlerini ve araçlarını geliştirmek.
- Öğrencilere ilişkin mevzuatın geliştirilmesini sağlamak geliştirmek
- Dönme, ders geçme, kredi sisteminin getirmek.
- Okul dışında kazanılan bilgi, becerileri kredilendirmek.
- Dersleri zorunlu ve seçmeli olarak düzenlemek.

- Okulun daha uzun süre açık tutulmasını sağlamak.

Kısaca proje ile ekonominin gerektirdiği insan gücünü hazırlayabilmek için eğitim kurumları ile sanayinin ortaklığı içinde çalışabileceği bir sistem geliştirmek amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda projede şu konularda çalışmalar yapılmıştır. (Akhun, 1987. s,203)

- Okul-Sanayi ve Meslek kurulları oluşturulmuştur.
- Öğrencilere meslekler tanıtılmış, onların meslek seçmelerine yardımcı olunmuştur.
- Endüstri meslek liselerine öğrencilerin seçilmesi ve onların mesleklere ayrılması yapılmıştır.
- Öğrencilerin işyerlerine gönderilmesi, mezunların işe yerleştirilmesi ve izlenmesi sağlanmıştır.
- Endüstri meslek liselerinin ders programları geliştirilmiştir.
- Ders geçme ve kredi düzeninin uygulanması sağlanmıştır.
- Yönetmelik ve mevzuat değişiklikleri yapılmıştır.

OSANOR projesinde, endüstri meslek liselerinin son sınıfında okuyan öğrenciler bir dönem yalnız ders görmüşler, diğer dönemde işyerlerine gönderilmişlerdir. Öğrenciler iki gruba ayrılmış, bir grup okulda ders görürken diğer grup işletmelere gitmiştir, ikinci dönemde okuldakiler işyerlerine gitmiş, işyerlerindeki de okula dönmüşlerdir. İşyeri okul atölyelerinin birer uzantısı olarak düşünülmüş ve öğrenciler işyerlerinde okul sanayi koordinatörü, atölye şefleri ve diğer ilgililer tarafından denetlenmiş, izlenmiş ve çalışmalar işyerlerindeki sorumlulukların işbirliği ile değerlendirilmiştir. Dengeli bir çalışma ve öğrencilik yaşamından tamamen kopmamak için işyerlerinde çalışan öğrenciler haftanın bir yarım ya da tam günü okula dönmüşler, teknik resim ve teknoloji gibi meslek derslerini almışlardır. Genel olarak öğrenciler bir dönem (14 hafta) işyerlerinde çalışmışlardır. Ancak bir okulda bu

uygulama yedişer haftalık bölümler biçiminde yürütülmüştür. (Akhun, 1987: 204)

İşyerlerinin seçiminde; gelişme olanağı, işyerlerinin eğitim amacına uygunluğu, işyerinde yapılan iş ve işlemlerin çeşitliliği, işyerinin projeye karşı ilgisi ve işbirliği yapma isteği, işyerine ulaşım kolaylığı, öğrenciye ücret ödeme olanağı, öğrenciye sağlanacak sosyal olanaklar ve benzeri ölçütler kullanılmıştır. Böylece aranılan ölçütlere sahip olmayan ya da yeterli olmayan işyerlerine, isteseler bile, öğrenci verilmemiştir. (Akhun, 1987, s. 208)

Uygulamada ortaya çıkan iki önemli sorun sigorta ve ücret olmuştur. İşletmelerin bir kısmı öğrencilere ücret vermemiş, bir kısmı da sigorta ettirmemiştir. Özellikle verilen ücret genellikle işletmeden işletmeye geçmiş, ancak bu durum o kadar da önemli sorun oluşturmamıştır. Mezunların bir kısmı daha önce çalıştıkları işyerlerinde işe girmişlerdir. Yine OSANOR ile üçüncü sınıfa doğrudan geçen öğrencilerin bir sonraki öğretim yılında yapacakları atölye çalışmalarını yaz aylarında işyerlerinde yapmaları sağlanmıştır. Böylece bu öğrenciler üçüncü sınıfın diğer derslerini almışlar ve bir dönem önce mezun olmuşlardır. 1986 yılında çıkan 3308 sayılı "Çıraklık ve Mesleki Eğitim" Kanunu ile OSANOR projesi uygulamadan kaldırılmıştır. OSANOR eğitiminde yapılan çalışmaların ve ortaya çıkan sorunların çözümünde gerekli olan önlemler kanunda yer almıştır. (Gürol, 1997, s.73)

2.3.2.METEP (Mesleki ve Teknik Eğitim Projesi)

1982-1983 öğretim yılında, OSANOR projesinin kapsamı genişletilerek adı METEP olarak değiştirilmiştir. 1982-1983 öğretim yılından itibaren Projenin kapsamına; 10 Endüstri Meslek Lisesi, altı Kız Meslek Lisesi, üç Ticaret Lisesi, bir Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ve bir Sekreterlik Meslek Lisesi alınarak METEP adıyla uygulama devam etmiştir. METEP uygulaması, OSANOR projesi çerçevesinde yapılmıştır. Son uygulandığı 1986 yılı itibariyle 17 meslek alanı uygulama kapsamına alınmıştır. (Aktuğ, 1983, s.42)

2.3.3.METGE (Mesleki ve Teknik Eğitimi Geliştirme Projesi)

Ortaöğretimde genel liseler dışındaki okulları kapsayan, hem iş ve meslek

alanlarına kalifiye eleman yetiştiren hem de öğrencileri yüksek öğretime hazırlayan eğitim kurumları Meslekî ve Teknik Liselerdir. Bu kurum içinde yer alan Kız Teknik Öğretim kurumları orta düzeyde meslek elemanı yetiştiren eğitim kurumlarıdır. Bugün bünyesinde örgün eğitimde 63, yaygın eğitimde ise bölgesel programlarla birlikte 250 program uygulanmaktadır

Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü'nün değişen ihtiyaçları ve talebi karşılayabilecek eğitimi verebilmek amacıyla yürüttüğü pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan birisi de METGE "Meslekî ve Teknik Eğitimi Geliştirme Projesi"dir. Bu proje Nisan 1993 tarihinde başlatılmıştır. Başlangıçta 7 ildeki 7 pilot okulda uygulanan proje, bugün 33 ilde, toplam 57 okulda uygulanmaktadır (<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/157/gunceoglu.htm>)

METGE Projesinin Amaçlarını;

- Yerel ihtiyaçlara duyarlı okul yapısı ve öğretim sistemi geliştirmek, çevrenin katılım ve iş birliğini (Okul ve Meslek Danışma Kurulları, kurum ve kuruluşlarla ortaklaşa faaliyetler) sağlamak,
- Belirlenen ihtiyaçlara yönelik modüler öğretim programları geliştirmek, eğitim sisteminde çağdaş teknolojiyi (bilgisayar vs.) uygulayabilmek,
- Mesleğe yönelik standartları öğretime taşımak,
- Kaynak materyaller (modül, bilgisayar destekli öğretim için yazılım) hazırlamak,
- Öğrencileri iş hayatı ve istihdam olanakları hakkında bilinçlendirmek
- Ürün hizmet ve eğitim satarak kaynak yaratmak, okulların kapasite ve donanımını arttırmak, başlıkları altında toplamak mümkündür.

METGE Projesinin bireye, okula ve bölgeye birçok yararı olmuştur.

Öğrenciler çevredeki iş imkânlarını ve sorumluluklarını daha iyi anlamış, okul

ile çevre arasındaki ilişkileri daha iyi kavramış, okuldan iş hayatına geçişi kolaylaşmış, öğrenirken para kazanmış ve okulda kazanılması güç olan becerileri çevrede öğrenmişlerdir.

Okullar, öğretimi çeşitlendirmiş ve kapasiteyi arttırmış, sunduğu programları gerçek iş hayatı ile karşılaştırma imkanı bulmuş, işletmelerle ve çevreyle daha iyi ilişkiler kurmuş, toplumdaki taleplere daha duyarlı hale gelmişlerdir.

Toplum gençleri daha üretici vatandaşlar olarak yetişmiş; gençler yerel ihtiyaçları yakından tanıyarak kendi bölgelerinde kalmışlardır. Yetişmiş insan kaynağı ile bölgenin ekonomik gelişmesi artmıştır ve proje, gençleri girişimciliğe ve iş yeri açabilmeye yönlendirmiştir.

Projenin işletmeler açısından da bazı yararları olmuştur. Okuldaki öğretim iş yerlerinin ihtiyaçlarının daha iyi karşılanmasına imkan sağlamış, stajlar sayesinde kendi iş yerinde çalışacak gençleri seçme imkanını artırmıştır. (<http://ktogm.meb.gov.tr/Dosyalar/metge.htm>).

2.3.4. Megep (Mesleki Ve Teknik Eğitimi Güçlendirme Projesi)

Türkiye, uzun süredir iş gücünün niteliğini yükseltmek ve ekonominin tüm sektörlerinde istihdam imkanlarını arttırabilmek için mesleki eğitim sistemini geliştirmeye çalışmaktadır. Bu çaba, Avrupa Birliği'ne giriş bağlamında Türkiye'nin dünyanın önde gelen ekonomileri arasında rekabet edebilirliğini daha da anlamlı hale getirmektedir.

Türkiye'nin bu alandaki çabalarını desteklemek amacıyla 1999 AB Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'nin MEDA fonlarından yararlandırılması kararlaştırılmıştır. Bunun sonucunda Türkiye, ekonomisinin iş gücü ihtiyacıyla, mesleki ve teknik okullarının çıktıkları arasındaki boşluğu kapatabilmek amacıyla bazı proje fikirleri geliştirmiştir. Bu yöndeki ilk adım olarak, 4 Temmuz 2000 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Birliği arasında Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin (MEGEP) anlaşması (DG1A-D/MEDTQ/04-98) imzalanmıştır. (<http://www.megep.meb.gov.tr/indextr.html>)

Projenin Teknik Yardım Ekibi 30 Eylül 2002 tarihinde çalışmalarına başlamıştır. MEGEP'in süresi beş yıldır; ilk altı ayı başlangıç dönemi, geri kalan 4,5 yıllık süre ise uygulama dönemi olarak ayrılmıştır. Projenin toplam bütçesi 58,2 milyon Euro'dur; bunun 51 milyon Euro'luk kısmı AB tarafından sağlanan hibe, geri kalan 7,2 milyon Euro'luk kısmı ise Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin yerel katkısıdır. (Yansıma Dergisi, Kız Teknik Öğretiminden Haberler, Sayı 22, Nisan 2005, s.18)

Projenin Hedefleri

- Ulusal Yeterlilik Sisteminin oluşturulmasını da içeren bir ulusal reformun uygulanması yoluyla mesleki eğitim sisteminin nitelik ve uygunluğunun geliştirilmesi,
- Kamu kurumları, toplumsal ortaklar ve işletmelerin kurumsal kapasitelerinin ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde güçlendirilmesi,
- Reform sürecinin uygulanmasına yerel oyuncuların da dahil edilmesi yoluyla sistemin yerleşme sürecinin hızlandırılmasıdır.

Proje Etkinlikleri ve Görevleri

- Mesleki eğitim reform organlarının oluşturulması,
- İş piyasası gereksinim çözümlemesi,
- Meslek standartlarının geliştirilmesi,
- Eğitim standartlarının geliştirilmesi,
- Ulusal yeterlilik sisteminin geliştirilmesi,
- Mevcut öğretim programlarının gözden geçirilmesi,
- Türkiye için bir yaşam boyu öğrenme kavramının geliştirilmesi,
- Okul ve eğitim merkezi yöneticilerinin ve eğiticilerin eğitimi,

- Bakanlık ve bölge düzeyinde üst düzey görevlilerin eğitimi,
- Kamuoyu bilgilendirme kampanyası,
- Mesleki eğitim yönetiminde yerel yaklaşımın güçlendirilmesi,
- Yerleşmiş mesleki eğitim sistemini yaygınlaştırmak amacıyla okul ve eğitim merkezlerinin ve yöneticilerinin güçlendirilmesi,
- Modüler yeterliğe/çıkıya dayalı öğretim programlarının Ulusal Yeterlilik Sistemine uygun olarak tasarlanması, denenmesi ve izlenmesi,
- Genel ve mesleki eğitim arasındaki kavramsal bağların tanımlanması,
- Türk vatandaşları için örgün eğitim sisteminin değişik kademelerinin Yaşam Boyu Öğrenme sistemiyle bütünleştirilmesi,
- Mesleki eğitim sisteminde uyumluluk ve şeffaflığı sağlayacak yeni bir kalite güvence sisteminin geliştirilmesi,
- MEB’de Ulusal Mesleki Eğitim Bilgi Merkezi’nin kurulması,
- Projede tüm yaygın eğitim okullarının Sürekli Eğitim Merkezi haline getirilmesi.

Projenin bir çok belgesinde “ulusal/sosyal ortakların desteklenmesi konusunda verilen taahhütlerin bazıları mesleki eğitim sistemleri için sektör temelli yaklaşım (sektör önceliğinde) onaylanmasının ardından şekillenmeye başlanmıştır. (MEGEP/SVET, 19 Mart 2000, s.1).

Projenin Türkiye’de desteklenmesi (sürecin başlatılması) için her bir sektörün aşağıda belirtilen kapasitelerin taahhüt edilmesi istenmiştir. (Demokratik Eğitim Kurultayı, 2004, s.477)

- Program/sektör uzmanı
- Meslek standartları uzmanı (MEB personeli)
- Sektör müfredat geliştirme uzmanı (Türk KDU)
- Sektör müfredat geliştirme uzmanı (AB)
- Uygulayıcı (önemli sektör deneyimine sahip bir kişi)
- Öğretmen - mesleki eğitici

Mesleki eğitim sistemini güçlendirecek bir projenin temel stratejisi, onu mevcut ulusal düzenlemeler üzerine inşa etmek ve onların uluslararası bağlama uyum yeteneklerine katkıda bulunmak olmalıdır. Bu, şu anlama gelmektedir. Mesleki eğitim yeterlikleri uluslararası düzeyde anlaşılır olmalıdır; mesleki eğitim yeterlikleri uluslararası olduğu kadar, ulusal, bölgesel ve yerel şartlara da cevap vermeli, mesleki eğitim kurumları ve programları uluslararası kalitede olmalı, hem yurt içindeki öğrencileri tutmalı hem de diğer ülkelerden öğrencileri çekebilmelidir. Projenin alt stratejisi, standartları oluşturanlarla, insanları bu standartlara uymaya hazırlayanlar arasında güçlü bağ kurmaktır. Mesleki yeterliliklerin kullanıcıları bireyler, mesleki eğitim hizmeti sunanlar, endüstri ve devlet kurumlarıdır ve her biri çeşitli nedenlerle kullanmaktadır.

Proje kapsamında, mesleki eğitimde rol oynayan temel kurumların temsil edildiği bir Proje Danışma grubu oluşturulacaktır. İki politika çalışmayı düzenlenecek ve katılımcıların en aktif olanları Ulusal Yeterlilik Sisteminin üyesi olmaya davet edileceklerdir. Çeşitli politika belgeleri üretilecek ve Avrupa Birliği'ne üye ülkeler ve yeni üye olanların katıldığı uluslararası bir konferans düzenlenecektir. Bunu, önerilen projeler üzerine tavsiyeler, bu tür sertifikaları tanımlama araçları ve meslek alanı politika alt grubunun atanması izleyecektir. Halihazırda, mevcut kurumlar tarafından aşağıdaki Ulusal Yeterlilik Sistemi işlevleri ele alınmıştır: Standartlar, öğretim programları, yeterlilikler, öğretim ve sınav kurumlarının akreditasyonu. Mesleki eğitimde önemli rol oynayan kurumların gerçekleştirdikleri belgelendirmenin amaç ve kalıpları tanımlanması birinci yıl incelenecektir. Ulusal Yeterlilikler Sistemi için kurumsal bir çatı olasılığı da politika çalışma grubu tarafından ele alınacaktır. Uluslararası düzeyde mevzuat şartları, özellikle AB üyeliği başvurusu ışığında sürekli

olarak ele alınacaktır. (<http://www.megep.meb.gov.tr/indextr.html>)

2.4. OKUL-SANAYİ İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİNDE UYGULANAN YASALAR

Okul-sanayi işbirliğine yönelik yasalar içinde ikisi önemli görülmüş ve bunlar üzerinde durulmuştur. Bunlar 2089 sayılı ile 3308 sayılı Kanunlardır. Şimdi bunları inceleyelim.

2.4.1. 2089 sayılı "Çıraklık, Kalfalık ve Ustalık" Kanunu

Bu Kanun 1977 yılında yürürlüğe girmiştir. Kanun kapsamına 507 sayılı Kanuna tabi işyerleri ile 5590 sayılı Kanuna göre kurulmuş olan mesleki teşekküllere kayıtlı işyerleri ve buralarda çalıştırılan çırak, kalfa ve ustalar alınmıştır. Uygulamaya dahil edilecek meslek alanlarını belirleme yetkisi çıraklık kuruluna verilmiştir.

Çırak olabilmek için ilkokul mezunu olmak, 12 yaşından küçük, 18 yaşından büyük olmamak, seçtiği mesleğin gerektirdiği özellikleri taşımak gereklidir. İşyeri sahibi çırağa işe başladığı günden itibaren iş kanunu gereğince belirlenen asgari ücretin yüzde 30'undan az olmamak kaydı ile ücret ödemek zorundadır. İşyeri sahibi çıraklara bir yıl öğrenimden sonra yılda bir ay ücretli izin vermek zorundadır. Çıraklığa, çıraklık sözleşmesi ile başlanması gerekmektedir. Çırağın sanatını öğrenmesi için iş üzerinde bir öğrenci gibi çalışması şarttır. Çıraklar için haftada en çok sekiz saatlik teorik ve pratik meslek kursları düzenlenir. Çırak, çıraklık süresinin sonunda mesleği ile ilgili düzenlenen kalfalık sınavına girmek zorundadır.

Kalfalık belgesi aldıktan sonra mesleğinde üç yıl kalfa olarak çalışıp, geliştirme kurslarına katılarak başarı gösterenler ustalık sınavlarına katılırlar. Lise dengi mesleki ve teknik öğretim okulları mezunlarına sınavsız ustalık belgesi verilir. Kanunla Bakanlıkta "Çıraklık Kurulu", illerde "Çıraklık Eğitim Komiteleri" kurulmuş, bunlara katılacak kişiler, kurulların görev ve sorumlulukları belirlenmiştir (Resmi Gazete, 1977). Kanunun yürürlükte kaldığı dokuz yıl süresince bir takım sorunlarla karşılaşmıştır. Örneğin; çıraklık eğitiminin kapsamı dar tutulması, sigorta primlerinin işveren tarafından verilmesi nedeniyle eğitime olan ilginin azalması, denetim ve ceza ile

ilgili hükümlerin yetersiz kalması, okul ve işyeri arasında gerekli yakınlaşmanın sağlanamaması, çıraklık eğitimi çalışmalarının başlangıçta endüstri meslek liselerinin içinde yapılması, toplumun çıraklık eğitimine olan yanlış bakış açısının sistemi olumsuz yönde etkilemesi belirlenebilen belli başlı sorunlardır. (Gürol,1997, s.76)

2.4.2. 3308 Sayılı "Mesleki Eğitim" Kanunu

2.4.2.1. Yasanın Amacı

3308 SAYILI MESLEKİ EĞİTİM KANUNU 19.6.1986 tarihinde yürürlüğe giren 3308 Sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu ile çıraklık ve meslek eğitimin günümüz şartlarına göre bir sistem bütünlüğü içinde düzenlenmesi amaçlanmıştır.

3308 sayılı Kanun; çıraklık, örgün ve yaygın mesleki ve teknik öğretim kurumlarında işgücünün mesleki eğitimi için üç temel yaklaşımı benimsemiştir. (Ulusoy, 2004, s.29)

Bu yaklaşımlar şunlardır:

- Çıraklık eğitimi (İkili eğitim sistemi)
- Tam ve yarı zamanlı okul sistemi
- Yaygın Meslek Eğitimi (Meslek Kursları)

2.4.2.2. 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanununun Getirdiği Yenilikler

Kanunun amaçlarını şu şekilde özetlemek mümkündür:

1. Zorunlu eğitimden sonra çeşitli sebeplerle eğitime devam etmeyen veya eğitimin çeşitli kademelerinden ayrılan gençlere düzenli çıraklık eğitimi ile mesleki eğitim vermek,
2. Çıraklık eğitimi veya meslek liselerine devam etme imkanı bulamamış, istihdam için gerekli temel yeterliklere sahip olmayan genç ve yetişkinlere meslek kursları yoluyla istihdama hazırlamak,
3. Çalışan insan gücünün iş verimini yükseltmek ve yeni teknolojilere uyumunu

sağlamak amacıyla “geliştirme ve uyum kursları” açmak,

4. İş hayatının mesleki eğitimi planlama, geliştirme ve değerlendirme süreçlerine katılımını sağlamak,
5. Mesleki eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için yeni finansman kaynakları sağlamak,
6. Araştırmalarla mesleki eğitimi sürekli destekleyip gelişmesine yardımcı olmak,

2.4.2.3. 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun Sağladığı Faydalar

Devlete Sağladığı Bazı Faydalar:

- Çıraklık eğitimi sistemi ile hızlı bir endüstrileşme süreci içerisinde bulunan ülkemizde, ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün ekonomik ve etkin bir şekilde karşılanmasına önemli katkı sağlaması.

Öğrencilere Sağladığı Bazı Faydalar

- Çıraklar ve meslek lisesi öğrencileri sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınıp; iş kazası, meslek hastalığı ve hastalık sigorta primlerinin devlet tarafından karşılanması.
- İşyerlerinden asgari ücretin %30'undan aşağı olmamak kaydıyla ücret almaları.
- Örgün, yaygın ve çıraklık eğitimi arasında yatay ve dikey geçişlerle denklik sağlanması ve Bakanlıkça hazırlanan telafi eğitim programlarına katılan ve başarılı olan kalfa, usta ve genel lise mezunlarına meslek lisesi diploması verilmesi.

İşverene Sağladığı Bazı Faydalar

- Endüstrinin ihtiyacı olan nitelikli insan gücünü beceri eğitimi ile işletmelerin gerçek etkileşim ortamında yetiştirilmesi,
- İşletmelerin eğitimine katılmasını sağlayarak okullarla bütünleştirme, okul ve işletmeler arasında teknoloji akışını hızlandırılması,
- Öğrencinin işgücü katılımı ile üretimin artırılması,

- İşyerinde çalışan ve eğitime alınan çırakların sigorta primlerinin devlet tarafından ödenmesi sonucu işverenlerin maddi yükünü azaltması,
- Teorik meslek eğitimi gören çıraklar işyerine daha faydalı olmakla, yapılan üretimin kalitesinin yükseltilmesine ve iş veriminin artmasına katkı sağlaması,
- Eğitime bir sözleşme ile başlanmak suretiyle, aday çırak ve çırakların gelişigüzel işyeri değiştirmelerinin önlenmesi ve iş hayatına çalışma disiplini getirilmesi,
- İşyeri açmanın belli kurallara bağlanması sonucu gelişigüzel işyeri açılmasının önlenmesi. (Ulusoy, 2004, s.30)

2.4.3. 4702 Sayılı Yasa

3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitim Kanunu'nun adı 10.07.2001 tarihinde yürürlüğe giren ve bu kanunun bazı maddelerini değiştiren 4702 sayılı Kanun ile Mesleki Eğitim Kanunu olarak değiştirilmiştir.

2.4.3.1. 4702 Sayılı Yasanın Getirdiği Yenilikler

1. Mesleki ve Teknik Eğitim Bölgelerinin Kurulması

Mevcut kaynakları daha etkili ve verimli kullanarak, çağdaş bilim ve teknolojiye uygun olarak ekonominin gereksinim duyduğu alanlarda yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek amacıyla bir veya daha fazla meslek yüksekokulu ile mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarının, öğretim programları bütünlüğü ve devamlılığı içinde ilişkilendirildiği, her ilde bir Mesleki ve Teknik Eğitim Bölgesi kurulması Milli Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı işbirliği ile oluşturulmuştur.

2. İşyeri Açabilmek ve İstihdam Edilebilmek İçin Mesleki Eğitim Alma Zorunluluğu

3308 sayılı Kanun kapsamına alınan il ve mesleklerde, üretim ve hizmet sektöründe verimliliği ve kaliteyi artırmak, Mesleki eğitimi özendirmek, tüketiciyi korumak için; işyeri açacakların ve işyerinde istihdam edileceklerin yapacağı işe uygun mesleki eğitim almış olmaları zorunluluğu getirilmiştir.

3. Halen Çalışanların Çalıştıkları İşe Uygun Mesleki Eğitim Almaları

Kanun kapsamında olan il ve mesleklerde faaliyet gösteren işyerlerinde çalışanlar; durumlarına uygun belgelendirme yapılması veya çalıştıkları işe uygun mesleki eğitim almaları için işverence mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarına yönlendirilecektir.

4. Çalışanların Mesleki Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi.

Halen çalışanlardan yaptıkları işe uygun eğitim aldığını gösterir belgesi bulunmayanların, bilgi ve becerilerini ölçmek, ülke genelinde aynı alanda birlikteliği ve standardı sağlamak için Mesleki Eğitim Kurulu'nca uzmanlardan oluşan ihtisas komisyonları kurulacaktır.

Bu komisyonlar, çalışanların çalıştıkları işe uygun;

- Mesleki yeterliliklerini ölçecek yöntem ve araçları,
- Bilgi ve becerileri yeterli görülenlere verilecek belgeyi,
- Bilgi ve becerileri yeterli görülmeyenler için uygulanacak eğitim programlarının tür ve seviyelerini, belirleyerek hazırlayacakları raporu Mesleki Eğitim Kurulu'na sunacaklardır.

5. İllerde Mesleki Eğitim-İstihdam Gereksiniminin Belirlenmesi

İllerde eğitim-istihdam dengesinin sağlanabilmesi için, işverenler hangi alan-

larda, hangi tür ve seviyede mesleki eğitim almış olanları istihdam edeceklerini ve mevcut personelin eğitim gereksinimini sayısal olarak Türkiye İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne bildirecek, bu kurum ile millî eğitim müdürlüğü işbirliği yaparak, hangi okul ve kurumlarda ne tür eğitim programlarının uygulanacağını belirleyeceklerdir.

6. Mesleki Eğitim Almamış Olanların İstihdama Hazırlanması

İlköğretim mezunu, orta öğretimin herhangi bir kademesinden ayrılmış veya mezun olup istihdam için gerekli niteliklere sahip olmayan kişileri iş hayatında istihdam olanağı bulunan görevlere hazırlamak, ilgi alanlarına, yeteneklerine ve sektörün gereksinim duyduğu niteliklere uygun olarak, o mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarının kazandırılması amacıyla mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında, gereksinim duyulması halinde o bölgedeki kamu ve özel kurum ve kuruluşların olanaklarından da yararlanılarak meslek kursları düzenlenecektir.

7. İşletmelerin Eğitim Birimi Kurması

Mesleki ve teknik eğitimin işletme ile bütünlük sağlaması için on veya daha fazla öğrenciye beceri eğitimi yaptıracak işletmeler, ilgili Yönetmeliğin 202-209'uncu maddeleri hükümlerine göre eğitim birimi kuracaklardır .Bu eğitim birimlerinde çırak, kalfa ve ustalar ile mesleki ve teknik orta öğretim kurumu öğrencilerinin işletmede mesleki eğitim çalışmaları yanında işletmenin kendi personeli için zorunlu gördüğü eğitim uygulamaları gerçekleştirilecektir. Bu çalışmalarda, mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarıyla işbirliği yapılacaktır.

8. İşletmelerin Usta Öğretici Gereksinimini Karşılama Üzere İş Pedagojisi Kursları Açılması

Çırak, kalfa ve öğrencilerin işyerindeki eğitiminden sorumlu, mesleki eğitim tekniklerini bilen ve uygulayan kişileri yetiştirmek üzere, ilgili Yönetmeliğin 70'inci maddesi kapsamında mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarında iş pedagojisi kursu açılacaktır. İşyerleri ve işletmeler, iş pedagojisi kursu almamış personelini yukarıda belirtilen eğitim çalışmalarında görevlendiremeyeceklerdir. İşletmelerin iş pedagojisi

eğitimi almış personel gereksinimini karşılamak için iş pedagojisi kursları açılması konusunda İl Millî Eğitim M¼d¼rl¼kleri gerekli planlamayı ve eřg¼d¼m¼ sağlayacaktır.

9.Kalfa, Usta ve Genel Lise Mezunlarının Meslek Lisesi Diploması Alabilmesi

ıracılık eğitimi sisteminden mesleği ile ilgili bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanarak kalfa veya usta unvanını alanlar ile genel lise mezunlarının telafi eğitimi olarak meslek alanı diplomasına erişmelerine olanak sağlanmıştır.

10. Meslek Lisesi Mezunlarının Doğrudan Ustalık Sınavına Girebilmeleri

Meslek lisesi mezunlarının ustalık sınavına girebilmeleri için mesleğinde bir yıl çalışma şartı kaldırılarak doğrudan ustalık sınavına girebilmeleri, ayrıca en az ¼ yıl s¼reli mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumlarından mezun olup iki yıllık bir yaygın mesleki ve teknik eğitim programından belge alanlara doğrudan "ustalık belgesi" verilmesine olanak sağlanmıştır. Bunlara "ustalık belgesi" verilmesi ile teknik lise mezunlarına ustalık belgesinin yetki ve sorumluluklarını taşıyan, mesleklerinde bağımsız "İşyeri Açma Belgesi" d¼zenlenmesine ilişkin iş ve işlemler mesleki eğitim merkezleri tarafından y¼r¼t¼lecektir.

11. Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezlerinin Kurulması

Eğitim maliyetini azaltmak, kaynak savurganlığını ¼nlemek ve eğitimin niteliğini artırmak amacıyla mesleki ve teknik eğitim alanında ortaöğretim diploması, sertifika ve belge veren programları uygulayan; çok program, tek y¼netim ilkesine uygun olarak mesleki ve teknik eğitim merkezlerinin (METEM) kurulmasına olanak sağlanmıştır.

"Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (METEM)" adı ile tek y¼netim altında yeniden yapılandırılması çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda değerlendirilmeye alınan 226 okul ve kurumun birleştirilerek 91 Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi olarak yapılandırılması uygun bulunmuştur.

12. Vakıflarca Meslek Yüksekokulu Açılması

Vakıflar; kazanç amacına yönelik olmamak koşuluyla, bir üniversite veya ileri teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ekonominin gereksinim duyduğu alanlarda yüksek nitelikli işgücü yetiştirmek amacıyla meslek yüksekokulu kurabileceklerdir. Kurulacak meslek yüksekokulu bünyesinde açılacak programlara, Mesleki ve Teknik Eğitim Bölgesi'nde gereksinim duyulması esas olacaktır.

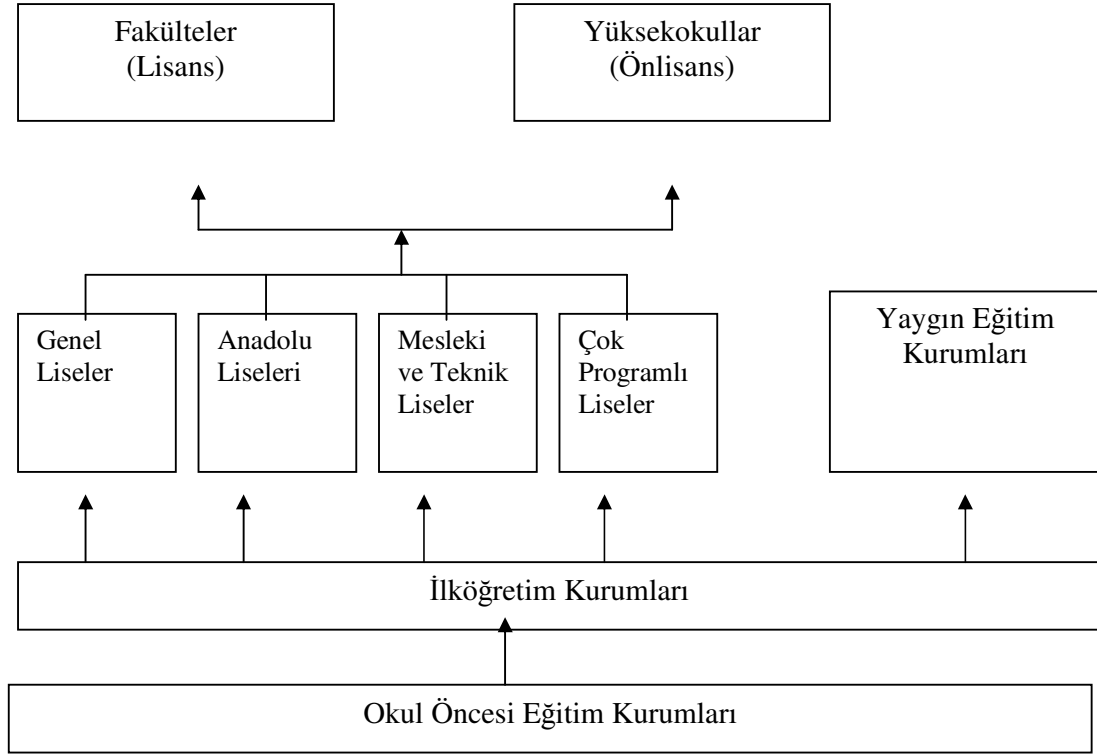
13. Denetim

İşletmelerde yapılan mesleki eğitimin denetlenmesinde meslek kuruluşlarının da katılımı sağlanmıştır. Bu amaçla, ilgili Yönetmeliğin 288'inci maddesine göre denetleme komisyonu oluşturulmuştur.

İşletmelerde yapılan mesleki eğitim bu eğitimden sorumlu işletmelerin bağlı olduğu oda veya birliklerin katılımı ile Milli Eğitim Bakanlığınca, çalışanların mesleki eğitim alıp almadığı, iş ortamı, sosyal güvenlik, iş güvenliği ve sağlık şartları bakımından ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca denetlenecektir.

2.5. GÜNÜMÜZ TÜRKİYE'SİNDE MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM SİSTEMİ

Mesleki ve teknik eğitim veren kurumlar, örgün ve yaygın olarak iki gruba ayrılabilir. Şekil 2'de eğitim sistemimizde gerek örgün gerek ise yaygın eğitimin Türk Eğitim Sistemi'ndeki yeri görülmektedir. (Çoklar ve Akdağ, 2004, s.104)

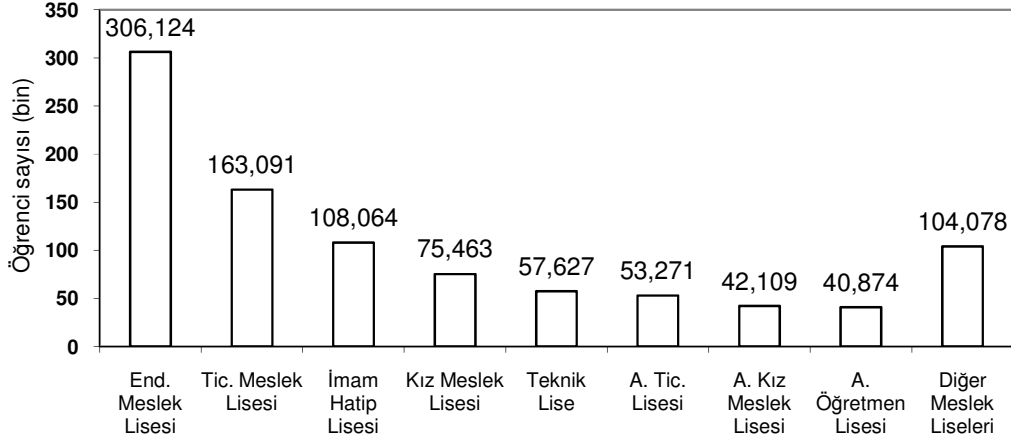
Grafik 1. Türk Eğitim Sistemi'nin şematik görünümü.

2.5.1. Örgün Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları

Milli Temel Kanununun 14. maddesinin 1. paragrafına göre “Milli Eğitimin gelişmesi iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerine uygun olarak eğitim-insan gücü-istihdam ilişkileri dikkate alınmak suretiyle sanayileşme ve tarımda modernleşmede gerekli teknolojik gelişmeyi sağlayacak mesleki ve teknik eğitime ağırlık verecek biçimde planlanır ve gerçekleştirilir”.

Ülkemizde mesleki ve teknik eğitim kavramından çoğunlukla ortaöğretim düzeyindeki meslek eğitim anlaşılmaktadır. Okul tür ve sayısı itibarıyla bakıldığında, mesleki ve teknik okullar, ortaöğretim içinde gerçekten önemli bir yer tutmaktadır. olanaklıdır. Bunlar erkek teknik, kız teknik, ticaret-turizm ve din öğretimidir.

Grafik 2. Meslek Lisesi Türlerine Göre Öğrenci Sayıları (2005–2006)

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı APK Dairesinden Temin edilmiştir.

Yukarıdaki grafikte de 2005-2006 öğretim yılında meslek liselerinde öğrenim gören öğrenci sayıları verilmiştir. Grafikte en yüksek öğrenci sayısı endüstri meslek liselerinde olurken, en düşük öğrenci sayısı da 40874 ile Anadolu Öğretmen Liseleri'nde olmuştur.

2.5.2. Ticaret ve Turizm Öğretimi

Ortaöğretim düzeyindeki mesleki ve teknik liseler içinde okul ve öğrenci sayıları itibariyle, Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü ikinci sırada gelmektedir. Bu alandaki okullara ilişkin sayısal veriler tablo 2'de gösterilmiştir.

Ticaret ve turizm öğretimi alanındaki okulların %39'u Ticaret Meslek Lisesi, %24 Anadolu Ticaret Meslek Lisesi ve Çok Programlı Liseleri, %10'u Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleridir. Geri kalan okullar ise, değişik alanlarda eğitim yapan meslek liseleridir.

Ticaret ve turizm öğrenimi gören öğrencilerin %60'ı Ticaret Meslek Liselerine, %21'i Çok Programlı Liselere, %10 Anadolu Ticaret Meslek Liselerine, %8'i Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerine devam etmektedir. Geri kalan kısım ise öteki okullara devam etmektedir.

Tablo 2. 2006-2007 Öğretim Yılı Okul, Öğrenci Ve Öğretmen Sayıları

S.No	Okul Türü	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	Toplam Öğrenci
1	Ticaret Meslek Liseleri	321	7.728	72.882	36.929	63.452	173.263
2	Anadolu Ticaret Mesl. Liseleri	193	1.380	11.204	7.279	9.299	27.782
3	Anadolu Otel.Tur.Mesl. Liseleri	88	1.607	9.174	8.730	5.472	23.376
4	Anadolu İletişim Mesl. Liseleri	15	112	653	495	335	1.483
5	Çok Programlı Liseler	193	3.300	24.365	13.810	22.565	60.740
6	METEM	4	82	660	312	476	1.448
7	Adalet Meslek Liseleri	3	32	155	209	206	570
8	Turizm Eğitim Merkezleri	11	91				781
TOPLAM		828	14.332	119.093	67.761	101.808	289.943

Kaynak: Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü

Genel ortalama itibariyle, okul başına 350 öğrenci düşerken, bazı okullardaki öğrenci sayısının çok az olması dikkate çekmektedir.

Ticaret ve turizm öğretimi yapan okullardaki öğretmenlerin %64'ü Ticaret ve Anadolu Ticaret Meslek Liselerinde görev yapmakta, bunu %23 ile Çok Programlı Liseler izlemektedir. Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerindeki öğretmenlerin oranı%11'dir. Tüm okulların ortalaması itibariyle, öğretmen başına 20 öğrenci düşmektedir. Bu rakam, Anadolu Ticaret Meslek Liselerinde de 20 olarak görülmektedir. Bu oran Anadolu İletişim Meslek Liselerinde 13 öğrenciye inmektedir. En yaygın okul türü olan Ticaret Meslek Liselerinde ise öğretmen başına 22 öğrenci düşmektedir.

Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullar, genelde ekonomiyle ilgili alanlardı etkinlik göstermektedirler. Bazı programlar ortak olmakla birlikte, bunların niteliği okul türlerine göre değişmektedir. Bu alandaki okullar, tür olarak çok çeşitlenmiş görünmektedir. Ancak, bunlar içinde yaygın olan birkaçının işlev ve programlarını tanıtmak yararlı olacaktır. (Türkiye'de Mesleki Teknik Eğitimin Yeniden Yapılandırılması, 1999, s.78)

2.5.2.1. Ticaret Meslek Liseleri

Kamu ve özel sektörün ticaretle ilgili alanlarında gereksinim duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmeyi amaçlayan bu okulların öğretim süresi 3 yıldır. Mezunların hem çalışma yaşamına katılma hem de yükseköğretime devam etme olanakları vardır. İş dünyasına girenler genellikle hizmet sektöründe görev almaktadırlar. Bu okullarda uygulanan programlar genel olarak bankacılık, borsa hizmetleri, büro hizmetleri, dış ticaret, emlak komisyoncululuğu, kooperatifçilik, muhasebe, pazarlama ve sigortacılık gibi alanları kapsamaktadır.

2.5.2.2. Anadolu Ticaret Meslek Liseleri

Bu okulların amacı, yabancı dil yeterliğine sahip ve hizmet sektöründe çalışacak olan işgücünü yetiştirmektir. Öğretim süresi 4 yıl olup, yabancı dil ağırlıklı eğitim yapılmaktadır. Birinci yıldaki hazırlık sınıfını başarıyla tamamlayan öğrenciler, ikinci yıl boyunca mesleğe geçiş ve yöneltme eğitimine katılmaktadırlar. Son iki yılda ise, bilgi-işlem, dış ticaret, sekreterlik ve turizm gibi alanlarda mesleki eğitim verilmektedir.

2.5.2.3. Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri

Son yıllarda gittikçe gelişen turizm ve bunun altyapısını oluşturan konaklama sektörünün gereksinim duyduğu yabancı dil bilen nitelikli elamanları yetiştirmek amacıyla kurulan bu okulların öğretim süresi 4 yıldır. Hazırlık sınıfında yoğun olarak yabancı dil eğitim yapılan bu okulların öteki sınıflarında da yabancı dile önem verilmekte ve bazı dersler yabancı dilde işlenmektedir. Hazırlık sınıfını tamamlayan öğrenciler ikinci yıldan itibaren kat hizmetleri, mutfak, resepsiyon, servis ve seyahat acenteciliği programlarından birinde yoğunlaşmaktadırlar.

2.5.2.4. Akşam Ticaret Meslek Liseleri

Akşam Ticaret Meslek Liseleri ortaokul derecesinde öğrenim gördükten sonra hayatlarını kazanmak için çalışmak zorunda kalarak gündüz öğrenimine devam edemeyenlerle, çalıştıkları işlerde bilgi ve başarılarının artırmak veya yeni bir iş, yeni

bir meslek edinmelerini sağlamak amacıyla açılan 8 dönem süreli meslek liseleridir.

Ticaret Meslek Liselerinin bünyesinde faaliyet gösteren Akşam Ticaret Meslek Liselerinde Muhasebe ve Bankacılık bölümleri vardır.

Bu okullarda öğrenciler 204 kredi ile mezun olmaktadır. Bu okullar 1994-1995 ğretim yılından sonra kademeli olarak kapatılacaktır. (15. Milli Eğitim şurası Hazırlık Dokümanı,1995 s.45)

2.5.2.5. Anadolu Dış Ticaret Meslek Liseleri

Serbest ticaret bölgesinde faaliyet gösteren kurum, kuruluş ve iş yerlerinin dış ticaret işlemlerinde istihdam edilecek, yabancı dil bilen, nitelikli personeli yetiştiren; öğrencileri hem mesleğe, hem de yüksek öğretime hazırlayan, ortaokul üzerine hazırlık sınıfından sonra 6 dönem süreli meslek liseleridir.

Bir kısım derslerin öğretimini yabancı dille yapan Anadolu Dış Ticaret Meslek Liselerinin hazırlık sınıfında yoğun olarak yabancı dil ğretimi yapılmaktadır. İleriki kademelerde Matematik, Fen Bilimleri, Ekonomi, Kambiyo ve Gümrük işlemleri dersleri yabancı dille okutulmaktadır. Öğrenciler 216 kredi ile mezun olmaktadır. (15. Milli Eğitim şurası Hazırlık Dokümanı,1995 s.48)

METODOLOJİ

3.1. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Ticaret Meslek Liselerinde eğitim gören son sınıf öğrencilerinin, işletmede uygulanan mesleki teknik eğitim uygulamaları hakkındaki görüş ve düşünceleri alınarak, işletmede uygulanan mesleki teknik uygulamalarının ne düzeyde yeterli olduğu betimlenmeye çalışılmaktadır. Bu yönüyle araştırma betimsel bir nitelik taşımaktadır.

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni, Türkiye’de İstanbul ili Anadolu yakası içerisinde bulunan ticaret liselerinde eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise bu evrenlerden tesadüfi örneklem metoduyla seçilen 382, son sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. (Ek 6, Sekeran, 1992, s.253)

3.3. VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

Araştırmanın veri kaynağını anketlerle toplanan veriler oluşturmaktadır. Anketler geliştirilmeden önce gerekli literatür taraması yapılarak, elde edilmek istenen bilgiler oluşturulmuş, uzman kişilerin görüşleri doğrultusunda anketler hazırlanmıştır.

Veri toplamakta bir tür anket kullanılmıştır. Anket dört bölümden oluşmaktadır. Ticaret Liselerinde eğitim gören son sınıf öğrencilerinin kişisel bilgileri, okulda görülen atölye-laboratuar uygulamaları, işletme ile ilgili bölüm ve işletmede görülen mesleki eğitim uygulamaları yer almaktadır.

Anketin Alfa Cronbach testi güvenilirliğini bulmak için kullanılmış ölçü aracının tutarlı olduğu, (0.88) olduğu anlaşılmıştır. Geçerliliği ise faktör analizi ile yapılmış ve ayırteciiliği saptanmıştır. (Ek 5, Anket Güvenirlik Analizi)

3.4. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Deneklere uygulanan anketlerden elde edilen bilgiler kodlanarak bilgisayara yüklenmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS istatistik programı kullanılmıştır.

Elde edilen verilerin analizinde bilimsel istatistiklerden frekans (N), yüzde (%), ortalama (\bar{X}), standart sapma (Ss) kullanılmıştır. Araştırmaya katılan bağımsız değişkenlere göre farklılık olup olmadığını anlamak için iki seçeneğililer için parametrik olmayan testlerden Mann-Whitney U testi, üç ve daha fazla seçeneğililer için Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmaya dahil edilen Ticaret Meslek Liselerinin son sınıf öğrencilerinin, işletmedeki mesleki eğitim uygulamalarına ilişkin, anket çalışması sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.1 ÖĞRENCİLERİN KİŞİSEL BİLGİLERİNE VE BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLERE İLİŞKİN BULGULAR

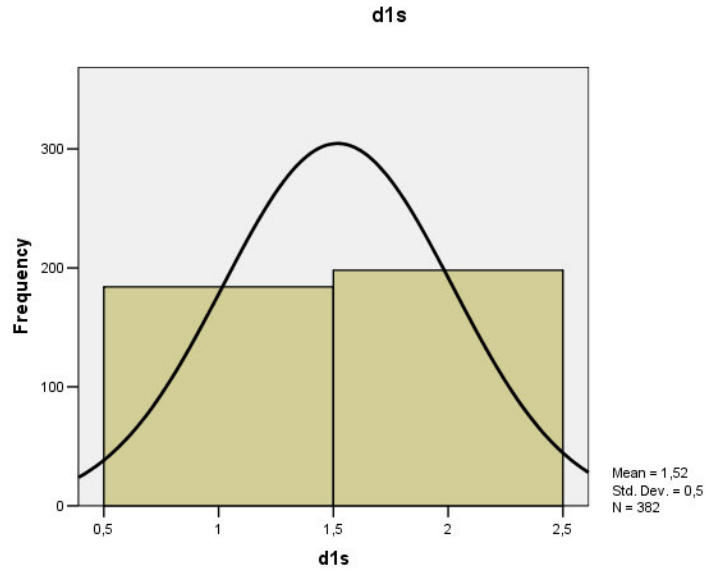
Bu kısımda öğrenciler ile ilgili bulgular şunlardır; “ Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular”, “Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Alana İlişkin Bulgular”, Öğrencilerin Uygulama Gerektiren Derslerini İşledikleri Ortama İlişkin Bulgular”, Öğrencilerin İşletmede Kişi Sayısına Göre Staj Çalışmalarına İlişkin Bulgular”, “Öğrencilerin Staj Gördükleri İşletmede Eğitim Departmanı Olup Olmadığına İlişkin Bulgular”, “Öğrencilerin Staj Gördükleri İşletmede Eğitim Sorumlusu Olup Olmadığına İlişkin Bulgular”, “Öğrencilerin Koordinatör Öğretmenlerinin Alan Öğretmeni Olup Olmadığına İlişkin Bulgular”

Örneklem Grubunun Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Dağılımı

Örneklem grubu cinsiyet değişkenine bağlı olarak incelendiğinde katılımcıların % 48'inin bayan, % 52'sinin erkek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4.3 Örneklem Grubunun Cinsiyet Değişkenine Bağlı Olarak Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Bayan	184	48,2	48,2	48,2
Erkek	198	51,8	51,8	100,0
Toplam	382	100,0	100,0	

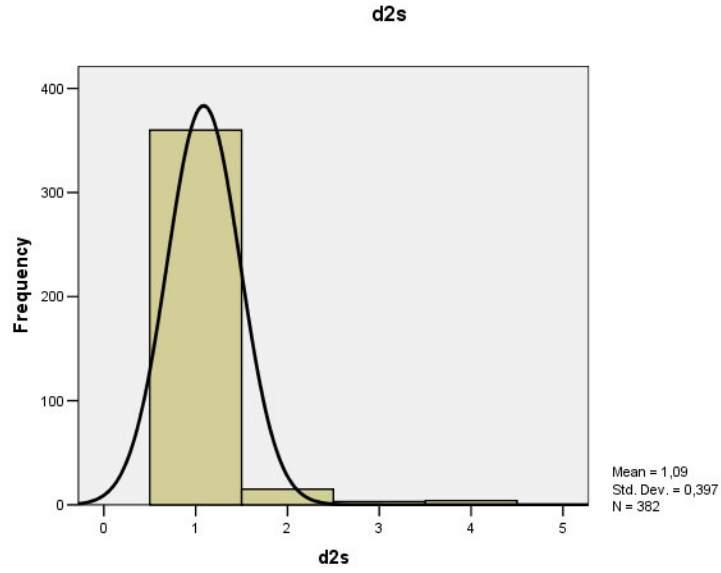

Grafik 4.3 Örneklem Grubunun Cinsiyet Değişkenine Bağlı Olarak Dağılımı

Örneklem grubu eğitim değişkenine bağlı olarak incelendiğinde katılımcıların % 94'ünün muhasebe finansman, % 4'ünün pazarlama, % 1'inin büro yönetimi ve sekreterlik, % 1'inin bilgisayar alanında eğitim gördüğü anlaşılmaktadır.

Tablo 4.4 Örneklem Grubunun Eğitim Alanı Değişkenine Bağlı Olarak Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Muhasebe Finansman	360	94,2	94,2	94,2
Pazarlama	15	3,9	3,9	98,2
Büro Ynt. Sekreterlik	3	,8	,8	99,0
Bilgisayar	4	1,0	1,0	100,0
Toplam	382	100,0	100,0	

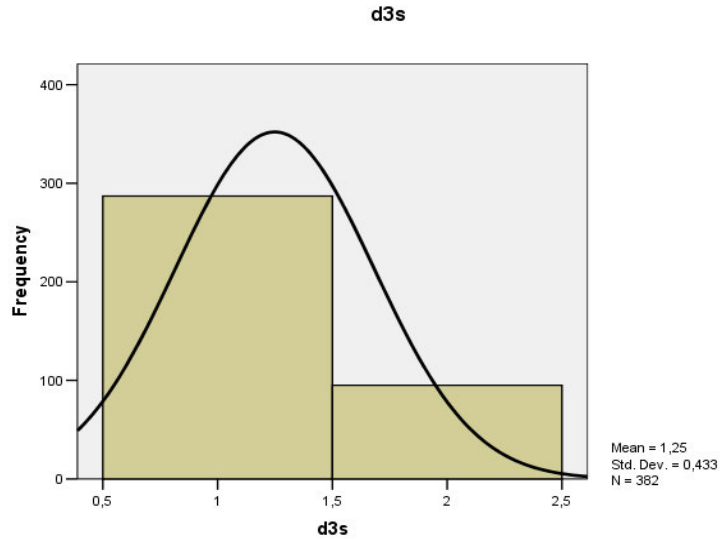
Grafik 4.4 Örneklem Grubunun Eğitim Alanı Değişkenine Bağlı Olarak Dağılımı

Örneklem grubu uygulama gerektiren derslerin nereden alındığı baz alınarak incelendiğinde katılımcıların % 94'ünün muhasebe finansman, % 4'ünün pazarlama, % 1'inin büro yönetimi ve sekreterlik, % 1'inin bilgisayar alanında eğitim gördüğü

anlaşılmaktadır.

Tablo 4.5 Örneklem Grubunun Uygulamalı Dersleri Yaptıkları Yerlere Bağlı Olarak Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Sınıf	287	75,1	75,1	75,1
Atölye / Laboratuar	95	24,9	24,9	100,0
Toplam	382	100,0	100,0	

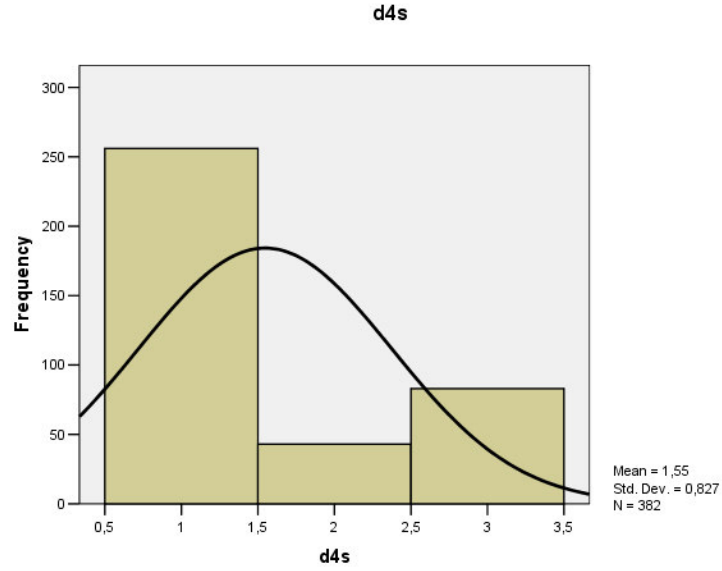

Grafik 4.5 Örneklem Grubunun Uygulamalı Dersleri Yaptıkları Yerlere Bağlı Olarak Dağılımı

Örneklem grubu eğitim alınan işletme staj gören kişi sayısı baz alınarak incelendiğinde katılımcıların % 67'sinin 1-5 kişi, % 11'inin 5-10 kişi, % 22'sinin ise 10 ve daha fazla kişi ile birlikte staj gördükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 4.6 Örneklem Grubunun İşletmede Staj Gören Kişi Sayısına Bağlı Olarak Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
1-5 kişi	256	67,0	67,0	67,0
5-10 kişi	43	11,3	11,3	78,3
10 ve daha fazla	83	21,7	21,7	100,0
Toplam	382	100,0	100,0	

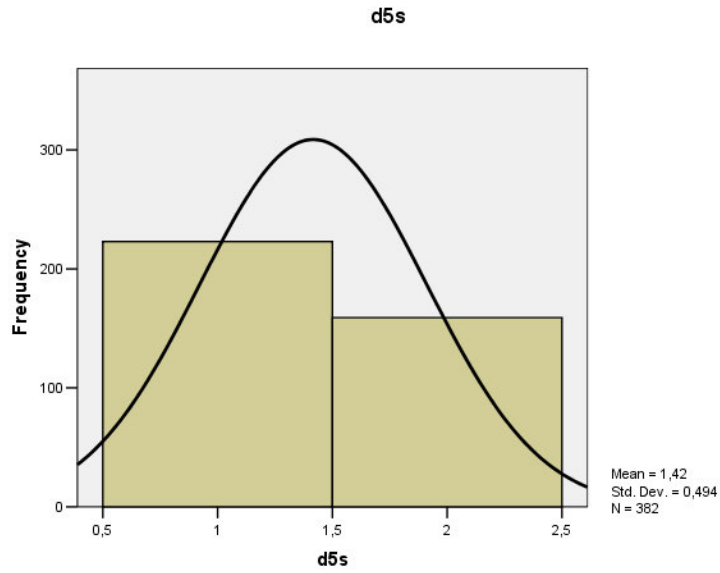

Grafik 4.6 Örneklem Grubunun İşletmede Staj Gören Kişi Sayısına Bağlı Olarak Dağılımı

Örneklem grubu eğitim alınan işletmede eğitim departmanı olma durumu baz alınarak incelendiğinde katılımcıların % 58'inin staj gördükleri işletmelerde eğitim departmanı olduğu, % 42'sinde ise bu tür bir departman bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.7 Örneklem Grubunun İşletmede Eğitim Departmanı Bulunma Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Var	223	58,4	58,4	58,4
Yok	159	41,6	41,6	100,0
Toplam	382	100,0	100,0	

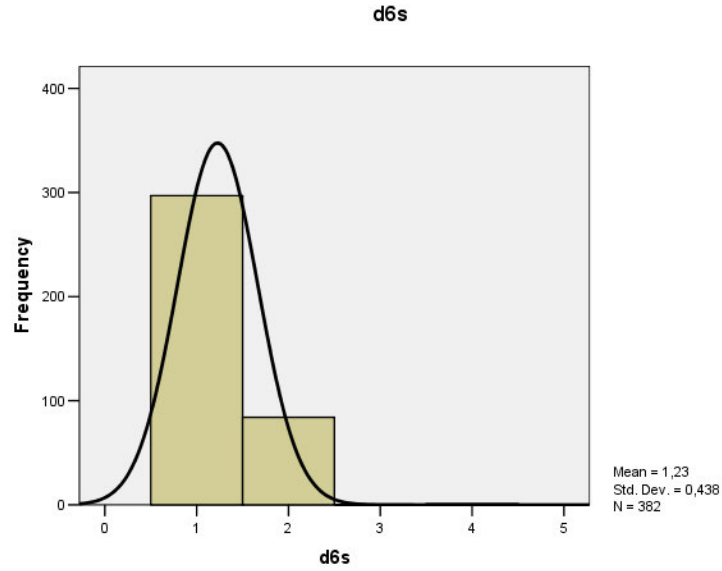

Grafik 4.7 Örneklem Grubunun İşletmede Eğitim Departmanı Bulunma Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı

Örneklem grubu eğitim alınan işletmede eğitim sorumlusu olma durumu baz alınarak incelendiğinde katılımcıların % 78'inin staj gördükleri işletmelerde eğitim sorumlusu olduğu, % 22'sinde ise eğitim sorumlusunun bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.8 Örneklem Grubunun İşletmede Eğitim Sorumlusu Bulunma Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Var	297	77,7	77,7	77,7
Yok	84	22,0	22,0	100,0
Toplam	382	100,0	100,0	

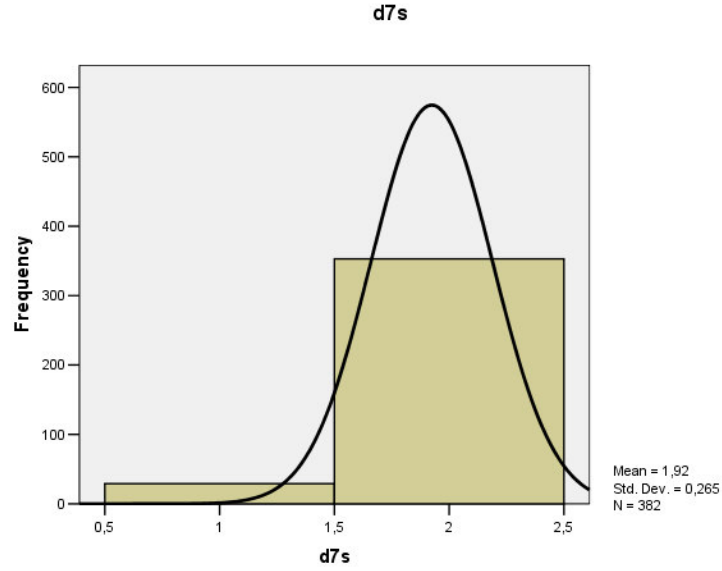

Grafik 4.8 Örneklem Grubunun İşletmede Eğitim Sorumlusu Bulunma Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı

Örneklem grubu eğitim alınan işletmede iş kazası geçirme durumu baz alınarak incelendiğinde katılımcıların % 8'inin staj gördükleri işletmelerde iş kazası geçirdiği, % 92'sinin ise bu tür bir kaza geçirmediği anlaşılmaktadır.

Tablo 4.9 Örneklem Grubunun İş Kazası Geçirme Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kaza Geçirenler	29	7,6	7,6	7,6
Kaza Geçirmeyenler	353	92,4	92,4	100,0
Toplam	382	100,0	100,0	

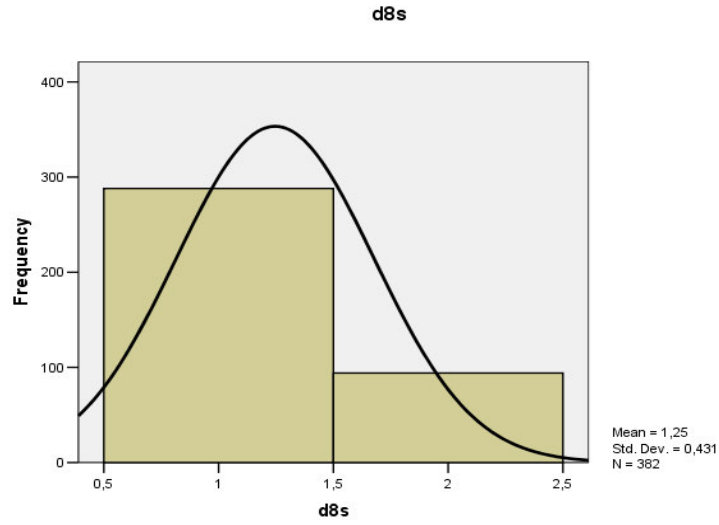

Grafik 4.9 Örneklem Grubunun İş Kazası Geçirme Durumuna Bağlı Olarak Dağılımı

Örneklem grubu koordinatör öğretmenin uzmanlığı baz alınarak incelendiğinde katılımcıların % 75'inin kendi alanları ile ilgili öğretmenlerle staj yaptığı, % 25'inin öğretmenin ise kendi öğrencinin alanıyla ilgili olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4.10 Örneklem Grubunun Koordinatör Öğretmenin Uzmanlığına Bağlı Olarak Dağılımı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Alanla İlgili	288	75,4	75,4	75,4
Alanla İlgili Değil	94	24,6	24,6	100,0
Toplam	382	100,0	100,0	

Grafik 4.10 Örneklem Grubunun Koordinatör Öğretmenin Uzmanlığına Bağlı Olarak Dağılımı

4.2. ÖĞRENCİLER ARASINDA CİNSİYETLERE GÖRE FARKLILIKLAR

4.2.1. Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına İlişkin Farklılıklar

4.2.1. Cinsiyetler arasında “Öğrenim süresi içerisinde, okulda gördüğünüz atölye/ laboratuvar ders saatlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2. Cinsiyetler arasında “Atölye Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereç ve ekipmanları öğrenci sayısına göre yeterli buluyor musunuz sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3. Cinsiyetler arasında “Atölyenizde / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereçleri verimli kullanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.4. Cinsiyetler arasında “Okulunuzda bulunan kaynaklar teknik ve teorik bilgi açısından sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.5. Cinsiyetler arasında “Atölye / Laboratuvar öğretmenlerinizin konularına hakim olduklarını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.6. Cinsiyetler arasında “Öğretim programlarınızın dışında kalan teknolojik gelişmeleri atölye / laboratuvar derslerinizde işleyebiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Yukarıdaki problemler: Cinsiyet değişkenine göre yukarıdaki sorulara verilen cevaplar bakımından fark olup olmadığını ve bu farklılıkların hangi maddelerde kendini gösterdiğini test etmek üzere Mann-Whitney testi ve Wilcoxon W. İstatistik teknikleri ile değerlendirilmiştir. Tablo 4.12’de görüldüğü gibi anlamlı farklılığın aşağıdaki bir

maddede olduğu görülmüştür.

Tablo 4.12 Mann-Whitney Test Tablosu

	2b1s	2b2s	2b3s	2b4s	2b5s	2b6s
Mann-Whitney U	14.466,500	14.680,000	13.296,500	15.070,000	15.123,000	15.697,000
Wilcoxon W	30.219,500	30.433,000	29.049,500	30.823,000	31.776,000	31.450,000
Z	-1,730	-1,508	-2,964	-1,103	-1,124	-0,438
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,084	0,132	0,003	0,270	0,261	0,662

a. Grouping Variable: d1s

Tablo 4.13 Mann-Whitney Test Sonuçları

	d1s	N	Mean Rank	Sum of Ranks
2b1s	1	177	170,73	30.219,50
	2	182	189,01	34.400,50
	Total	359		
2b2s	1	177	171,94	30.433,00
	2	182	187,84	34.187,00
	Total	359		
2b3s	1	177	164,12	29.049,50
	2	182	195,44	35.570,50
	Total	359		
2b4s	1	177	174,14	30.823,00
	2	182	185,70	33.797,00
	Total	359		
2b5s	1	177	185,56	32.844,00
	2	182	174,59	31.776,00
	Total	359		
2b6s	1	177	177,68	31.450,00
	2	182	182,25	33.170,00
	Total	359		

Bu:

4.2.3. Cinsiyetler arasında “Atölye / Laboratuar ortamında bulunan teknik araç gereç ve ekipmanları öğrenci sayısına göre yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.12’ den de görüleceği gibi bu sorunun p değeri .003 (madde 3) olduğu için fark vardır.

Bu verileri tablo 4.13’deki Mann-Whitney test tablosunda değerlendirdiğimizde, erkek öğrenciler kız öğrencilere göre atölye-laboratuar ortamında

bulunan teknik araç gereçleri daha verimli kullanabilmektedirler. ($X_1=164,12$ ve $X_2=195,44$)

4.2.2 İşletme İle İlgili Farklılıklar

4.2.2.1 Cinsiyetler arasında “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede devam-devamsızlık durumunuzun düzenli olarak takip edildiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2.2 Cinsiyetler arasında “İşletme içerisinde alanınızla ilgili yeni teknolojileri tanıma fırsatı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2.3 Cinsiyetler arasında “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim uygulamalarının takip ve denetimini yeterli buluyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2.4 Cinsiyetler arasında “İşletme içerisinde iş kazalarına karşı alınan önlemler sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2.5 Cinsiyetler arasında “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim takvimine uyuluyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2.6 Cinsiyetler arasında “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2.7 Cinsiyetler arasında “İşletmeden aldığımız değerlendirme notlarını; objektif buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2.8 Cinsiyetler arasında “İşletme çalışanları ile sorun yaşadınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.9 Cinsiyetler arasında “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmeden ücretinizi düzenli olarak alabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2.10 Cinsiyetler arasında “Mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde işletmeden aldığınız ücret veriminizi artırıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.11 Cinsiyetler arasında “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim dönemi bittiğinde işletmeden olumlu duygularla ayrıldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.2.12 Cinsiyetler arasında “Mezun olduktan sonra mesleki eğitim gördüğünüz işletmede çalışmak ister misiniz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Yukarıdaki problemler: Cinsiyet değişkenine göre yukarıdaki sorulara verilen cevaplar bakımından fark olup olmadığını ve bu farklılıkların hangi maddelerde kendini gösterdiğini test etmek üzere Mann-Whitney testi ve Wilcoxon W. İstatistik teknikleri ile değerlendirilmiştir. Tablo 4.14’ de görüldüğü gibi sorulara yani maddelere verilen cevaplar arasında fark yoktur.

Tablo 4.14 Mann-Whitney Test Tablosu

	3ba1s	3ba2s	3ba3s	3ba4s	3ba5s	3ba6s
Mann-Whitney U	15.630,000	15.512,000	15.730,500	16.048,500	15.270,000	14.556,000
Wilcoxon W	31.383,000	31.265,000	31.483,500	31.801,500	31.023,000	31.392,000
Z	-0,988	-0,745	-0,512	-0,170	-1,031	-1,787
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,323	0,456	0,609	0,865	0,302	0,074

	3ba7s	3ba8s	3ba9s	3ba10s	3ba11s	3ba12s
Mann-Whitney U	16.095,000	15.536,000	15.615,500	16.186,500	16.044,500	15.860,500
Wilcoxon W	31.848,000	32.372,000	32.451,500	31.939,500	32.880,500	31.613,500
Z	-0,125	-0,806	-0,925	-0,010	-0,172	-0,387
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,900	0,420	0,355	0,992	0,863	0,699

b. Grouping Variable: d1s

Tablo 4.15 Mann-Whitney Test Sonuçları

		Ranks		
	d1s	N	Mean Rank	Sum of Ranks
3ba1s	1	177	177,31	31.383,00
	2	183	183,59	33.597,00
	Total	360		
3ba2s	1	177	176,64	31.265,00
	2	183	184,23	33.715,00
	Total	360		
3ba3s	1	177	177,87	31.483,50
	2	183	183,04	33.496,50
	Total	360		
3ba4s	1	177	179,67	31.801,50
	2	183	181,30	33.178,50
	Total	360		
3ba5s	1	177	175,27	31.023,00
	2	183	185,56	33.957,00
	Total	360		
3ba6s	1	177	189,76	33.588,00
	2	183	171,54	31.392,00
	Total	360		
3ba7s	1	177	179,93	31.848,00
	2	183	181,05	33.132,00
	Total	360		
3ba8s	1	177	184,23	32.608,00
	2	183	176,90	32.372,00
	Total	360		
3ba9s	1	177	183,78	32.528,50
	2	183	177,33	32.451,50
	Total	360		
3ba10s	1	177	180,45	31.939,50
	2	183	180,55	33.040,50
	Total	360		
3ba11s	1	177	181,35	32.099,50
	2	183	179,67	32.880,50
	Total	360		
3ba12s	1	177	178,61	31.613,50
	2	183	182,33	33.366,50
	Total	360		

4.2.3 İşletmede Yapılan Çalışmaların Eğitim Yönüyle Değerlendirilmesi İle İlgili Farklılıklar

4.2.3.1 Cinsiyetler arasında “Okulda öğrendiğiniz teorik bilgileri işletmede uygulama imkânı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3.2 Cinsiyetler arasında “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede bulunan teknik araç gereçlerden faydalanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3.3 Cinsiyetler arasında “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim süresini yeterli buluyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

5.1.3.4 Cinsiyetler arasında “İşletme içerisinde size eğitim için yeterli zaman ayrılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

5.1.3.5 Cinsiyetler arasında mesleki eğitim gördüğünüz işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandığınıza inanıyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3.6 Cinsiyetler arasında “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim sonrasında bilgilerinizde bir değişiklik oldu mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3.7 Cinsiyetler arasında “İşletmede mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde gelişim tablosunu uygulayabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3.8 Cinsiyetler arasında “Koordinatör öğretmeninizin sizinle ve işletme ile olan iletişimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3.9 Cinsiyetler arasında “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede kişisel becerilerinizi sergileme olanağı bulabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3.10 Cinsiyetler arasında “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede branşınıza uygun işlerle uğraştınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3.11 Cinsiyetler arasında “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede dosya hazırlayabilecek yeterli kaynağa ve bilgiye ulaşabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.2.3.12 Cinsiyetler arasında “İşletmede almış olduğunuz mesleki eğitimin ilerideki iş yaşamınızı olumlu etkileyebileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.16’den de görüleceği gibi bu sorunun bir sorunun p değeri .020 (madde 9) olmak üzere soruya verilen cevaplar bakımından fark vardır.

Tablo 4.16 Mann-Whitney Test Tablosu

	3bb1s	3bb2s	3bb3s	3bb4s	3bb5s	3bb6s
Mann-Whitney U	15.996,500	15.555,000	15.905,500	16.053,000	15.053,000	15.786,000
Wilcoxon W	31.749,500	31.308,000	31.658,500	32.889,000	31.889,000	32.622,000
Z	-0,209	-0,746	-0,383	-0,152	-1,312	-0,456
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,835	0,456	0,702	0,879	0,190	0,648

	3bb7s	3bb8s	3bb9s	3bb10s	3bb11s	3bb12s
Mann-Whitney U	15.802,500	14.554,500	14.021,500	15.746,500	14.746,000	15.659,000
Wilcoxon W	31.555,500	30.307,500	29.774,500	31.499,500	30.499,000	32.495,000
Z	-0,414	-1,792	-2,336	-0,487	-1,586	-0,631
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,679	0,073	0,020	0,627	0,113	0,528

c. Grouping Variable: d1s

Tablo 4.17 Mann-Whitney Test Sonuçları

		Ranks		
	d1s	N	Mean Rank	Sum of Ranks
3bb1s	1	177	179,38	31.749,50
	2	183	181,59	33.230,50
	Total	360		
3bb2s	1	177	176,88	31.308,00
	2	183	184,00	33.672,00
	Total	360		
3bb3s	1	177	178,86	31.658,50
	2	183	182,08	33.321,50
	Total	360		
3bb4s	1	177	181,31	32.091,00
	2	183	179,72	32.889,00
	Total	360		
3bb5s	1	177	186,95	33.091,00
	2	183	174,26	31.889,00
	Total	360		
3bb6s	1	177	182,81	32.358,00
	2	183	178,26	32.622,00
	Total	360		
3bb7s	1	177	178,28	31.555,50
	2	183	182,65	33.424,50
	Total	360		
3bb8s	1	177	171,23	30.307,50
	2	183	189,47	34.672,50
	Total	360		
3bb9s	1	177	168,22	29.774,50
	2	183	192,38	35.205,50
	Total	360		
3bb10s	1	177	177,96	31.499,50
	2	183	182,95	33.480,50
	Total	360		
3bb11s	1	177	172,31	30.499,00
	2	183	188,42	34.481,00
	Total	360		
3bb12s	1	177	183,53	32.485,00
	2	183	177,57	32.495,00
	Total	360		

Bu verileri tablo 4.17'deki Mann-Whitney Test Tablosundan değerlendirdiğimizde madde yani soru 9'a verilen cevaplar bakımından bir fark vardır.

Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre işletmede kişisel becerilerini daha fazla sergileme olanağı bulmuşlardır. ($x_1=168,22$ ve $x_2=192,38$)

4.3ÖĞRENCİLERİN EĞİTİM GÖRDÜKLERİ ALANA GÖRE FARKLILIKLAR

4.3.1 Okuldaki Atölye- Laboratuvar Uygulamalarına İlişkin Farklılıklar

4.3.1 Eğitim gördükleri alana göre “Öğrenim süresi içerisinde, okulda gördüğünüz atölye/ laboratuvar ders saatlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2 Eğitim gördükleri alana göre “Atölye Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereç ve ekipmanları öğrenci sayısına göre yeterli buluyor musunuz sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3 Eğitim gördükleri alana göre “Atölyenizde / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereçleri verimli kullanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.4 Eğitim gördükleri alana göre “Okulunuzda bulunan kaynaklar teorik ve teknik bilgi açısından sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.5 Eğitim gördükleri alana göre “Atölye / Laboratuvar öğretmenlerinizin konularına hakim olduklarını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.6 Eğitim gördükleri alana göre “Öğretim programlarınızın dışında kalan teknolojik gelişmeleri atölye / laboratuvar derslerinizde işleyebiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.18 Kruskal Wallis Test Tablosu

	2b1s	2b2s	2b3s	2b4s	2b5s	2b6s
Chi-Square	0,823	3,627	2,650	1,527	8,982	5,249
Df	3	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	0,844	0,305	0,449	0,676	0,030	0,154

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: d2s

Burada istatistik tekniğimiz değişmiştir. Gruplar ikiden fazla olduğunda Kruskal-Wallis parametrik olmayan testi uygulanır. Burada da bu test bölümler arası farklılıklar olup olmadığını test etmektedir. Yukarıdaki tablodan da anlaşıldığı K-W testine göre Eğitim gördükleri alana göre Atölye / Laboratuvar öğretmenlerinin konularına hakim olduklarını düşünüyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından madde 5 ile ilgili .030 p değeri ile, anlamlı bir farklılık görülmekte ve büro bölümü ile muhasebe bölümü öğrencilerinin öğretmenlerin konularına hakim olduklarını tablo 4.19'daki Kruskal-Wallis ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. (x1=193,24 ve x2=126,13, x3=274,00 ve x4=171,00)

Tablo 4.19 NPar Tests guruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler arasındaki farklar

	d2s	N	Mean Rank
2b1s	1	359	190,80
	2	15	181,50
	3	3	238,00
	4	4	209,00
	Total	381	
2b2s	1	359	189,73
	2	15	231,40
	3	3	218,33
	4	4	132,88
	Total	381	
2b3s	1	359	192,01
	2	15	164,50
	3	3	256,00
	4	4	151,13
	Total	381	
2b4s	1	359	190,90
	2	15	211,23

	3	3	163,50
	4	4	144,63
	Total	381	
2b5s	1	359	193,24
	2	15	126,13
	3	3	274,00
	4	4	171,00
	Total	381	
2b6s	1	359	190,69
	2	15	171,13
	3	3	322,33
	4	4	194,38
	Total	381	

4.3.2 İşletme İle İlgili Farklılıklar

4.3.2.1 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede devam-devamsızlık durumunuzun düzenli olarak takip edildiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.2 Eğitim gördükleri alana göre “İşletme içerisinde alanınızla ilgili yeni teknolojileri tanıma fırsatı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.3 Eğitim gördükleri alana göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim uygulamalarının takip ve denetimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.4 Eğitim gördükleri alana göre “İşletme içerisinde iş kazalarına karşı alınan önlemler sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.5 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim takvimine uyuluyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.6 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.7 Eğitim gördükleri alana göre “İşletmeden aldığınız değerlendirme notlarını; objektif buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.8 Eğitim gördükleri alana göre “İşletme çalışanları ile sorun yaşadınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.9 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmeden ücretinizi düzenli olarak alabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.10 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde işletmeden aldığınız ücret veriminizi artırıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.11 Eğitim gördükleri alana göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim dönemi bittiğinde işletmeden olumlu duygularla ayrıldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.2.12 Eğitim gördükleri alana göre arasında “Mezun olduktan sonra mesleki eğitim gördüğünüz işletmede çalışmak ister misiniz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.20 Kruskal Wallis Test Tablosu

	3ba1s	3ba2s	3ba3s	3ba4s	3ba5s	3ba6s
Chi-Square	2,943	1,841	2,176	2,083	1,779	2,775
Df	3	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	0,400	0,606	0,537	0,555	0,620	0,428

	3ba7s	3ba8s	3ba9s	3ba10s	3ba11s	3ba12s
Chi-Square	2,597	0,866	7,047	2,824	5,113	3,260
Df	3	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	0,458	0,834	0,070	0,420	0,164	0,353

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: d2s

Değerlendirme sonucuna göre, eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmeden ücretinizi düzenli olarak alabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından $p < 0.05$ düzeyinde bir fark yoktur.

Tablo 4.21 NPar Tests guruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler Arasındaki Farklar

	d2s	N	Mean Rank
3ba1s	1	360	192,51
	2	15	167,47
	3	3	217,00
	4	4	171,88
	Total	382	
3ba2s	1	360	191,46
	2	15	179,73
	3	3	170,33
	4	4	254,75
	Total	382	
3ba3s	1	360	189,91
	2	15	206,10
	3	3	234,83
	4	4	247,63
	Total	382	
3ba4s	1	360	192,84
	2	15	166,60
	3	3	215,17
	4	4	146,63
	Total	382	
3ba5s	1	360	189,96
	2	15	211,73
	3	3	209,67
	4	4	241,00
	Total	382	
3ba6s	1	360	191,26
	2	15	170,73
	3	3	241,17

	4	4	253,38
	Total	382	
3ba7s	1	360	192,03
	2	15	165,30
	3	3	250,50
	4	4	197,88
	Total	382	
3ba8s	1	360	190,46
	2	15	211,83
	3	3	203,17
	4	4	200,50
	Total	382	
3ba9s	1	360	193,27
	2	15	145,60
	3	3	223,50
	4	4	180,38
	Total	382	
3ba10s	1	360	192,84
	2	15	160,33
	3	3	244,67
	4	4	148,13
	Total	382	
3ba11s	1	360	192,00
	2	15	174,17
	3	3	111,50
	4	4	271,50
	Total	382	
3ba12s	1	360	191,41
	2	15	182,07
	3	3	147,33
	4	4	268,00
	Total	382	

4.3.3 İşletmede Yapılan Çalışmaların Eğitim Yönüyle Değerlendirilmesi İle İlgili Farklılıklar

4.3.3.1 Eğitim gördükleri alana göre “Okulda öğrendiğiniz teorik bilgileri işletmede uygulama imkânı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.2 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede bulunan teknik araç gereçlerden faydalanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.3 Eğitim gördükleri alana göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim süresini yeterli buluyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.4 Eğitim gördükleri alana göre “İşletme içerisinde size eğitim için yeterli zaman ayrılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

5.2.3.5 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.6 Eğitim gördükleri alana göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim sonrasında bilgilerinizde bir değişiklik oldu mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.7 Eğitim gördükleri alana göre arasında “İşletmede mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde gelişim tablosunu uygulayabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.8 Eğitim gördükleri alana göre “Koordinatör öğretmeninizin sizinle ve işletme ile olan iletişimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.9 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede kişisel becerilerinizi sergileme olanağı bulabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.10 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede branşınıza uygun işlerle uğraştınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.11 Eğitim gördükleri alana göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede dosya hazırlayabilecek yeterli kaynağa ve bilgiye ulaşabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.3.3.12 Eğitim gördükleri alana göre “İşletmede almış olduğunuz mesleki eğitimin ilerideki iş yaşamınızı olumlu etkileyebileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.22 Kruskal Wallis Test Tablosu

	3bb1s	3bb2s	3bb3s	3bb4s	3bb5s	3bb6s
Chi-Square	0,896	2,792	3,596	4,584	0,468	0,845
Df	3	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	0,826	0,425	0,308	0,205	0,926	0,839

	3bb7s	3bb8s	3bb9s	3bb10s	3bb11s	3bb12s
Chi-Square	2,494	3,032	1,493	1,784	7,110	1,777
Df	3	3	3	3	3	3
Asymp. Sig.	0,476	0,387	0,684	0,619	0,068	0,620

- a. Kruskal Wallis Test
b. Grouping Variable: d2s

Gruplar ikiden fazla olduğu için anket soruları için Kruskal-Wallis parametrik test uygulanmıştır. Burada bu test bölümler arası farklılıklar olup olmadığını test etmektedir. Yukarıdaki tablodan da anlaşıldığı gibi öğrencilerin eğitim gördükleri departmana göre sorulara verilen cevaplar bakımından fark yoktur.

Tablo 4.23 NPar Tests gruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler Arasındaki Farklar

	d2s	N	Mean Rank
3bb1s	1	360	190,50
	2	15	200,53
	3	3	239,50
	4	4	212,00
	Total	382	
3bb2s	1	360	190,14
	2	15	228,23
	3	3	210,83
	4	4	161,88

	Total	382	
3bb3s	1	360	193,14
	2	15	150,63
	3	3	186,50
	4	4	200,50
	Total	382	
3bb4s	1	360	189,31
	2	15	210,90
	3	3	300,00
	4	4	234,25
	Total	382	
3bb5s	1	360	190,79
	2	15	204,17
	3	3	216,17
	4	4	189,75
	Total	382	
3bb6s	1	360	191,51
	2	15	178,63
	3	3	232,17
	4	4	208,25
	Total	382	
3bb7s	1	360	190,02
	2	15	232,53
	3	3	194,33
	4	4	168,88
	Total	382	
3bb8s	1	360	190,64
	2	15	225,10
	3	3	205,17
	4	4	132,38
	Total	382	
3bb9s	1	360	191,08
	2	15	211,60
	3	3	134,00
	4	4	197,25
	Total	382	
3bb10s	1	360	192,95
	2	15	163,47
	3	3	208,33
	4	4	153,75
	Total	382	
3bb11s	1	360	192,63
	2	15	137,97
	3	3	289,00
	4	4	217,25
	Total	382	
3bb12s	1	360	191,08
	2	15	184,93
	3	3	262,00
	4	4	201,13
	Total	382	

4.4 UYGULAMA GEREKTİREN DERSLERİN NEREDE YAPILDIĞINA İLİŞKİN FARKILIKLAR

4.4.1 Okuldaki Atölye- Laboratuvar Uygulamalarına İlişkin Farklılıklar

4.4.1.1 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Öğrenim süresi içerisinde, okulda gördüğünüz atölye/ laboratuvar ders saatlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.2 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Atölye / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereç ve ekipmanları öğrenci sayısına göre yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.3 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Atölyenizde / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereçleri verimli kullanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.4 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Okulunuzda bulunan kaynaklar teorik ve teknik bilgi açısından sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.5 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Atölye / Laboratuvar öğretmenlerinizin konularına hakim olduklarını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.6 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Öğretim programlarınızın dışında kalan teknolojik gelişmeleri atölye / laboratuvar derslerinizde işleyebiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.24 Mann-Whitney Test Tablosu

	2b1s	2b2s	2b3s	2b4s	2b5s	2b6s
Mann-Whitney U	9.787,000	10.208,500	9.646,500	10.063,500	9.704,500	8.386,000
Wilcoxon W	47.737,000	48.158,500	47.596,500	48.013,500	47.654,500	46.336,000
Z	-2,195	-1,674	-2,370	-1,867	-2,490	-3,987
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,028	0,094	0,018	0,062	0,013	0,000

a. Grouping Variable: d3s

Tablo 4.24'den de görüleceği gibi 4 sorunun p değerleri ($p < 0.05$) düzeyinde anlamlı olduğu için sorulara verilen cevaplar bakımından fark vardır.

Bu veriler tablo 4.24'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde atölye veya labarotuarda ders gören öğrencilerin öğrenim süresince okulda gördükleri atölye ve laboratuar ders saatlerini sınıftakilere oranla daha yeterli buldukları tablo 4.25'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=173,59$ ve $x_2=200,99$)

Bu veriler tablo 4.24'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde atölye veya labarotuarda ders gören öğrencilerin atölyede / Laboratuar ortamında bulunan teknik araç gereçleri sınıfta ders gören öğrencilere göre verimli kullandıkları tablo 4.25'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=173,08$ ve $x_2=202,66$)

Bu veriler tablo 4.24'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde atölye veya labarotuarda ders gören öğrencilerin atölye / laboratuar öğretmenlerinin konularına hakim olduklarını sınıfta ders gören öğrencilere göre daha yeterli buldukları tablo 4.25'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=173,29$ ve $x_2=201,97$)

Bu veriler tablo 4.24'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde atölye veya labarotuarda ders gören öğrencilerin sınıftaki öğrencilere göre öğretim programlarının dışında kalan teknolojik gelişmeleri derslerinde işleyebilmekte oldukları tablo 4.25'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=168,49$ ve $x_2=217,67$)

Tablo 4.25 Mann-Whitney Test Sonuçları

		Ranks		
	d3s	N	Mean Rank	Sum of Ranks
2b1s	1	275	173,59	47.737,00
	2	84	200,99	16.883,00
	Total	359		
2b2s	1	275	175,12	48.158,50
	2	84	195,97	16.461,50
	Total	359		
2b3s	1	275	173,08	47.596,50
	2	84	202,66	17.023,50
	Total	359		
2b4s	1	275	174,59	48.013,50
	2	84	197,70	16.606,50
	Total	359		
2b5s	1	275	173,29	47.654,50
	2	84	201,97	16.965,50
	Total	359		
2b6s	1	275	168,49	46.336,00
	2	84	217,67	18.284,00
	Total	359		

4.4.2 İşletme İle İlgili Farklılıklar

4.4.2.1 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede devam-devamsızlık durumunuzun düzenli olarak takip edildiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.2 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletme içerisinde alanınızla ilgili yeni teknolojileri tanıma fırsatı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.3. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim uygulamalarının takip ve denetimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.4. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletme içerisinde iş kazalarına karşı alınan önlemler sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.5. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim takvimine uyuluyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.6. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.7. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletmeden aldığınız değerlendirme notlarını; objektif buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.8. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletme çalışanları ile sorun yaşadınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.9. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmeden ücretinizi düzenli olarak alabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.10. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre göre “Mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde işletmeden aldığınız ücret veriminizi artırıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.11. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim dönemi bittiğinde işletmeden olumlu duygularla ayrıldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.12. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre arasında “Mezun olduktan sonra mesleki eğitim gördüğünüz işletmede çalışmak ister misiniz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.26 Mann-Whitney Test Tablosu

	3ba1s	3ba2s	3ba3s	3ba4s	3ba5s	3ba6s
Mann-Whitney U	11.263,000	10.724,000	11.244,000	11.326,500	10.838,000	11.406,500
Wilcoxon W	14.918,000	14.379,000	14.899,000	49.276,500	14.493,000	15.061,500
Z	-0,873	-1,236	-0,575	-0,491	-1,114	-0,361
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,383	0,217	0,566	0,624	0,265	0,718

	3ba7s	3ba8s	3ba9s	3ba10s	3ba11s	3ba12s
Mann-Whitney U	11.346,500	11.642,000	11.512,000	10.817,500	11.375,500	11.683,500
Wilcoxon W	49.296,500	15.297,000	49.462,000	14.472,500	49.325,500	49.633,500
Z	-0,501	-0,065	-0,330	-1,091	-0,419	-0,005
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,616	0,948	0,742	0,275	0,676	0,996

a. Grouping Variable: d3s

Tablo 4.26’ dan da görüleceği gibi uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre değerlendirdiğimiz soruların p değerleri ($p < .05$) olduğu için sorulara verilen cevaplar bakımından fark yoktur.

4.4.3 İşletmede Yapılan Çalışmaların Eğitim Yönüyle Değerlendirilmesi İle İlgili Farklılıklar

4.4.3.1 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Okulda öğrendiğiniz teorik bilgileri işletmede uygulama imkânı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.2. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede bulunan teknik araç gereçlerden faydalanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.3. Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim süresini yeterli buluyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.4 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletme içerisinde size eğitim için yeterli zaman ayrılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.5 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.6 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim sonrasında bilgilerinizde bir değişiklik oldu mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.7 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletmede mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde gelişim tablosunu uygulayabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.8 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Koordinatör öğretmeninizin sizinle ve işletme ile olan iletişimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.9 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede kişisel becerilerinizi sergileme olanağı bulabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.10 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede branşınıza uygun işlerle uğraştınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.11 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede dosya hazırlayabilecek yeterli kaynağa ve bilgiye ulaşabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.12 Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre “İşletmede almış olduğunuz mesleki eğitimin ilerideki iş yaşamınızı olumlu etkileyebileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.27 Mann-Whitney Test Tablosu

	3bb1s	3bb2s	3bb3s	3bb4s	3bb5s	3bb6s
Mann-Whitney U	10.857,500	11.061,000	10.770,500	11.388,000	10.105,000	10.018,000
Wilcoxon W	48.807,500	49.011,000	48.720,500	15.043,000	13.760,000	13.673,000
Z	-1,025	-0,859	-1,425	-0,377	-2,139	-2,188
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,305	0,391	0,154	0,706	0,032	0,029

	3bb7s	3bb8s	3bb9s	3bb10s	3bb11s	3bb12s
Mann-Whitney U	11.247,500	11.348,500	11.445,500	10.648,500	11.125,500	11.410,000
Wilcoxon W	14.902,500	15.003,500	15.100,500	48.598,500	49.075,500	49.360,000
Z	-0,546	-0,436	-0,306	-1,325	-0,724	-0,384
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,585	0,663	0,760	0,185	0,469	0,701

a. Grouping Variable: d3s

Tablo 4.27’den de görüleceği gibi maddelerin p değerleri sırasıyla .032 (madde 5); .029 (madde 6) olmak üzere iki maddede fark vardır.

Bu verileri tablo 4.27’deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre madde 5 ile ilgili .032’lik p değeri ile bir fark görülmekte, dersleri sınıfta gören öğrencilerin lehine olduğu tablo 4.28’deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. .
($x_1=186,25$ ve $x_2=161,81$)

Bu verileri tablo 4.27’deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde Uygulama gerektiren dersleri yaptıkları yere göre madde 6 ile ilgili .029’luk p değeri ile bir fark görülmekte, dersleri sınıfta gören öğrencilerin beceri

eğitimi sonunda bilgilerinde bir değişiklik olduğu tablo 4.28'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=186,57$ ve $x_2=160,86$)

Tablo 4.28 Mann-Whitney Test Sonuçları

		Ranks		
	d3s	N	Mean Rank	Sum of Ranks
3bb1s	1	275	177,48	48.807,50
	2	85	190,26	16.172,50
	Total	360		
3bb2s	1	275	178,22	49.011,00
	2	85	187,87	15.969,00
	Total	360		
3bb3s	1	275	177,17	48.720,50
	2	85	191,29	16.259,50
	Total	360		
3bb4s	1	275	181,59	49.937,00
	2	85	176,98	15.043,00
	Total	360		
3bb5s	1	275	186,25	51.220,00
	2	85	161,88	13.760,00
	Total	360		
3bb6s	1	275	186,57	51.307,00
	2	85	160,86	13.673,00
	Total	360		
3bb7s	1	275	182,10	50.077,50
	2	85	175,32	14.902,50
	Total	360		
3bb8s	1	275	181,73	49.976,50
	2	85	176,51	15.003,50
	Total	360		
3bb9s	1	275	181,38	49.879,50
	2	85	177,65	15.100,50
	Total	360		
3bb10s	1	275	176,72	48.598,50
	2	85	192,72	16.381,50
	Total	360		
3bb11s	1	275	178,46	49.075,50
	2	85	187,11	15.904,50
	Total	360		
3bb12s	1	275	179,49	49.360,00
	2	85	183,76	15.620,00
	Total	360		

4.4 STAJYER ÖĞRENCİ SAYISINA İLİŞKİN FARKLILIKLAR

4.4.1 Okuldaki Atölye- Laboratuvar Uygulamalarına İlişkin Farklılıklar

4.4.1.1 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Öğrenim süresi içerisinde, okulda gördüğünüz atölye/ laboratuvar ders saatlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.2 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Atölye / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereç ve ekipmanları öğrenci sayısına göre yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.3 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Atölyenizde / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereçleri verimli kullanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.4 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Okulunuzda bulunan kaynaklar teorik ve teknik bilgi açısından sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.5 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Atölye / Laboratuvar öğretmenlerinizin konularına hakim olduklarını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.1.6 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Öğretim programlarınızın dışında kalan teknolojik gelişmeleri atölye / laboratuvar derslerinizde işleyebiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.29 Kruskal Wallis Test Tablosu

	2b1s	2b2s	2b3s	2b4s	2b5s	2b6s
Chi-Square	1,406	1,571	1,196	0,908	0,173	0,570
Df	2	2	2	2	2	2
Asymp. Sig.	0,495	0,456	0,550	0,635	0,917	0,752

- a. Kruskal Wallis Test
b. Grouping Variable: d4s

Gruplar ikiden fazla olduğu için anket soruları için Kruskal-Wallis parametrik test uygulanmıştır. Burada bu test bölümler arası farklılıklar olup olmadığını test etmektedir. Yukarıdaki tablodan da anlaşıldığı gibi mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde sorulara verilen cevaplar bakımından fark yoktur.

4.4.2 İşletme İli İlgili Farklılıklar

4.4.2.1 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede devam-devamsızlık durumunuzun düzenli olarak takip edildiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.2 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletme içerisinde alanınızla ilgili yeni teknolojileri tanıma fırsatı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.3 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim uygulamalarının takip ve denetimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.4 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletme içerisinde iş kazalarına karşı alınan önlemler sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.5 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim takvimine uyuluyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.6 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.7 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletmeden aldığınız değerlendirme notlarınızı; objektif buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.8 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletme çalışanları ile sorun yaşadınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.9 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmeden ücretinizi düzenli olarak alabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.10 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde işletmeden aldığınız ücret veriminizi arttırıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.11 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim dönemi bittiğinde işletmeden olumlu duygularla ayrıldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.2.12 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mezun olduktan sonra mesleki eğitim gördüğünüz işletmede çalışmak ister misiniz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.30 Kruskal Wallis Test Tablosu

	3ba1s	3ba2s	3ba3s	3ba4s	3ba5s	3ba6s
Chi-Square	1,409	5,752	5,693	1,773	2,238	0,605
Df	2	2	2	2	2	2
Asymp. Sig.	0,494	0,056	0,058	0,412	0,327	0,739

	3ba7s	3ba8s	3ba9s	3ba10s	3ba11s	3ba12s
Chi-Square	1,481	0,546	1,164	1,989	2,266	3,007
Df	2	2	2	2	2	2
Asymp. Sig.	0,477	0,761	0,559	0,370	0,322	0,222

a. Kruskal Wallis Test
b. Grouping Variable: d4s

Gruplar ikiden fazla olduğu için anket soruları için Kruskal-Wallis parametrik test uygulanmıştır. Burada bu test bölümler arası farklılıklar olup olmadığını test etmektedir. Yukarıdaki tablodan da anlaşıldığı gibi mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde sorulara verilen cevaplar bakımından fark yoktur.

Tablo 4.31 NPar Tests guruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler Arasındaki Farklar

Ranks			
	d4s	N	Mean Rank
3ba1s	1	239	178,22
	2	40	180,11
	3	81	187,42
	Total	360	
3ba2s	1	239	187,82
	2	40	182,28
	3	81	158,02
	Total	360	
3ba3s	1	239	188,31
	2	40	177,29
	3	81	159,06
	Total	360	
3ba4s	1	239	175,98
	2	40	187,50
	3	81	190,39
	Total	360	
3ba5s	1	239	175,82
	2	40	198,38
	3	81	185,48
	Total	360	
3ba6s	1	239	177,81

	2	40	188,79
	3	81	184,33
	Total	360	
3ba7s	1	239	182,65
	2	40	187,30
	3	81	170,80
	Total	360	
3ba8s	1	239	180,49
	2	40	172,26
	3	81	184,59
	Total	360	
3ba9s	1	239	180,03
	2	40	190,51
	3	81	176,95
	Total	360	
3ba10s	1	239	182,97
	2	40	191,56
	3	81	167,76
	Total	360	
3ba11s	1	239	176,69
	2	40	200,35
	3	81	181,93
	Total	360	
3ba12s	1	239	174,68
	2	40	195,94
	3	81	190,06
	Total	360	

4.4.3 İşletmede Yapılan Çalışmaların Eğitim Yönüyle Değerlendirilmesi İle İlgili Farklılıklar

4.4.3.1 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Okulda öğrendiğiniz teorik bilgileri işletmede uygulama imkânı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.2 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede bulunan teknik araç gereçlerden faydalanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.3 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim süresini yeterli buluyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.4 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletme içerisinde size eğitim için yeterli zaman ayrılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.5 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.6 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim sonrasında bilgilerinizde bir değişiklik oldu mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.7 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletmede mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde gelişim tablosunu uygulayabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.8 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Koordinatör öğretmeninizin sizinle ve işletme ile olan iletişimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.9 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede kişisel becerilerinizi sergileme olanağı bulabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.10 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede branşınıza uygun işlerle uğraştınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.11 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede dosya hazırlayabilecek yeterli kaynağa ve bilgiye ulaşabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.4.3.12 Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre “İşletmede almış olduğunuz mesleki eğitimin ilerideki iş yaşamınızı olumlu etkileyebileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.32 Kruskal Wallis Test Tablosu

	3bb1s	3bb2s	3bb3s	3bb4s	3bb5s	3bb6s
Chi-Square	14,503	4,123	1,090	1,903	0,491	3,941
Df	2	2	2	2	2	2
Asymp. Sig.	0,001	0,127	0,580	0,386	0,782	0,139

	3bb7s	3bb8s	3bb9s	3bb10s	3bb11s	3bb12s
Chi-Square	1,185	0,221	1,771	20,878	5,110	5,969
Df	2	2	2	2	2	2
Asymp. Sig.	0,553	0,895	0,412	0,000	0,078	0,051

a.Kruskal Wallis Test
b.Grouping Variable: d4s

Bu verileri tablo 5.32’deki Kruskal-Wallis test tablosundan değerlendirdiğimizde Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre madde 1 ile ilgili .001 p değeri ile bir fark görülmekte ve işletmede öğrenci sayısı bakımından 1ile5 arasında staj gören öğrenciler, (5-10) ile (10 ve üzeri) öğrenci ile işletmede staj gören öğrencilere göre okulda öğrendikleri teorik bilgileri işletmede uygulama imkanı buldukları tablo 4.33’deki Kruskal-Wallis ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır.

Bu verileri tablo 4.32’deki Kruskal-Wallis test tablosundan değerlendirdiğimizde Mesleki eğitimi aldıkları işletmedeki stajyer öğrenci sayısına göre madde 10 ile ilgili .000 p değeri ile bir fark görülmekte ve işletmede öğrenci sayısı bakımından 1ile5 arasında staj gören öğrenciler, (5-10) ile (10 ve üzeri) öğrenci ile işletmede staj gören öğrencilere göre mesleki eğitim gördükleri işletmelerde branşlarına

uygun işlerle uğraştıklarını tablo 4.33'deki Kruskal-Wallis ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=196,58$, $x_2= 163,98$, $x_3= 141,23$)

Tablo 4.33 NPar Tests gruplar Kruskal-Wallis Test: Bölümler Arasındaki Farklar

Ranks			
	d4s	N	Mean Rank
3bb1s	1	239	194,65
	2	40	160,85
	3	81	148,46
	Total	360	
3bb2s	1	239	187,29
	2	40	162,89
	3	81	169,17
	Total	360	
3bb3s	1	239	177,42
	2	40	184,69
	3	81	187,51
	Total	360	
3bb4s	1	239	179,73
	2	40	199,41
	3	81	173,42
	Total	360	
3bb5s	1	239	182,91
	2	40	175,60
	3	81	175,80
	Total	360	
3bb6s	1	239	187,53
	2	40	168,60
	3	81	165,64
	Total	360	
3bb7s	1	239	184,30
	2	40	178,15
	3	81	170,44
	Total	360	
3bb8s	1	239	182,02
	2	40	174,85
	3	81	178,81
	Total	360	
3bb9s	1	239	185,39
	2	40	171,94
	3	81	170,31
	Total	360	
3bb10s	1	239	196,58
	2	40	163,98

	3	81	141,23
	Total	360	
3bb11s	1	239	188,29
	2	40	173,65
	3	81	160,91
	Total	360	
3bb12s	1	239	188,15
	2	40	155,13
	3	81	170,46
	Total	360	

4.5 İŞLETMEDE EĞİTİM DEPARTMANI İLE İLGİLİ FARKLILIKLAR

4.5.1 Okuldaki Atölye- Laboratuvar Uygulamalarına İlişkin Farklılıklar

4.5.1.1 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Öğrenim süresi içerisinde, okulda gördüğünüz atölye/ laboratuvar ders saatlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.1.2 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Atölye / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereç ve ekipmanları öğrenci sayısına göre yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.1.3 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Atölyenizde / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereçleri verimli kullanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.1.4 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Okulunuzda bulunan kaynaklar teorik ve teknik bilgi açısından sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.1.5 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Atölye / Laboratuar öğretmenlerinizin konularına hakim olduklarını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.1.6 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Öğretim programlarınızın dışında kalan teknolojik gelişmeleri atölye / laboratuar derslerinizde işleyebiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.34 Mann-Whitney Test Tablosu

	2b1s	2b2s	2b3s	2b4s	2b5s	2b6s
Mann-Whitney U	15.572,000	15.415,000	15.189,000	14.178,000	13.978,000	15.430,500
Wilcoxon W	26.598,000	37.781,000	37.555,000	36.544,000	25.004,000	37.796,500
Z	-0,045	-0,214	-0,455	-1,551	-1,899	-0,199
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,964	0,831	0,649	0,121	0,058	0,842

a. Grouping Variable: d5s

Bu veriler 4.34'deki Mann-Whitney test tablosunda değerlendirdiğimizde, sorulara verilen cevaplar bakımından $p < 0.05$ anlamlılık düzeyinde bir fark yoktur.

Tablo 4.35 Mann-Whitney Test Sonuçları

	d5s	Ranks		
		N	Mean Rank	Sum of Ranks
2b1s	1	211	180,20	38.022,00
	2	148	179,72	26.598,00
	Total	359		
2b2s	1	211	179,06	37.781,00
	2	148	181,34	26.839,00
	Total	359		
2b3s	1	211	177,99	37.555,00
	2	148	182,87	27.065,00
	Total	359		
2b4s	1	211	173,19	36.544,00
	2	148	189,70	28.076,00
	Total	359		
2b5s	1	211	187,75	39.616,00

	2	148	168,95	25.004,00
	Total	359		
2b6s	1	211	179,13	37.796,50
	2	148	181,24	26.823,50
	Total	359		

4.5.2 İşletme İle İlgili Farklılıklar

4.5.2.1 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede devam-devamsızlık durumunuzun düzenli olarak takip edildiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.2 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletme içerisinde alanınızla ilgili yeni teknolojileri tanıma fırsatı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.3 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim uygulamalarının takip ve denetimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.4 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletme içerisinde iş kazalarına karşı alınan önlemler sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.5 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim takvimine uyuluyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.6 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.7 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletmeden aldığınız değerlendirme notlarını; objektif buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.8 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletme çalışanları ile sorun yaşadınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.9 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmeden ücretinizi düzenli olarak alabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.10 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde işletmeden aldığınız ücret veriminizi artırıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.11 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim dönemi bittiğinde işletmeden olumlu duygularla ayrıldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.2.12 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mezun olduktan sonra mesleki eğitim gördüğünüz işletmede çalışmak ister misiniz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.36 Mann-Whitney Test Sonuçları

	3ba1s	3ba2s	3ba3s	3ba4s	3ba5s	3ba6s
Mann-Whitney U	15.287,000	15.311,000	15.523,500	13.712,000	13.577,000	11.544,500
Wilcoxon W	26.313,000	26.337,000	26.549,500	24.738,000	24.603,000	22.570,500
Z	-0,712	-0,417	-0,184	-2,319	-2,390	-4,589
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,476	0,676	0,854	0,020	0,017	0,000

	3ba7s	3ba8s	3ba9s	3ba10s	3ba11s	3ba12s
Mann-Whitney U	15.576,500	14.821,000	15.322,000	15.322,000	14.481,000	14.397,000
Wilcoxon W	26.602,500	37.399,000	26.348,000	26.348,000	25.507,000	25.423,000
Z	-0,141	-1,076	-0,593	-0,396	-1,397	-1,516
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,888	0,282	0,553	0,692	0,162	0,130

a. Grouping Variable: d5s

Tablo 4.36'dan da görüleceği gibi bu soruların p değerleri sırasıyla .020 (madde 4); .017 (madde 5); .000 (madde6) olmak üzere sorulara verilen cevaplar bakımından fark vardır.

Bu verileri tablo 4.36'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 4 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görülen işletmede eğitim departmanı bulunan işletmeler, öğrencilere ödedikleri ücret ile staj gören öğrencilerin verimini arttırmaktadır. Bu sonuc 4.37'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=189,82$ ve $x_2=167,15$)

Bu verileri tablo 4.36'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 5 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görülen işletmede eğitim departmanı bulunan işletmeler, öğrencilerin mesleki eğitim dönemi bittiğinde işyerinden olumlu duygularla ayrılmasını sağlamıştır. Bu sonuc 4.37'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=190,46$ ve $x_2=166,24$)

Bu verileri tablo 4.36'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 6 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görülen işletmede eğitim departmanı bulunan işletmelerde beceri eğitimi gören öğrenciler

mezun olduktan sonra tekrar aynı işletmede çalışmak istedikleri doğrultusunda görüş bildirmişlerdir. Bu sonuc 4.37'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=200,04$ ve $x_2=152,50$)

Tablo 4.37 Mann-Whitney Test Sonuçları

		Ranks		
d5s	N	Mean Rank	Sum of Ranks	
3ba1s	1	212	182,39	38.667,00
	2	148	177,79	26.313,00
	Total	360		
3ba2s	1	212	182,28	38.643,00
	2	148	177,95	26.337,00
	Total	360		
3ba3s	1	212	181,28	38.430,50
	2	148	179,39	26.549,50
	Total	360		
3ba4s	1	212	189,82	40.242,00
	2	148	167,15	24.738,00
	Total	360		
3ba5s	1	212	190,46	40.377,00
	2	148	166,24	24.603,00
	Total	360		
3ba6s	1	212	200,04	42.409,50
	2	148	152,50	22.570,50
	Total	360		
3ba7s	1	212	181,03	38.377,50
	2	148	179,75	26.602,50
	Total	360		
3ba8s	1	212	176,41	37.399,00
	2	148	186,36	27.581,00
	Total	360		
3ba9s	1	212	182,23	38.632,00
	2	148	178,03	26.348,00
	Total	360		
3ba10s	1	212	182,23	38.632,00
	2	148	178,03	26.348,00
	Total	360		
3ba11s	1	212	186,19	39.473,00
	2	148	172,34	25.507,00
	Total	360		
3ba12s	1	212	186,59	39.557,00
	2	148	171,78	25.423,00
	Total	360		

4.5.3 İşletmede Yapılan Çalışmaların Eğitim Yönüyle Değerlendirilmesi İle İlgili Farklılıklar

4.5.3.1 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Okulda öğrendiğiniz teorik bilgileri işletmede uygulama imkânı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.2 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede bulunan teknik araç gereçlerden faydalanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.3 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim süresini yeterli buluyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.4 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletme içerisinde size eğitim için yeterli zaman ayrılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.5 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.6 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim sonrasında bilgilerinizde bir değişiklik oldu mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.7 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletmede mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde gelişim tablosunu uygulayabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.8 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Koordinatör öğretmeninizin sizinle ve işletme ile olan iletişimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.9 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede kişisel becerilerinizi sergileme olanağı bulabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.10 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede branşınıza uygun işlerle uğraştınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.11 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede dosya hazırlayabilecek yeterli kaynağa ve bilgiye ulaşabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.5.3.12 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim departmanı bulunup bulunmamasına göre “İşletmede almış olduğunuz mesleki eğitimin ilerideki iş yaşamınızı olumlu etkileyebileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.38 Mann-Whitney Test Sonuçları

	3bb1s	3bb2s	3bb3s	3bb4s	3bb5s	3bb6s
Mann-Whitney U	14.375,500	14.400,000	14.721,000	13.785,500	13.637,000	15.213,000
Wilcoxon W	25.401,500	25.426,000	25.747,000	24.811,500	24.663,000	37.791,000
Z	-1,399	-1,523	-1,297	-2,066	-2,393	-0,537
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,162	0,128	0,195	0,039	0,017	0,591

	3bb7s	3bb8s	3bb9s	3bb10s	3bb11s	3bb12s
Mann-Whitney U	13.028,500	15.659,000	14.516,500	15.321,000	13.938,000	14.919,000
Wilcoxon W	24.054,500	26.685,000	25.542,500	26.347,000	24.964,000	25.945,000
Z	-2,847	-0,032	-1,279	-0,404	-1,945	-0,920
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,004	0,974	0,201	0,686	0,052	0,358

b. Grouping Variable: d5s

Tablo 4.38'den de görüleceği gibi bu soruların p değerleri sırasıyla .039 (madde 4); .017 (madde 5); .004 (madde7) olmak üzere sorulara verilen cevaplar bakımından fark vardır.

Bu verileri tablo 4.38'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 4 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görüleni işletmede eğitim departmanı bulunan işletmeler, öğrencilere işletme içerisinde yeterli zaman ayırmaktadırlar. Bu sonuç 4.39'daki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=189,47$ ve $x_2=167,65$)

Bu verileri yine tablo 4.38'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 5 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görüleni işletmede eğitim departmanı bulunan işletmeler, öğrencilere işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandırmaktadır. Bu sonuç 4.39'daki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=190,17$ ve $x_2=162,53$)

Bu verileri yine tablo 4.38'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 7 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görüleni işletmede eğitim departmanı bulunan işletmelerde öğrenciler mesleki eğitim gördüğü süre boyunca gelişim tablosunu uygulayabilmektedirler. Bu sonuç 4.39'daki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=178,26$ ve $x_2=183,71$)

Tablo 4.39 Mann-Whitney Test Sonuçları

Ranks	d5s	N	Mean Rank	Sum of Ranks
3bb1s	1	212	186,69	39.578,50
	2	148	171,63	25.401,50
	Total	360		
3bb2s	1	212	186,58	39.554,00
	2	148	171,80	25.426,00
	Total	360		
3bb3s	1	212	185,06	39.233,00
	2	148	173,97	25.747,00
	Total	360		
3bb4s	1	212	189,47	40.168,50
	2	148	167,65	24.811,50
	Total	360		
3bb5s	1	212	190,17	40.317,00
	2	148	166,64	24.663,00
	Total	360		
3bb6s	1	212	178,26	37.791,00
	2	148	183,71	27.189,00
	Total	360		
3bb7s	1	212	193,04	40.925,50
	2	148	162,53	24.054,50
	Total	360		
3bb8s	1	212	180,64	38.295,00
	2	148	180,30	26.685,00
	Total	360		
3bb9s	1	212	186,03	39.437,50
	2	148	172,58	25.542,50
	Total	360		
3bb10s	1	212	182,23	38.633,00
	2	148	178,02	26.347,00
	Total	360		
3bb11s	1	212	188,75	40.016,00
	2	148	168,68	24.964,00
	Total	360		
3bb12s	1	212	184,13	39.035,00
	2	148	175,30	25.945,00
	Total	360		

4.6 İŞLETMEDE EĞİTİM SORUMLUSU İLE İLGİLİ FARKLILIKLAR

4.6.1 Okuldaki Atölye- Laboratuvar Uygulamalarına İlişkin Farklılıklar

4.6.1.1 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Öğrenim süresi içerisinde, okulda gördüğünüz atölye/ laboratuvar ders saatlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.2 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Atölye / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereç ve ekipmanları öğrenci sayısına göre yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.3 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Atölyenizde / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereçleri verimli kullanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.4 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Okulunuzda bulunan kaynaklar teorik ve teknik bilgi açısından sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.5 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Atölye / Laboratuvar öğretmenlerinizin konularına hakim olduklarını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.6 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Öğretim programlarınızın dışında kalan teknolojik gelişmeleri atölye / laboratuvar derslerinizde işleyebiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.40 Mann-Whitney Test Sonuçları

	2b1s	2b2s	2b3s	2b4s	2b5s	2b6s
Mann-Whitney U	10.796,000	10.606,500	11.002,500	9.894,500	10.487,500	10.473,000
Wilcoxon W	13.956,000	49.666,500	50.062,500	48.954,500	13.647,500	49.533,000
Z	-0,287	-0,530	-0,023	-1,450	-0,737	-0,707
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,774	0,596	0,982	0,147	0,461	0,479

a. Grouping Variable: d6s

Yukarıdaki problemler: Mesleki eğitim görülen işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre yukarıdaki sorulara verilen cevaplar bakımından fark olup olmadığını ve bu farklılıkların hangi maddelerde kendini gösterdiğini test etmek üzere Mann-Whitney testi ve Wilcoxon W. İstatistik teknikleri ile değerlendirilmiştir. Tablo 4.40'da görüldüğü gibi sorulara yani maddelere verilen cevaplar arasında fark yoktur.

4.6.2 İşletme İle İlgili Farklılıklar

4.6.2.1 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede devam-devamsızlık durumunuzun düzenli olarak takip edildiğini düşünüyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.2 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre "İşletme içerisinde alanınızla ilgili yeni teknolojileri tanıma fırsatı buluyor musunuz?" sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.3 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim uygulamalarının takip ve denetimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.4 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletme içerisinde iş kazalarına karşı alınan önlemler sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.5 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim takvimine uyuluyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.6 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.7 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletmeden aldığınız değerlendirme notlarını; objektif buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.8 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletme çalışanları ile sorun yaşadınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.9 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmeden ücretinizi düzenli olarak alabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.10 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde işletmeden aldığınız ücret veriminizi arttırıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.11 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim dönemi bittiğinde işletmeden olumlu duygularla ayrıldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.2.12 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mezun olduktan sonra mesleki eğitim gördüğünüz işletmede çalışmak ister misiniz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?”

Tablo 4.41 Mann-Whitney Test Sonuçları

	3ba1s	3ba2s	3ba3s	3ba4s	3ba5s	3ba6s
Mann-Whitney U	11.023,500	10.651,000	10.814,500	8.857,000	8.674,500	7.968,000
Wilcoxon W	50.363,500	49.991,000	13.974,500	12.017,000	11.834,500	11.128,000
Z	-0,077	-0,540	-0,328	-3,081	-3,220	-4,082
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,938	0,589	0,743	0,002	0,001	0,000

	3ba7s	3ba8s	3ba9s	3ba10s	3ba11s	3ba12s
Mann-Whitney U	11.031,500	10.825,500	11.004,500	10.683,500	9.966,500	10.571,000
Wilcoxon W	50.371,500	50.165,500	50.344,500	50.023,500	13.126,500	13.731,000
Z	-0,043	-0,348	-0,107	-0,486	-1,509	-0,684
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,966	0,728	0,915	0,627	0,131	0,494

a. Grouping Variable: d6s

Tablo 4.41’den de görüleceği gibi bu soruların p değerleri sırasıyla .002 (madde 4); .001 (madde 5); .000 (madde6) olmak üzere sorulara verilen cevaplar bakımından fark vardır.

Bu verileri tablo 4.41’deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 4 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görüleni işletmede eğitim sorumlusu bulunan işletmelerde beceri eğitimi gören öğrenciler iş kazalarına karşı yeterli önlemin alındığını belirtmişlerdir. Bu sonuç 4.41’deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=187,87$ ve $x_2=152,11$)

Bu verileri tablo 4.41'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 5 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görüleni işletmede eğitim sorumlusu bulunan işletmelerde beceri eğitimi gören öğrenciler mesleki eğitimin öğretim takvimine uygun olarak sürdürüldüğünü belirtmişlerdir. Bu sonuc 4.42'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=188,52$ ve $x_2=149,80$)

Bu verileri tablo 4.41'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 6 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görüleni işletmede eğitim sorumlusu bulunan işletmelerde beceri eğitimi gören öğrenciler işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapıldığını belirtmişlerdir. Bu sonuc 4.42'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=191,04$ ve $x_2=140,86$)

Tablo 4.42 Mann-Whitney Test Sonuçları

Ranks	d6s	N	Mean Rank	Sum of Ranks
3ba1s	1	280	179,87	50.363,50
	2	79	180,46	14.256,50
	Total	359		
3ba2s	1	280	178,54	49.991,00
	2	79	185,18	14.629,00
	Total	359		
3ba3s	1	280	180,88	50.645,50
	2	79	176,89	13.974,50
	Total	359		
3ba4s	1	280	187,87	52.603,00
	2	79	152,11	12.017,00
	Total	359		
3ba5s	1	280	188,52	52.785,50
	2	79	149,80	11.834,50
	Total	359		
3ba6s	1	280	191,04	53.492,00
	2	79	140,86	11.128,00
	Total	359		
3ba7s	1	280	179,90	50.371,50
	2	79	180,36	14.248,50
	Total	359		
3ba8s	1	280	179,16	50.165,50
	2	79	182,97	14.454,50
	Total	359		
3ba9s	1	280	179,80	50.344,50

	2	79	180,70	14.275,50
	Total	359		
3ba10s	1	280	178,66	50.023,50
	2	79	184,77	14.596,50
	Total	359		
3ba11s	1	280	183,91	51.493,50
	2	79	166,16	13.126,50
	Total	359		
3ba12s	1	280	181,75	50.889,00
	2	79	173,81	13.731,00
	Total	359		

4.6.3 İşletmede Yapılan Çalışmaların Eğitim Yönüyle Değerlendirilmesi İle İlgili Farklılıklar

4.6.1.1 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Okulda öğrendiğiniz teorik bilgileri işletmede uygulama imkânı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.2 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede bulunan teknik araç gereçlerden faydalanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.3 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim süresini yeterli buluyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.4 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletme içerisinde size eğitim için yeterli zaman ayrılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.5 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.6 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim sonrasında bilgilerinizde bir değişiklik oldu mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.7 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletmede mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde gelişim tablosunu uygulayabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.8 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Koordinatör öğretmeninizin sizinle ve işletme ile olan iletişimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.9 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede kişisel becerilerinizi sergileme olanağı bulabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.10 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede branşınıza uygun işlerle uğraştınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.11 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede dosya hazırlayabilecek yeterli kaynağa ve bilgiye ulaşabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.6.1.12 Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede eğitim sorumlusu bulunup bulunmamasına göre “İşletmede almış olduğunuz mesleki eğitimin ilerideki iş yaşamınızı olumlu etkileyebileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.43 Mann-Whitney Test Sonuçları

	3bb1s	3bb2s	3bb3s	3bb4s	3bb5s	3bb6s
Mann-Whitney U	10.997,500	9.615,000	10.377,500	9.448,500	9.087,000	10.862,000
Wilcoxon W	14.157,500	12.775,000	13.537,500	12.608,500	12.247,000	50.202,000
Z	-0,079	-2,041	-1,091	-2,088	-2,743	-0,267
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,937	0,041	0,275	0,037	0,006	0,789

	3bb7s	3bb8s	3bb9s	3bb10s	3bb11s	3bb12s
Mann-Whitney U	9.897,000	10.341,500	10.894,000	11.037,500	9.737,500	9.880,500
Wilcoxon W	13.057,000	49.681,500	50.234,000	14.197,500	12.897,500	13.040,500
Z	-1,485	-0,951	-0,216	-0,030	-1,752	-1,681
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,138	0,341	0,829	0,976	0,080	0,093

a. Grouping Variable: d6s

Tablo 4.43’de görüleceği gibi bu soruların p değerleri sırasıyla .041 (madde 2); .037 (madde 4); .006 (madde5) olmak üzere sorulara verilen cevaplar bakımından fark vardır.

Bu verileri tablo 4.43’deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 2 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görülen işletmede eğitim sorumlusu bulunan işletmelerde beceri eğitimi gören öğrenciler, işletmede bulunan teknik araç ve gereçten faydalandıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuc 4.44’deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=185,16$ ve $x_2=161,71$)

Bu verileri tablo 4.43’deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 4 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görülen işletmede eğitim sorumlusu bulunan işletmelerde beceri eğitimi gören öğrenciler,

işletmede kendilerine eğitim için yeterli zaman ayırdıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç 4.44'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=185,76$ ve $x_2=159,60$)

Bu verileri tablo 4.43'deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 5 ile ilgili farklılık görülmekte ve mesleki eğitim görülen işletmede eğitim sorumlusu bulunan işletmelerde beceri eğitimi gören öğrenciler, staj gördükleri kurumlarda mesleki bilgi ve beceri kazandıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuç 4.44'deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=187,05$ ve $x_2=155,03$)

Tablo 4.44 Mann-Whitney Test Sonuçları

Ranks				
	d6s	N	Mean Rank	Sum of Ranks
3bb1s	1	280	180,22	50.462,50
	2	79	179,21	14.157,50
	Total	359		
3bb2s	1	280	185,16	51.845,00
	2	79	161,71	12.775,00
	Total	359		
3bb3s	1	280	182,44	51.082,50
	2	79	171,36	13.537,50
	Total	359		
3bb4s	1	280	185,76	52.011,50
	2	79	159,60	12.608,50
	Total	359		
3bb5s	1	280	187,05	52.373,00
	2	79	155,03	12.247,00
	Total	359		
3bb6s	1	280	179,29	50.202,00
	2	79	182,51	14.418,00
	Total	359		
3bb7s	1	280	184,15	51.563,00
	2	79	165,28	13.057,00
	Total	359		
3bb8s	1	280	177,43	49.681,50
	2	79	189,09	14.938,50
	Total	359		
3bb9s	1	280	179,41	50.234,00
	2	79	182,10	14.386,00
	Total	359		
3bb10s	1	280	180,08	50.422,50
	2	79	179,72	14.197,50
	Total	359		

3bb11s	1	280	184,72	51.722,50
	2	79	163,26	12.897,50
	Total	359		
3bb12s	1	280	184,21	51.579,50
	2	79	165,07	13.040,50
	Total	359		

4.7 KOORDİNATÖR ÖĞRETMEN İLE İLGİLİ FARKLILIKLAR

4.7.1 Okuldaki Atölye- Laboratuvar Uygulamalarına İlişkin Farklılıklar

4.7.1.1 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olması sorusuna göre “Öğrenim süresi içerisinde, okulda gördüğünüz atölye/ laboratuvar ders saatlerini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.1.2 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olması sorusuna göre “Atölye / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereç ve ekipmanları öğrenci sayısına göre yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.1.3 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olması sorusuna göre “Atölyenizde / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereçleri verimli kullanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.1.4 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olması sorusuna göre “Okulunuzda bulunan kaynaklar teorik ve teknik bilgi açısından sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.1.5 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olması sorusuna göre “Atölye / Laboratuvar öğretmenlerinizin konularına hakim olduklarını düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.1.6 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olması sorusuna göre “Öğretim programlarınızın dışında kalan teknolojik gelişmeleri atölye / laboratuvar derslerinizde işleyebiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.45 Mann-Whitney Test Sonuçları

	2b1s	2b2s	2b3s	2b4s	2b5s	2b6s
Mann-Whitney U	3.808,500	3.467,000	3.172,500	2.931,000	3.447,000	3.416,500
Wilcoxon W	4.133,500	3.792,000	3.497,500	3.256,000	3.772,000	3.741,500
Z	-0,759	-1,470	-2,076	-2,599	-1,634	-1,590
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,448	0,142	0,138	0,119	0,102	0,112

a. Grouping Variable: d7s

Yukarıdaki problemler: Koordinatör öğretmenin alan öğretmeni olup olmasına göre yukarıdaki sorulara verilen cevaplar bakımından fark olup olmadığını ve bu farklılıkların hangi maddelerde kendini gösterdiğini test etmek üzere Mann-Whitney testi ve Wilcoxon W. İstatistik teknikleri ile değerlendirilmiştir. Tablo 4.45’de görüldüğü gibi sorulara yani maddelere verilen cevaplar arasında fark yoktur.

4.7.2 İşletme İle İlgili Farklılıklar

4.7.2.1 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede devam-devamsızlık durumunuzun düzenli olarak takip edildiğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.2 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmasına göre “İşletme içerisinde alanınızla ilgili yeni teknolojileri tanıma fırsatı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.3 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim uygulamalarının takip ve denetimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.4 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletme içerisinde iş kazalarına karşı alınan önlemler sizce yeterli mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.5 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim takvimine uyuluyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.6 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.7 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletmeden aldığınız değerlendirme notlarını; objektif buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.8 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletme çalışanları ile sorun yaşadınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.9 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmeden ücretinizi düzenli olarak alabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.10 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde işletmeden aldığınız ücret veriminizi arttırıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.11 Koordinatör öğretmen öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim dönemi bittiğinde işletmeden olumlu duygularla ayrıldınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.2.12 Koordinatör öğretmen öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mezun olduktan sonra mesleki eğitim gördüğünüz işletmede çalışmak ister misiniz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.46 Mann-Whitney Test Sonuçları

	3ba1s	3ba2s	3ba3s	3ba4s	3ba5s	3ba6s
Mann-Whitney U	3.857,000	3.693,000	4.071,500	4.162,500	3.788,000	3.814,000
Wilcoxon W	4.182,000	59.973,000	60.351,500	60.442,500	4.113,000	4.139,000
Z	-1,136	-1,060	-0,251	-0,057	-0,876	-0,801
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,256	0,289	0,802	0,955	0,381	0,423

	3ba7s	3ba8s	3ba9s	3ba10s	3ba11s	3ba12s
Mann-Whitney U	3.899,000	2.777,000	3.980,500	4.112,500	4.142,500	3.988,500
Wilcoxon W	60.179,000	59.057,000	4.305,500	60.392,500	60.422,500	60.268,500
Z	-0,708	-3,389	-0,649	-0,157	-0,101	-0,452
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,479	0,001	0,516	0,875	0,920	0,651

a. Grouping Variable: d7s

Tablo 4.46’da görüleceği gibi bu soruların yani maddelerin p değerleri .001 (madde 8) olmak üzere yalnız bir madde de sorulara verilen cevaplar bakımından fark vardır.

Bu verileri tablo 4.47’deki Mann-Whitney test tablosundan değerlendirdiğimizde madde 8 ile ilgili farklılık görülmekte ve koordinatör öğretmeni alan öğretmeni olan öğrenciler, işletme çalışanları ile sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuc 4.47’deki Mann-Whitney ortalamalar tablosundan anlaşılmaktadır. ($x_1=236,92$ ve $x_2=176,29$)

Tablo 4.47 Mann-Whitney Test Sonuçları

		Ranks		
	d7s	N	Mean Rank	Sum of Ranks
2b1s	1	25	165,34	4.133,50
	2	334	181,10	60.486,50
	Total	359		
2b2s	1	25	151,68	3.792,00
	2	334	182,12	60.828,00
	Total	359		
2b3s	1	25	139,90	3.497,50
	2	334	183,00	61.122,50
	Total	359		
2b4s	1	25	130,24	3.256,00
	2	334	183,72	61.364,00
	Total	359		
2b5s	1	25	150,88	3.772,00
	2	334	182,18	60.848,00
	Total	359		
2b6s	1	25	149,66	3.741,50
	2	334	182,27	60.878,50
	Total	359		
3ba1s	1	25	167,28	4.182,00
	2	335	181,49	60.798,00
	Total	360		
3ba2s	1	25	200,28	5.007,00
	2	335	179,02	59.973,00
	Total	360		
3ba3s	1	25	185,14	4.628,50
	2	335	180,15	60.351,50
	Total	360		
3ba4s	1	25	181,50	4.537,50
	2	335	180,43	60.442,50
	Total	360		
3ba5s	1	25	164,52	4.113,00
	2	335	181,69	60.867,00
	Total	360		
3ba6s	1	25	165,56	4.139,00
	2	335	181,61	60.841,00
	Total	360		
3ba7s	1	25	192,04	4.801,00
	2	335	179,64	60.179,00
	Total	360		
3ba8s	1	25	236,92	5.923,00
	2	335	176,29	59.057,00
	Total	360		
3ba9s	1	25	172,22	4.305,50
	2	335	181,12	60.674,50
	Total	360		

	Total	360		
3ba10s	1	25	183,50	4.587,50
	2	335	180,28	60.392,50
	Total	360		
3ba11s	1	25	182,30	4.557,50
	2	335	180,37	60.422,50
	Total	360		
3ba12s	1	25	188,46	4.711,50
	2	335	179,91	60.268,50
	Total	360		

4.7.3 İşletmede Yapılan Çalışmaların Eğitim Yönüyle Değerlendirilmesi İle İlgili Farklılıklar

4.7.3.1 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Okulda öğrendiğiniz teorik bilgileri işletmede uygulama imkânı buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.2 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede bulunan teknik araç gereçlerden faydalanabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.3 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim süresini yeterli buluyor musunuz? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.4 Koordinatör öğretmenin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletme içerisinde size eğitim için yeterli zaman ayrılıyor mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.5 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.6 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim sonrasında bilgilerinizde bir değişiklik oldu mu?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.7 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletmede mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde gelişim tablosunu uygulayabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.8 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Koordinatör öğretmeninizin sizinle ve işletme ile olan iletişimini yeterli buluyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır? sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.9 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede kişisel becerilerinizi sergileme olanağı bulabildiniz mi?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.10 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede branşınıza uygun işlerle uğraştınız mı?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.11 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede dosya hazırlayabilecek yeterli kaynağa ve bilgiye ulaşabiliyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

4.7.3.12 Koordinatör öğretmeninin öğrencinin alanı ile ilgili olup olmamasına göre “İşletmede almış olduğunuz mesleki eğitimin ilerideki iş yaşamınızı olumlu

etkileyebileceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar bakımından fark var mıdır?

Tablo 4.48 Mann-Whitney Test Sonuçları

	3bb1s	3bb2s	3bb3s	3bb4s	3bb5s	3bb6s
Mann-Whitney U	3.998,500	3.861,500	3.781,000	4.020,500	3.772,000	3.878,000
Wilcoxon W	4.323,500	4.186,500	4.106,000	4.345,500	60.052,000	60.158,000
Z	-0,390	-0,746	-1,055	-0,351	-0,938	-0,678
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,697	0,455	0,291	0,726	0,348	0,498

	3bb7s	3bb8s	3bb9s	3bb10s	3bb11s	3bb12s
Mann-Whitney U	4.005,000	3.389,500	3.849,000	3.999,500	3.873,000	3.887,500
Wilcoxon W	60.285,000	3.714,500	4.174,000	4.324,500	60.153,000	60.167,500
Z	-0,378	-1,714	-0,715	-0,401	-0,677	-0,694
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,705	0,087	0,474	0,689	0,499	0,487

a. Grouping Variable: d7s

Yukarıdaki problemler: Koordinatör öğretmenin alan öğretmeni olup olmasına göre yukarıdaki sorulara verilen cevaplar bakımından fark olup olmadığını ve bu farklılıkların hangi maddelerde kendini gösterdiğini test etmek üzere Mann-Whitney testi ve Wilcoxon W. İstatistik teknikleri ile değerlendirilmiştir. Tablo 4.48’de görüldüğü gibi sorulara verilen cevaplar bakımından fark yoktur.

BÖLÜM 5 SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölüm; sonuçlar ve öneriler başlığı altında incelenecektir. Sonuçlar kısmında araştırmada elde edilen bulguların sonuçları verilecektir. Öneriler kısmında ise elde edilen bulgulardan hareket edilerek ve tartışma bölümündeki görüşler de göz önünde bulundurularak, çeşitli önerilerde bulunacaktır.

5.1. Sonuçlar

Bu uygulamada amaç; Ticaret Liselerinin son sınıfında eğitim gören öğrencilerin işletmede görmüş oldukları mesleki eğitimin yeterliliğini belirlemektir. Bu çalışmaların sonucunda işletmede yapılan mesleki eğitim uygulamalarının yeterliliğinin düzeyi belirlenmiştir. Yapılan çalışmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

5.1.1. Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Sonuçlar

1. İstanbul ili Anadolu yakasında bulunan Ticaret Meslek Liselerinde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyetleri bir birine yakındır
2. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğunu muhasebe bölümü öğrencileri oluşturmaktadır.
3. Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu, uygulama gerektiren derslerini atölye-laboratuar ortamında yapmaktadır.
4. Araştırmaya katılan deneklerin, mesleki eğitim gördükleri işletmelerin çoğunluğu, 1-5 arasında stajyer öğrenci kabul etmiştir.
5. Araştırmaya katılan öğrencilerin, mesleki eğitim gördükleri işletmelerin çoğunluğunda eğitim departmanı bulunmaktadır.

6. Araştırmaya katılan Ticaret Meslek Liselerinin son sınıfında eğitim gören öğrencilerin beceri eğitimi gördükleri işletmelerin büyük bir çoğunluğunda eğitim sorumlusu bulunmaktadır.
7. Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu staj yaptıkları işletmelerde iş kazası geçirmemiştir.
8. Araştırmaya katılan öğrencilerin (%75,4)'ünün koordinatör öğretmeni alan öğretmenidir.

5.1.2.Okuldaki Atölye-Laboratuar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin Cinsiyet Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar

1. Atölye-laboratuar ortamında bulunan teknik araç, gereç ve ekipmanın öğrenci sayısına göre yeterli olduğu görüşüne, erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha çok katılmışlardır. Bu duruma göre; ticaret liselerinde öğrenim gören son sınıf öğrencileri, atölye-laboratuar ortamında bulunan teknik araç, gereç ve ekipmanın öğrenci sayısına göre yeterli olduğu görüşüne ilişkin, cinsiyetler arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir.
2. Mesleki eğitim görülen işletmede kişisel becerileri sergileme olanağının bulunduğu görüşüne erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha çok katılmışlardır. Bu duruma göre; öğrencilerin kişisel becerilerini sergileme olanağı bakımından cinsiyetler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

5.1.3.Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin Alan Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar

1. Atölye –laboratuvar öğretmenlerinin konularına hakim olduğu görüşüne büro bölümünde öğrenim gören öğrenciler, diğer alanlarda eğitim gören öğrencilere oranla daha yeterli buldukları yönünde görüş bildirmişlerdir

5.1.4.Okuldaki Atölye-Laboratuvar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin, Uygulama Gerektiren Dersler Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar

1. Atölye veya laboratuvar da ders gören öğrencilerin öğrenim süresince okulda gördükleri atölye ve laboratuvar ders saatlerini sınıftakilere oranla daha yeterli bulmuşlardır.
2. Atölye veya laboratuvar da ders gören öğrencilerin atölye / laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereçleri sınıfta ders gören öğrencilere göre verimli kullandıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.
3. Atölye veya laboratuvar da ders gören öğrencilerin atölye / laboratuvar öğretmenlerinin konularına hakim olduklarını sınıfta ders gören öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.
4. Atölye veya laboratuvar da ders gören öğrencilerin sınıftaki öğrencilere göre öğretim programlarının dışında kalan teknolojik gelişmeleri derslerinde işleyebildikleri yönünde görüş bildirmişlerdir.
5. Mesleki eğitim görülen işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandıdığı görüşüne, sınıfta ders gören öğrenciler, diğerlerine oranla daha çok katılmışlardır.

6. İşletmede görülen mesleki eğitim sonrasında sınıfta ders gören öğrenciler, diğerlerine oranla bilgilerinde bir değişiklik olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

5.1.5. Okuldaki Atölye-Laboratuar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin, Öğrenci Sayısı Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar

1. Okulda öğrenilen teorik bilgileri işletmede uygulama imkanı bulabilme imkanına stajyer öğrenci sayısı 1-5 arasında olan öğrenciler, diğerlerine oranla daha çok katılmışlardır.
2. Mesleki eğitim sırasında öğrencilerin branşlarına uygun işlerle uğraştıklarını stajyer öğrenci sayısı 1-5 arasında olan öğrenciler, diğerlerine oranla daha çok katılmışlardır.

5.1.6. Okuldaki Atölye-Laboratuar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin, Eğitim Departmanı Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar

1. Mesleki eğitim gördükleri işletmede eğitim departmanı olan öğrenciler, işletme içerisinde iş kazalarına karşı alınan önlemleri yeterli olduğu görüşüne, işletmede eğitim departmanı olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.
2. Mesleki eğitim gördükleri işletmede eğitim departmanı olan öğrenciler, mesleki eğitim gördükleri süre boyunca öğretim takvimine uyulduğu görüşüne, işletmede eğitim departmanı olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.
3. Mesleki eğitim gördükleri işletmede eğitim departmanı olan öğrenciler, mesleki eğitim görülen işletmelerde öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapıldığı görüşüne, işletmede eğitim departmanı olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.

4. Mesleki eğitim gördükleri işletmede eğitim departmanı olan öğrenciler, işletme içerisinde kendilerine eğitim için yeterli zaman ayrıldığı görüşüne, işletmede eğitim departmanı olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.
5. Mesleki eğitim gördükleri işletmede eğitim departmanı olan öğrenciler, mesleki eğitim görülen işletmelerde mesleki bilgi ve beceri kazandıkları görüşüne, işletmede eğitim departmanı olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.
6. Mesleki eğitim gördükleri işletmede eğitim departmanı olan öğrenciler, mesleki eğitim görülen işletmelerde öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapıldığı görüşüne, işletmede eğitim departmanı olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.
7. Mesleki eğitim gördükleri işletmede eğitim departmanı olan öğrenciler, işletmede mesleki eğitim görülen süre içerisinde gelişim tablosu uygulayabildikleri görüşüne, işletmede eğitim departmanı olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.

5.1.7. Okuldaki Atölye-Laboratuar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin, Eğitim Sorumlusu Değişkenine Göre Elde Edilen Sonuçlar

1. Eğitim sorumlusu olan işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, eğitim sorumlusu olmayan işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere oranla iş kazalarına karşı alınan önlemleri daha yeterli bulmaktadırlar.
2. Eğitim sorumlusu olan işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, mesleki eğitim gördükleri süre boyunca öğretim takvimine uyulduğu görüşüne, işletmede eğitim sorumlusu olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.
3. Eğitim sorumlusu olan işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, öğretim programına uygun üretim ve hizmetin yapıldığı görüşüne, işletmede eğitim sorumlusu olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.

4. Eğitim sorumlusu olan işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, işletmedeki teknik araç ve gereçlerden, işletmede eğitim sorumlusu olmayan öğrencilere oranla daha fazla faydalanabildiklerini belirtmişlerdir
5. Eğitim sorumlusu olan işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler, öğretim programına uygun üretim ve hizmetin yapıldığı görüşüne, işletmede eğitim sorumlusu olmayan öğrencilere oranla daha çok katılmışlardır.
6. Mesleki eğitim görülen işletmede eğitim sorumlusu olan öğrenciler, işletmede eğitim sorumlusu olmayan öğrencilere oranla kendilerine eğitim için daha çok zaman ayrıldığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

5.1.8. Okuldaki Atölye-Laboratuar Uygulamalarına, Mesleki Eğitim Gördükleri İşletmeye Ve İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitime İlişkin, Koordinatör Öğretmenin Alan Öğretmeni Olmasına İlişkin Elde Edilen Sonuçlar

1. Mesleki eğitim görülen işletme ile öğrenci arasındaki iletişimi, koordinatör öğretmeni alan öğretmeni olan öğrenciler, koordinatör öğretmeni alan öğretmeni olmayan öğrencilerle oranla daha yeterli bulmuşlardır.
2. Koordinatör öğretmeni alan öğretmeni olan öğrenciler, atölye-laboratuarda bulunan teknik araç ve gereçleri olumsuz görüş bildiren öğrencilere göre daha verimli kullandıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

5.2. Öneriler

Ticaret meslek liseleri, sektörde çalışacak işgücünün yetiştirilmesinde önemli bir yere sahiptir. Okul iş birliğine dayanan mesleki eğitim çalışmaları öğrenci ve sektör arasında önemli bir bağ kurmaktadır. Ticaret meslek liselerinin mesleki eğitimin gelişmesine olumlu etkileri olduğunu düşünerek staj çalışmalarının yeterliliğinin artırılması için şu öneriler geliştirilmiştir:

1. İşletmelerde yapılan mesleki eğitim dönemi boyunca öğrencinin kişisel becerilerini sağlayabileceği ortamlar yaratılmalıdır.
2. Öğrencilerin, staj dönemi boyunca, öğrenim gördüğü alana uygun işlerle uğraşmaları sağlanmalıdır.
3. Mesleki ve teknik eğitim veren ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin uygulama yapabilecekleri, atölye-laboratuvar ortamları günümüz teknolojisi yakından takip edilerek oluşturulmalıdır. Teknolojide olan değişiklikler kısa sürede atölye-laboratuvar ortamlarına yansıtılmalıdır.
4. Mesleki eğitim uygulamalarının yapılacağı işletmeler seçilirken, öğrenim programına uygun üretim ve hizmet yapıyor olmasına dikkat edilmelidir.
5. Mesleki ve teknik eğitim veren ortaöğretim kurumlarında eğitim veren meslek dersleri öğretmenlerinin teknolojik değişiklikleri yakından takip etmesi sağlanmalıdır.
6. Mesleki eğitim uygulaması çalışmasını tamamlamak üzere işletmelere gönderilen öğrencilerin eğitim gördükleri işletmeler seçilirken sektörde yaygın olarak kullanılan teknolojiyi ve yeni teknolojileri tanıma fırsatı bulabilecekleri işletmelere öncelik verilmelidir.
7. İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin eğitimleriyle ilgilenen usta öğretici belgesine sahip eğitim sorumlusu olmalıdır.
8. İşletmelerde mesleki eğitim uygulaması yapan öğrencilerin, eğitim gördükleri süre içerisinde bilgi ve beceri kazanmalarını sağlayabilecek imkanlar oluşturulmalıdır.
9. Okullarda bulunan atölye-laboratuardaki ekipmanlar öğrenci sayısına göre yeterli duruma getirilmelidir.
10. Okulların atölye-laboratuvarları öğrenciler tarafından verimli kullanmaları sağlanmalıdır.

11. Mesleki eğitim yaptıkları işletmelerde dosya hazırlayabilecek kaynağa ve bilgiye ulaşmaları sağlanmalıdır.
12. İşletmelerde yapılan mesleki eğitim dönemi boyunca öğrencinin eğitiminin takibinin yapılabilmesi ve karşılaşılabileceği problemlerin giderilmesi için koordinatör öğretmeninin alan öğretmeni olması gerekmektedir.
13. Okulda öğrencilere öğretilen mesleki bilgilerin, sektörün ihtiyaçları doğrultusunda güncellenmesi ve işletmede uygulanabilir olması gerekmektedir.
14. Öğrenci denekler, işletmede beceri eğitimine gönderilmeden önce staj eğitimi süresince kendilerine tanınan ve yönetmelikle güvence altına alınan haklar konusunda öğretmenleri tarafından bilgilendirilmelidir.
15. Öğrenci denekler, işletmede beceri eğitimine gönderilmeden önce staj yapacakları işletmedeki görev tanımı konusunda öğretmenleri ya da işletme tarafından bilgilendirilmelidir.
16. Öğrenci deneklerin staj eğitimi görecekları işletmeler tarafından kendilerine işletmede çalışan personel gibi davranılması konusunda okul yönetimi ve işletme yetkililerinin işbirliği içinde çalışması gerekmektedir.
17. Öğrenci deneklerin staj gördükleri işletmede yaptıkları işler, işyerindeki uyumları ve işyerine sağladıkları fayda konusunda geri dönüşüm alınmalıdır.
18. 18 yaşın altında olan lise son sınıf öğrencileri, işletmede beceri eğitiminin önemi ve staj süresince kendilerine tanınan haklar konusunda daha çok bilinçlendirilmelidir.
19. Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği'nde stajyer öğrencilerin günde 8 saat çalıştırılması gerektiği belirtilmektedir. Yasada belirtilen çalışma süresi dışına çıkılmamalı, çıktığında mesai ücreti ödenmeli ve bu devamlı hâle getirilmemelidir. Vardiya ve mesai esasları Meslekî Eğitim Kanunu'nda ayrıntılı bir şekilde yer almaktadır.

20. Öğretmenlerin ve işverenlerin öğrencileri, işyerindeki staj süresi boyunca sorumluluk almaları, sormak istedikleri soruları işverenlerle paylaşmaları konusunda motive etmeleri gerekmektedir.
21. Öğrencilerin, iş kazaları ve alınması gereken tedbirlerle ilgili işletme yetkilileri ve öğretmenleri tarafından bilgilendirilmesi gerekmektedir.
22. Kız öğrencilerin çekingenlikleri ortadan kaldırılarak atölye-laboratuarda bulunan teknik araç ve gereçleri daha verimli kullanmaları sağlanmalıdır.
23. Öğrencilerin okulda edindikleri teorik ve pratik bilgileri daha iyi uygulayabilmesi için öğrencilerin stajyer öğrenci sayısı 1-5'i geçmeyecek işletmelerde beceri eğitimini tamamlamaları sağlanmalıdır.
24. Öğrencilerin branşlarına uygun işlerde uğraşmaları için stajyer öğrenci sayısı az olan işletmelere beceri eğitimine gönderilmeleri sağlanmalıdır.
25. Öğrencilerin staj çalışmalarının daha başarılı olabilmesi için eğitim sorumlusu ve eğitim departmanı olan işletmelere gönderilmeleri beceri eğitiminin daha verimli geçmesi bakımından daha yararlı olacaktır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. Akhun, İ. : “Okul-Sanayi (OSANOR) Eğitimi” Hacettepe Eğitim Fakültesi, Özel Sayı:2, 1987.
2. Akkoyunlu, F.P. : “Eğitim ve Ekonomi”, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2005
3. Akpınar, A. : Ercan H. : “Mesleki Teknik Eğitim Raporu”, Avrupa Eğitim Vakfı, Ankara, 2003
4. Alkan, C. ; Doğan, H. ; Sezgin, S.İ. : “Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları”, Gazi Büro Kitabevi, Ankara, 1991.
5. Alkan, C. : “Türk Milli Eğitim Sisteminin Mesleki ve Teknik Eğitim Boyutu”, 75 Yılda Eğitim, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 1999.
6. Ankara Üniversitesi İveta Konferansı, Ankara, 1998.
7. Ataüinal, A. : “21. Yüzyıla Girerken Eğitim”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 10, 1994.
8. Avrupa Topluluğu’nda ve Türkiye’de Mesleki Eğitim, İktisadi Kalkınma Vakfı, 1992.
9. Başaran, İ.E. : “ Türkiye Eğitim Sistemi”, Yargıcı Matbaası, Ankara, 1996
10. Ceyhan, H. : Kılıç, R. : “ İşverenler Ne İstiyorlar? Kaliteli Genç İşgücü Yetiştirmede Mesleki Teknik Eğitim Kurumlarından Beklentiler”, 16. Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dokümanı, Ankara, 1998.
11. Çoklar, N.A. : Akdağ, H. : “Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihsel Gelişimi ve Günümüzdeki Yeri”, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:16-17-18, 2004.
12. Doğan H.; Ulusoy A.; Hacıoğlu H.: “Okul Sanayi İlişkileri”, Önder Matbaacılık, Ankara, 1997
13. Dördüncü Demokratik Eğitim Kurultayı, “Eğitim Hakkı”, Eğitim Sen Yayınları, Ankara, 2005.
14. Gürol, M. : “ Okul Sanayi İşbirliği”, Pegem Yayınevi, Ankara, 1997.
15. Kamber, A.T. : “Pilot Mesleki Teknik Ortaöğretim Okullarındaki Proje Kapsamında Görevli Yönetici ve Öğretmenlerin Proje Hakkında

Görüşleri Üzerine Bir Araştırma (Marmara Bölgesi Örneği), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetim Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.

16. Karaağaçlı, M. : “Ortaöğretim Kademesinde Örgün ve Yaygın Mesleki-Teknik Eğitime Kamunun ve Özel Sektörün Katılım Durumu”, Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi” Sayı:8, No:8, 2000.
17. Korkmaz Y. : Fehim, F. : “Mesleki Teknik Eğitimde Yeterlilik Kavramına Üç Farklı Açıdan Yaklaşım”, AB Kopenhag Süreci ve Mastriht Bildirgesi Açısından Türkiye’de Mesleki Öğretim ve Eğitim Bekleyen Zorluklar Uluslararası Konferansı, Ankara, 2005.
18. Koç, F. : “Mesleki Eğitimde Okul Sanayi İşbirliği”, Milli Eğitim, Sayı:141, 1999.
19. Kazu, Y.; Demirli, C. : “Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki Gelişmeler”, Milli Eğitim, Sayı:155-156, 2002.
20. Kunt, M. : “ Ticaret Lisesi Öğrencilerinin Denizli İli Muhasebe Bürolarında Yapmakta Oldukları Beceri Eğitimi Uygulamasında Karşılaşılan Sorunlar ve Okul Başarısına Etkisi”, 9 Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 1992.
21. MEB, “2000’li Yıllarda Türk Eğitim Sistemi”, 15. Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dokümanı-1), Ankara 1995.
22. MEB, “ 2000 Yılında Milli Eğitim”, Ankara, 1999.
23. MEB, “ Cumhuriyetin 75. Yılında Gelişmeler ve Hedefler”, Ankara, 1998.
24. Öztürk, C. : “Dünden Bugüne Öğretmen Yetiştiren Kurumlar”, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1998.
25. Sekaran, U. : “Research Methods For Business, A Skil Building Approach/ Second Edition, 1992.
26. Sezgin İ. : “Yeni Mesleki-Teknik Eğitim Sistemi ve Okul-Endüstri İlişkileri”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 2, 1987.

27. Sönmez, V. : “Eğitim Felsefesi”, Adım Yayıncılık, Ankara, 1993.
28. Söylemez, M. : “Problem ve Çözümleriyle Eğitimimiz”, Çağlayan Yayınları, İzmir, 1997.
29. Şimşek, A.: “ Mesleki ve Teknik Eğitimde Yeniden Yapılanma”
Alıntı, 75 Yılda Eğitim, Türkiye Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, 1999.
30. Tezcan, M. : “ Toplumumuzda Mesleki ve Teknik Öğretim İle İlgili Değer Yargıları ve Değişme Eğilimleri”, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Ankara, 1972.
31. TİSK, “ Türkiye’de ve Dünyada Mesleki Eğitim”, Yayın No: 168
32. TİSK, “Mesleki Eğitim Sistemimiz ve İşletmelerdeki Beceri Eğitimi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, 2004.
33. Turan, K. : “ Mesleki Teknik Eğitimin Geilşmesi ve Mehmet Rüştü Uzel”, İstanbul, 1992.
34. TÜSİAD, “Türkiye’de Mesleki Teknik Eğitimin Yeniden Yapılandırılması”, İstanbul, 1999
35. Ulusoy, A. : “ Eğitim Kurumu – İşletme Diyalogu Uluslar arası Konferansı”, Tisk, Ankara, 2004.
36. Ünal, S. : “Yükseköğretim Sanayi İşbirliği, Sanayi Stajlarının Yeniden Yapılanması”, Türkiye, Türk Cumhuriyetleri ve Asya Pasifik Ülkeleri Uluslar Arası Eğitim Sempozyumu, Elazığ, 1997.
37. Üstün, N. : “ Türkiye ve AB’de Endüstriyel ve Teknik Okullara Yönlendirme”, Milli Eğitim, Sayı:33, 2005.

EKLER

EK 1 Öğrencilere Uygulanan Anket Formu

EK 2 Üniversitenin Onay Talep Yazısı

EK 3 Valilik Onayı

EK 4 İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yazısı

EK 5 Anket Güvenilirlik Analizi

EK 6 Örneklem Tabolsu

ANKET FORMU

Sevgili Öğrenciler,

Bu araştırmada amaç "Ortaöğretim Kurumlarında Muhasebe alanında Eğitim Gören Öğrencilerin İşletmede Uygulanan Mesleki Eğitim (Staj) Çalışmalarının **Değerlendirilmesi**"ni incelemektir.

Araştırmanın geçerliliği açısından-bütün soruları okuyunuz ve mutlaka her soruyu cevaplandırınız. Size en yakın gelen seçeneği işaretleyiniz. Yanıtlarınızın açık, samimi ve

Doğru olması araştırmanın objektifliği açısından önemlidir. Sonuçlar toplu olarak değerlendirilecektir. Bu nedenle anketin herhangi bir yerine adınızı yazmanıza gerek yoktur.

Araştırmaya yapacağınız katkı için teşekkür ederim.

Danışman

Prof. Dr. Suat ANAR

Yüksek Lisans Öğrencisi

Serkan ŞİMŞEK

Aşağıdaki seçeneklerden size uygun, olanı parantezin içine (X) koyarak **cevaplayınız.**

1. Cinsiyetiniz nedir?

a- () Bayan

. b-() Erkek

2. Hangi alanda eğitim görüyorsunuz?

II. BÖLÜM

Aşağıdaki her cümleyi sırasıyla okuyunuz. Her ifadeye 4-3-2-1 ölçekleri ile cevap verilecektir.

Seçenekler olumludan olumsuzu doğru sıralanmıştır.

4= Evet, 3= Kısmen, 2= Çok Az, 1=Hayır

Size hangisi uygunsa o sayının olduğu bölmeyi işaretleyiniz.

Okuldaki Atölye/Laboratuvar Uygulamaları İle İlgili Sorular.

	SORULAR	Evet	Kısmen	Çok Az	Hayır
1.	Öğrenim süresi içerisinde, okulda gördüğünüz atölye/ laboratuvar ders saatlerini yeterli buluyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
2.	Atölye / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereç ve ekipmanları öğrenci sayısına göre yeterli buluyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
3.	Atölyenizde / Laboratuvar ortamında bulunan teknik araç gereçleri verimli kullanabiliyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
4.	Okulunuzda bulunan kaynaklar teorik ve teknik bilgi açısından sizce yeterli mi?	(4)	(3)	(2)	(1)

5.	Atölye / Laboratuvar öğretmenlerinizin konularına hakim olduklarını düşünüyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
6.	Öğretim programlarınızın dışında kalan teknolojik gelişmeleri atölye / laboratuvar derslerinizde işleyebiliyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)

III. BÖLÜM

Aşağıdaki her cümleyi sırasıyla okuyunuz. Her ifadeye 4-3-2-1 ölçekleri ile cevap verilecektir.

Seçenekler olumludan olumsuz doğru sıralanmıştır.

4= Evet, 3= Kısmen, 2= Çok Az, 1=Hayır

Size hangisi uygunsa o sayının olduğu bölmeyi işaretleyiniz.

A. İşletme İle İlgili Sorular.

	Sorular	Evet	Kısmen	Çok Az	Hayır
1.	Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede devam-devamsızlık durumunuzun düzenli olarak takip edildiğini düşünüyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
2.	İşletme içerisinde alanınızla ilgili yeni teknolojileri tanıma fırsatı buluyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
3.	İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim uygulamalarının takip ve denetimini yeterli buluyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
4.	İşletme içerisinde iş kazalarına karşı alınan önlemler sizce yeterli mi?	(4)	(3)	(2)	(1)
5.	Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim takvimine uyuluyor mu?	(4)	(3)	(2)	(1)

6.	Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede öğretim programına uygun üretim ve hizmet yapılıyor mu?	(4)	(3)	(2)	(1)
7.	İşletmeden aldığınız değerlendirme notlarınızı; objektif buluyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
8.	İşletme çalışanları ile sorun yaşadınız mı?	(4)	(3)	(2)	(1)
9.	Mesleki eğitim gördüğünüz işletmeden ücretinizi düzenli olarak alabiliyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
10.	Mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde işletmeden aldığınız ücret veriminizi artırıyor mu?	(4)	(3)	(2)	(1)
11.	İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim dönemi bittiğinde işletmeden olumlu duygularla ayrıldınız mı?	(4)	(3)	(2)	(1)
12.	Mezun olduktan sonra mesleki eğitim gördüğünüz işletmede çalışmak ister misiniz?	(4)	(3)	(2)	(1)

B. Mesleki Eğitim Gördüğünüz İşletmede Yapılan Çalışmaların Eğitim Yönüyle Değerlendirilmesi İle İlgili Sorular.

	Sorular	Evet	Kısmen	Çok Az	Hayır
1.	Okulda öğrendiğiniz teorik bilgileri işletmede uygulama imkânı buluyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
2.	Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede bulunan teknik araç gereçlerden faydalanabiliyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
3.	İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim süresini yeterli buluyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
4.	İşletme içerisinde size eğitim için yeterli zaman ayrılıyor mu?	(4)	(3)	(2)	(1)

5.	Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede mesleki bilgi ve beceri kazandığınıza inanıyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
6.	İşletmede gördüğünüz mesleki eğitim sonrasında bilgilerinizde bir değişiklik oldu mu?	(4)	(3)	(2)	(1)
7.	İşletmede mesleki eğitim gördüğünüz süre içerisinde gelişim tablosunu uygulayabildiniz mi?	(4)	(3)	(2)	(1)
8.	Koordinatör öğretmeninizin sizinle ve işletme ile olan iletişimini yeterli buluyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
9.	Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede kişisel becerilerinizi sergileme olanağı bulabildiniz mi?	(4)	(3)	(2)	(1)
10.	Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede branşınıza uygun işlerle uğraştınız mı?	(4)	(3)	(2)	(1)
11.	Mesleki eğitim gördüğünüz işletmede dosya hazırlayabilecek yeterli kaynağa ve bilgiye ulaşabiliyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)
12.	İşletmede almış olduğunuz mesleki eğitimin ilerideki iş yaşamınızı olumlu etkileyebileceğini düşünüyor musunuz?	(4)	(3)	(2)	(1)

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/1525
Konu : Anket (Serkan ŞİMŞEK)

10/05/2007

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimleri Enstitüsü)

- İlgi: a) Valilik Makamının 09.05.2007 tarih ve 580/1484 sayılı onayı.
b) Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının 18.08.2003 gün ve 2430 sayılı emri.
c) Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsünün 01.04.2007 tarih ve 2536 sayılı yazısı.

Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans programı öğrencisi Serkan ŞİMŞEK “**İlimiz Ticaret Meslek Liselerinde Öğrenim Gören Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Beceri Eğitiminde Karşılaştıkları Sorunlar**” konulu anket uygulaması yapma isteği İLGİ (a) Valilik Oluru ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi, gereğinin İLGİ (a) Valilik Oluru doğrultusunda, İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin bilgisinden sonra Okul Müdürlüklerine gerekli duyurunun anketçi tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2(iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Kültür Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Erdem DEMİRCİ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER :
Ek-1. İLGİ (a) Valilik Oluru
Ek-2. Onaylı Anket soruları

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.34.00.18.580/ 1484
Konu : Anket (Serkan ŞİMŞEK)

09...Mayıs 07

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığının 18.03.2003 tarih ve 2430 sayılı emri.
b) Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 01.04.2007 tarih ve 2536 sayılı yazısı.

Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı öğrencisi Serkan ŞİMŞEK "İstanbul İlinde Ticaret Meslek Liselerinde Öğrenim Gören Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Beceri Eğitiminde Karşılaştıkları Sorunlar" konulu anket uygulaması yapma isteği hakkındaki ilgi (b) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Adı geçen yukarıda belirtilen konuda, eğitim-öğretimi aksatmamak koşulu ile ve okul müdürlerinin gözetim ve sorumluluğunda, anket yapılan kişilere ait kimlik bilgilerinin yazılmaması kaydıyla, ekte onaylı ve mühürlü bulunan Ek: (1/2-9) de bulunan bilgilerin ilimiz Ek-1 de ismi bulunan ilçe okulu'nda ilgi (a) Bakanlık emri esasları dahilinde uygulaması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

EKLERİ:
Ek-1. İLGI(b) yazı ve ekleri

M.ATA ÖZER
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
06/05/2007
Hikmet İNÇ
Vali a.
Vali Yardımcısı

EĞİTİM
%100

NOT : Verilecek cevapta tarih, kayıt numarası, dosya numarası yazılması rica olunur.
Adres : İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü A.Blok Ankara cad. No:2 Cağaloğlu 2125261382
ultur

1440833

T.C.
YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

SAYI : B.30.2.YTÜ.0.70.00.00-6300/ **2536**
KONU : Anket (Serkan ŞİMŞEK)

01 Mayıs 2007

İstanbul İl Millî Eğitim
Müdürlüğüne,
Cağaloğlu

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü "Eğitim Yönetimi ve Denetimi" Yüksek Lisans öğrencilerinden Serkan ŞİMŞEK İstanbul İli Kadıköy, Üsküdar, Ümraniye ilçelerindeki okullarda öğrencilere uygulanmak üzere "İstanbul İlinde Ticaret Meslek Liselerinde Öğrenim Gören Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Beceri Eğitiminde Karşılaştıkları Sorunlar" konulu anket çalışmasını Yüksek Lisans Tezi için yürütmek istemektedir.

Gerekli iznin verilmesini rica ederim.

Prof. Dr. Ahmet SERPİL
Rektör

EKİ: Anket Formu (5 sayfa)
Okul Listesi (3 sayfa)

EK 5 Anket Güvenilirlik Analizi

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	359	99,7
	Excluded(a)	1	0,3
	Total	360	100,0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0,876	30

Factor Analysis

Communalities

	Initial	Extraction
2b1s	1,000	0,523
2b2s	1,000	0,625
2b3s	1,000	0,623
2b4s	1,000	0,575
2b5s	1,000	0,575
2b6s	1,000	0,537
3ba1s	1,000	0,560
3ba2s	1,000	0,562
3ba3s	1,000	0,554
3ba4s	1,000	0,471
3ba5s	1,000	0,659
3ba6s	1,000	0,649
3ba7s	1,000	0,316
3ba8s	1,000	0,564
3ba9s	1,000	0,601
3ba10s	1,000	0,568
3ba11s	1,000	0,532
3ba12s	1,000	0,375
3bb1s	1,000	0,551
3bb2s	1,000	0,408
3bb3s	1,000	0,472
3bb4s	1,000	0,534
3bb5s	1,000	0,627
3bb6s	1,000	0,587
3bb7s	1,000	0,569
3bb8s	1,000	0,619
3bb9s	1,000	0,458
3bb10s	1,000	0,584
3bb11s	1,000	0,494
3bb12s	1,000	0,620

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	7,458	24,861	24,861	7,458	24,861	24,861
2	2,588	8,627	33,488	2,588	8,627	33,488
3	1,702	5,674	39,163	1,702	5,674	39,163
4	1,241	4,137	43,299	1,241	4,137	43,299
5	1,204	4,013	47,312	1,204	4,013	47,312
6	1,118	3,727	51,040	1,118	3,727	51,040
7	1,079	3,597	54,637	1,079	3,597	54,637
8	0,967	3,224	57,861			
9	0,925	3,084	60,944			
10	0,883	2,945	63,889			
11	0,839	2,798	66,687			
12	0,787	2,624	69,311			
13	0,770	2,565	71,876			
14	0,730	2,432	74,308			
15	0,660	2,200	76,508			
16	0,639	2,128	78,636			
17	0,628	2,092	80,728			
18	0,598	1,993	82,722			
19	0,553	1,842	84,563			
20	0,543	1,810	86,373			
21	0,523	1,742	88,115			
22	0,481	1,604	89,719			
23	0,475	1,582	91,300			
24	0,464	1,545	92,845			
25	0,422	1,406	94,251			
26	0,398	1,328	95,579			
27	0,376	1,253	96,832			
28	0,352	1,173	98,005			
29	0,312	1,040	99,045			
30	0,286	0,955	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix(a)							
	Component						
	1	2	3	4	5	6	
2b1s	0,383	0,565	0,025	-0,014	-0,123	-0,123	
2b2s	0,378	0,639	0,031	0,030	-0,157	0,088	
2b3s	0,425	0,638	-0,072	-0,006	-0,171	0,032	
2b4s	0,378	0,648	0,079	-0,006	0,023	0,015	
2b5s	0,331	0,510	0,140	-0,158	0,179	0,172	
2b6s	0,383	0,581	-0,143	-0,019	0,036	-0,163	
3ba1s	0,337	-0,121	0,555	-0,075	0,310	0,077	
3ba2s	0,560	-0,255	0,036	0,250	0,100	-0,200	
3ba3s	0,575	-0,108	0,170	0,264	-0,089	-0,018	
3ba4s	0,389	-0,074	0,344	-0,190	0,084	-0,228	
3ba5s	0,557	-0,074	0,291	0,285	-0,005	-0,196	
3ba6s	0,537	-0,061	0,295	0,348	0,037	-0,302	
3ba7s	0,424	-0,141	0,283	0,057	-0,034	0,179	
3ba8s	-0,315	0,140	-0,121	0,175	0,544	-0,284	
3ba9s	0,312	-0,020	0,207	-0,379	0,427	0,336	
3ba10s	0,494	0,030	-0,062	-0,384	0,361	-0,173	
3ba11s	0,529	-0,201	0,196	-0,348	-0,114	-0,182	
3ba12s	0,486	-0,166	0,116	-0,259	-0,136	-0,059	
3bb1s	0,649	0,043	-0,258	0,093	0,067	-0,171	
3bb2s	0,620	-0,128	-0,055	-0,053	0,011	0,006	
3bb3s	0,399	-0,097	0,217	0,012	-0,305	0,389	
3bb4s	0,675	-0,076	0,049	-0,043	-0,212	0,044	
3bb5s	0,620	-0,257	-0,179	-0,025	-0,206	0,083	
3bb6s	0,393	-0,108	-0,514	-0,067	0,140	0,213	
3bb7s	0,545	-0,094	-0,312	0,225	0,213	0,252	
3bb8s	0,297	0,101	0,114	0,483	0,290	0,412	
3bb9s	0,642	-0,145	-0,082	0,074	0,000	0,026	
3bb10s	0,601	-0,091	-0,374	0,004	-0,013	-0,206	
3bb11s	0,651	-0,138	-0,121	-0,056	-0,004	-0,029	
3bb12s	0,634	-0,207	-0,374	-0,113	0,053	0,080	

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 7 components extracted.

EK 6: Örneklem Tablosu

N	S	N	S	N	S
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	1000000	384

N is population size.

S is sample size.